

OROSHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
40/2013. (II.22.) K.T. SZÁMÚ HATÁROZATTAL ELFOGADOTT

TELEPÜLÉSI KÖZOKTATÁSI
ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERVE

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Európa 2020	4
Értelmező fejezet	5
Ajánlás	6
Jogszabályi háttér	7
Általános érvényű szabályozások	7
Helyi (települési) esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódó szabályozások.....	10
Feladatok a jogszabályi háttér ismeretében	15
A gyermekek esélyegyenlőtlenségének csökkentése.....	16
Helyzetelemzés	17
Demográfia	17
Gazdaság	20
Munkaerőpiac	20
Közzolgáltatások elérhetősége, országos helyzetkép	23
Orosháza közoktatási intézményhálózatának jellemzői.....	27
Hátrányos helyzet, sajátos nevelési igény	30
Az óvodai nevelés helyzete.....	30
Az általános iskolák	40
A középfokú oktatás	53
Kompetenciamérés eredményei	60
Eredmények az egyes régiókban, térségekben, településtípusokban, képzési formákban....	61
Intézményi eredmények	64
Lemorzsolódás	75
Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv (KET)	78
1. Bevezetés	78
2. Összefüggés az Esélyegyenlőségi Helyzetelemzéssel	80
3. Célmeghatározás	83
4. Akcióterv.....	84
5. Megvalósítás	91
6. Megvalósulást segítő egyéb programok.....	92
7. Kockázatelemzés.....	93
8. Monitoring, nyilvánosság és konzultáció	95
9. Kötelezettségek és felelősség.....	98
10. Érvényesülés, módosítás	99
11. Elfogadás módja és dátuma.....	99

Összefoglaló

Jelen *települési közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és intézkedési terv* a 2011. évi azonos címet viselő dokumentum aktualizált, átdolgozott változata. Az előző anyaghoz hasonlóan nagyon részletes *helyzetelemzést* követően került megfogalmazásra az intézkedési terv, akcióterv.

A helyzetelemzést megelőzően az esélyegyenlőség témakörében legfontosabb, hatályos jogszabályok kivonata olvasható (*jogszabályi háttér*). A viszonylag részletes ismertetést az ebbe szükségessé, hogy az elmúlt időszakban sorra jelentek meg esélyegyenlőséget érintő új törvények, rendeletek, amelyet figyelembe kell venni a települések életét befolyásoló döntések meghozatalakor.

A közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és intézkedési terv a köznevelésen belül azon területekre igyekszik fókuszálni, amelyek az esélyegyenlőség, szegregációmentesség szempontjából kiemelt fontosak így helyzetelemzés keretében bemutatásra kerül:

- a hátrányos helyzet/halmazottan hátrányos helyzet (HH/HHH) alakulása a köznevelési intézményekben,
- a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek, tanulók létszáma, aránya,
- az országos kompetenciamérés eredményei,
- a lemorzsolódás intézményi alakulása.

A kiválasztott témák részletes bemutatásával igyekszünk támogatni a 2013. június 30-áig elkészítendő *helyi esélyegyenlőségi program* helyzetelemzés rész 4. fejezetének - *gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység* - összeállítását.

A *települési közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és intézkedési terv* felülvizsgálatának indokoltsága három pontban foglalható össze.

1. A közoktatásban lezajlott országos szintű változások. (Az állam szerepvállalásának növekedése a helyi köznevelési feladatok megoldásában, így az esélyegyenlőség megteremtésében).
2. A városban az elmúlt években lezajlott közoktatási intézményeket érintő átszervezések, fenntartóváltások. (2013 januárjától az önkormányzat mellett közvetlenül az állam, a megye, továbbá négy egyház tart fenn köznevelési intézményt.)
3. Az önkormányzat szerepének megváltozása az egyenlő bánásmód települési szintű érvényesítése érdekében. (A települési önkormányzat korábbi vezető szerepe az egyenlő bánásmód biztosításában a jövőben inkább a koordinálás irányába tolódik el. A városi szintű esélyegyenlőség megteremtésében felelős, tevékenyen tenni tudó szereplők munkájának összehangolása, koordinálása, a felelősök beszámoltatása, esetleges szankcionálása lesz a kiemelt feladat.)

Európa 2020

Az Európa 2020 a következő évtizedre szóló európai uniós növekedési stratégia.

„Célunk, hogy változó világunkban az EU gazdasága intelligens, fenntartható és inkluzív legyen. E három, egymást kölcsönösen erősítő prioritás azt hivatott elősegíteni, hogy az Unióban és a tagállamokban magas legyen a foglalkoztatottság és a termelékenység, és erősödjön a **társadalmi kohézió**.

Az EU öt nagyszabású célt tűzött ki maga elé a foglalkoztatás, az innováció, az **oktatás**, a **társadalmi befogadás** és az éghajlat/energiapolitika területén, melyeket 2020-ig kíván megvalósítani. Mindegyik tagállam saját nemzeti célokat fogadott el az említett területeken. A stratégia megvalósítását konkrét uniós és tagállami intézkedések segítik.”

José Manuel Barroso az Európai Bizottság elnöke

2020-ra az EU egészének teljesítenie kell az alábbi öt célt:

1. Foglalkoztatás

- Biztosítani kell, hogy a 20–64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya elérje a 75%-ot.

2. K+F/innováció

- Az EU (köz- és magánforrásból származó) GDP-jének 3%-át a kutatás/fejlesztés és az innováció ösztönzésére irányuló beruházásokra kell fordítani.

3. Éghajlatváltozás/energia

- Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 20%-kal csökkenteni kell az 1990-es sinthez képest (vagy akár 30%-kal, ha adottak az ehhez szükséges feltételek).
- A megújuló energiaforrások arányát 20%-ra kell növelni.
- Az energiahatékonyságot 20%-kal kell javítani.

4. Oktatás

- A lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni.
- El kell érni, hogy a 30 és 34 év közötti uniós lakosok legalább 40%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezzen.

5. Szegénység/társadalmi kirekesztés

- Legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Magyarország célkitűzései az EU 2020-hoz kapcsolódóan:

Foglalkoztatási ráta	75%
K+F a GDP arányában	1,8%
Széndioxid kibocsátás csökkentése	10%
Megújuló energia részesedése	15%
Energiafogyasztás csökkentése	3 millió t
Korai iskolaelhagyók	10%
Felsőoktatásban végzettséget szerzők aránya	30%
Szegénység, vagy társadalmi kirekesztettség által veszélyeztetett emberek számának csökkentése	450.000 fő

Mind az Unió egészére, mind Magyarországra vonatkozó elvárások között találunk esélyegyenlőséggel közvetlenül kapcsolatba hozható célokat.

Értelmező fejezet

Esélyegyenlőség

A köznevelési intézmények, települések, járások, megyék, régiók kiemelt feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése. Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása nem összemosható, egymással nem helyettesíthető fogalmak, egymást kiegészítő célokat jelölnek meg. Az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is. Előmozdítása aktív cselekedet, eredménye, hogy a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel. Esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül, az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik. Ennek szellemében a befogadást, a fogadókészségét fejleszteni kell, és biztosítani a megkülönböztetés tilalmát, az egyenlő bánásmódot, az emberi méltóság tiszteletben tartását és a társadalmi szolidaritást.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan *támogató lépések*, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, *amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket*. A köznevelésben jelen lévő szegregációs és szelekciós mechanizmusok korlátozzák az *egyenlő hozzáférést a minőségi oktatáshoz*, és továbbmélyítik a társadalmi különbségeket. Ez gyengíti a társadalmi kohéziót és rontja Magyarország versenyképességét.

Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv

Az esélyegyenlőség pozitív befolyásolásához szükséges megerősítő intézkedések készítése, ennek stratégiai programja az esélyegyenlőségi terv. Ennek része egy alapos helyzetelemzés, az alapelvek, célok meghatározása, a továbblépés lehetőségeinek megkeresése, melyhez elengedhetetlenül szükséges a partnerségi megközelítés.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően az a feladata, hogy olyan keretet biztosítson az állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé. Fontos a program megvalósításához a garanciák, módszerek meghatározása, az ehhez szükséges *Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv* elkészítése.

Fejlesztéspolitika

A települési köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv a hazai és uniós *pályázati források elnyerésének feltétele*, így az Új Széchenyi Terv (ÚSZT) különböző operatív programjainak pályázati kiírásaiban is feltételként szerepel a pályázathoz csatolandó, a képviselőtestület által elfogadott esélyegyenlőségi helyzetelemzés és intézkedési terv. Alapvető feltétel a köznevelési-fejlesztési projektek támogatásához illetve a kiegészítő támogatások odaítéléséhez a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és az esélyegyenlőtlenség csökkentése érdekében folytatott esélyteremtő tevékenység *tervszerű dokumentálása* települési köznevelési esélyegyenlőségi programok, intézkedési tervek kidolgozásával és megvalósításával. Amennyiben a vizsgált esélyegyenlőségi területen az érintett településen, vagy intézményben hiányosságok vannak (melyek az esetek többségében az egyenlő bánásmód törvényt sértő gyakorlat folytatását, illetve törvényt sértő állapotok fenntartásában való közreműködést jelentenek), az intézmény, illetve fenntartója megfelelő *korrekciós eljárásokat, beavatkozásokat* tervez és azok megvalósítását a projekt ideje alatt vállalja.

Szegregációmentesség

Az egyenlő bánásmód követelményének és a *szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek* mind a településen működő, azonos típusú intézmények, mind azok tagóvodái, tagiskolái, feladat-ellátási helyei között, mind az intézményeken belül, az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között érvényesülnie kell: a *halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya közötti különbség legfeljebb 25% lehet.*

Intézményi Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv

A köznevelési intézményeknek a települési intézkedési tervben rájuk vonatkozóan tervezett feladatok megvalósítását *Köznevelési Intézményi Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben* kell kidolgozniuk. A helyzetelemzést segítő adattáblák a vizsgálandó adatok összegyűjtéséhez és elemzéséhez szükségesek. Azon *nem állami, nem önkormányzati közoktatási intézményeknek*, amelyek fenntartói nem igényelnek kiegészítő állami normatívát, Intézményi Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet szükséges készíteniük. Minden egyéb esetben az intézményre az adott intézmény feladat-ellátási helye szerinti település köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terve vonatkozik.

Állami szerepvállalás és az esélyegyenlőség a köznevelésben

A köznevelésben tapasztalható állami szerepvállalás növekedés módosította a köznevelésben érintett szereplők felelősségét az esélyteremtés területén. A 2012. negyedik negyedévében felállt állami intézményfenntartó központ, az illetékes tankerület az intézményműködtetés, fenntartás arányában részesedik az esélyteremtéssel összefüggő feladatok megoldásában.

Ajánlás

Az „esélyterv” az intézményi adatszolgáltatásra épül¹. Helyzetelemzés a legfontosabb mutatókat, eredményeket tartalmazza. Az eredményeket, ahol az célravezető volt grafikonok, térképvázlatok, részletes táblázatok formájában is megjelenítettük, hogy segítsük az adatok értelmezését és a pontos értékek megismerését.

Az intézkedési tervben foglaltak főképp Orosháza Városa területén az egyenlő bánásmód biztosításában érintett, felelősséget vállaló döntéshozók (oktatáspolitikusok) és intézményvezetők számára, fogalmaz meg teendőket.

¹ A települési közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és intézkedési terv összeállítói itt szeretnék megköszönni az adatszolgáltatás területén kifejtett erőfeszítéseket az intézményvezetőknek.

Jogszabályi háttér

Általános érvényű szabályozások

A jogszabályok pontosan meghatározzák, milyen teendői vannak a köznevelésben érintetteknek az esélyegyenlőség biztosítását illetően:

Az esélyegyenlőséghez, a diszkrimináció mentességhez való jog az *Alaptörvényből* származtatható.

Nemzeti hitvallás

- Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének kötelességét.

XV. cikk (4)

- Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

XXVI. cikk

- Az állam – a működésének hatékonysága, a közszolgáltatások színvonalának emelése, a közügyek jobb átláthatósága és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében – törekszik az új műszaki megoldásoknak és a tudomány eredményeinek az alkalmazására.

2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről céljai és alapelvei között rögzíti:

1. § (1) A törvény célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarat tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel. Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.

(2) A köznevelés közszolgálat, amely a felnövekvő nemzedék érdekében a magyar társadalom hosszú távú fejlődésének feltételeit teremti meg, és amelynek általános kereteit és garanciáit az állam biztosítja. A köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az *egyenlő bánásmód*, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat.

(3) A nevelési-oktatási intézmények pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

2. § (1) Az Alaptörvényben foglalt ingyenes és kötelező alapfokú, ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jog biztosítása az érettségi megszerzéséig, illetve az első szakképzettség megszerzését biztosító első szakmai vizsga befejezéséig a magyar állam közszolgálati feladata.

(2) Az állami, települési önkormányzati fenntartású intézményekben, továbbá az állami feladatellátásban részt vevő nemzetiségi önkormányzati, egyházi és magánintézményekben az óvodai nevelés, az óvodai nevelést és az iskolai nevelés-oktatást kiegészítő pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele, valamint a kollégiumi ellátás az ingyenes oktatásban részt

vevő, e törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő gyermekek, tanulók számára térítésmentes.

(3) Köznevelési intézményt az állam, e törvény keretei között nemzetiségi önkormányzat, a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény szerint nyilvántartásba vett egyház, vagy annak belső egyházi jogi személye (továbbiakban együtt: egyházi jogi személy), továbbá más szervezet vagy személy alapíthat és tarthat fenn, ha a tevékenység folytatásának jogát - jogszabályban foglaltak szerint - megszerezte. Óvodát települési önkormányzat is alapíthat és fenntarthat.

3. § (1) A köznevelés középpontjában a gyermek, a tanuló, a pedagógus és a szülő áll, akiknek kötelességei és jogai egységet alkotnak.

(2) A köznevelésben a nevelés és oktatás feladatát a gyermek szülei, törvényes képviselői megosztják a köznevelési intézményekkel és a pedagógusokkal. E közös tevékenység alapja a bizalom, az intézmény és a pedagógusok szakmai hitele.

(3) Az állami és települési önkormányzati nevelési-oktatási intézményben az ismereteket, a vallási, világnézeti információkat tárgyilagosan, sokoldalúan kell közvetíteni, a teljes nevelés-oktatási folyamatban tiszteletben tartva a gyermek, a tanuló, a szülő, a pedagógus vallási, világnézeti meggyőződését, és lehetővé kell tenni, hogy a gyermek, tanuló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölctan oktatásban vehessen részt.

(4) A köznevelés érvényre juttatja a nemzetiségek kulturális autonómiájának megfelelő oktatási érdekeket.

(5) A nevelés-oktatás nyelve magyar, nemzetiségi óvodában és iskolában részben vagy egészben a nemzetiségek nyelve, a két tanítási nyelvű iskolában - külön jogszabály szerint - részben a célnyelv.

(6) A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevételével, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

Az oktatásért felelős miniszter köznevelési feladatkörébe tartozó egyes központi és területi feladatok:

79. § (6) Ha a kormányhivatal a hatósági ellenőrzés során feltárja, hogy a nevelési-oktatási intézmény a felvételi, átvételi kérelem elbírálása során megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, az érintett szülő kérelmére megállapítja az óvodai felvétel, a tanulói jogviszony, a kollégiumi tagsági viszony létrejöttét. A kormányhivatal akkor hozhat határozatot a felvételi, átvételi kérelem tárgyában, ha a kérelem benyújtásától számítva kevesebb, mint százötven nap telt el. A kormányhivatal határozatát az osztály, csoport maximális létszámhatárokat megállapító rendelkezésekre és az iskolai felvételi arányokra vonatkozó rendelkezésekre tekintet nélkül végre kell hajtani. A kormányhivatal mindaddig, amíg az érintett gyermek, tanuló az adott nevelési-oktatási intézménnyel óvodai felvételi jogviszonyban, tanulói jogviszonyban, kollégiumi tagsági viszonyban áll, szükség szerint, de minden nevelési, tanítási évben legalább egy alkalommal meggyőződik arról, hogy sérült-e az egyenlő bánásmód követelménye a nevelési-oktatási intézményben.

(7) A kormányhivatal (6) bekezdés alapján hozott határozata - fellebbezésre tekintet nélkül - végrehajtható. A kormányhivatal a (6) bekezdésben meghatározott intézkedéssel egyidejűleg az egyenlő bánásmód megsértése miatt az intézményvezetővel szemben szabálysértési eljárást indít.

229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

38. § (1) Az illetékes kormányhivatal a köznevelési intézményben hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja

- a) az egyenlő bánásmód követelményére,
- b) a kötelező felvételre vonatkozó feladatok ellátására,
- c) az osztály-, csoportlétszámra, a gyermek- és tanulói balesetvédelemre, a tanulói óraterhelésre,
- d) a tanulmányok alatti és az állami vizsgák megszervezésére, lebonyolítására,
- e) az alkalmazási feltételekre, a kötelező tanügyi nyilvántartások vezetésére és valódiságára,
- f) a minimális (kötelező) eszközök és felszerelések meglétére,
- g) a köznevelési feladatok ingyenességére, a tankönyvek és más tanulói felszerelések biztosítására vonatkozó rendelkezések megtartását.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

162. § (1) Ha a nevelési-oktatási intézmény több feladat-ellátási helyen működik, a kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzékben meghatározottakat nem kell minden feladat-ellátási helyen teljesíteni, feltéve, hogy azok a tanulók, akiknek a feladat-ellátási helyén az adott helyiség, eszköz, felszerelés nem áll rendelkezésre, aránytalan teher és többletköltség, továbbá az egyenlő bánásmód követelményének sérelme nélkül igénybe tudják venni azokat a másik feladat-ellátási helyen.

172. § (2) A képesség-kibontakoztató felkészítést az intézmény a külön jogszabályban erre kijelölt szervezettel kötött együttműködési megállapodás alapján, a szervezet szakmai támogatásával szervezi meg, amely szakmai szolgáltatás kiterjed az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény 31. §-a szerinti önkormányzati intézkedési terv közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terve elkészítésének támogatására is. A szervezet minőségirányítási követelményeknek megfelelő szakmai támogató rendszert épít ki és működtet a minőségi pedagógiai szolgáltatáshoz történő hozzáférés érdekében, továbbá a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő intézmény az érintett tanuló programnak megfelelő fejlesztése céljából készített intézményi fejlesztési terv megvalósításában történő előrehaladás folyamatos nyomon követése mellett szakmai-módszertani fejlesztő munkát végez.

A 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról a következőket tartalmazza:

27. § (1) Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan **nevelésre, oktatásra, képzésre,**

- a) amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy
  - b) amelynek megszervezéséhez az állam
    - ba) közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy
    - bb) közvetve - így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján - hozzájárul (a továbbiakban együtt: oktatás).
- (2) Az egyenlő bánásmód követelményét az (1) bekezdésben meghatározott oktatással összefüggésben érvényesíteni kell különösen

- a) az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- b) az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- c) a teljesítmények értékelése,
- d) az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- e) az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- f) a kollégiumi elhelyezés és ellátás,
- g) az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- h) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- i) az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

(3) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen valamely személy vagy csoport

- a) jogellenes elkülönítése egy oktatási intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,
- b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

(4) Az oktatási intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

28. § (1) Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha az oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy az oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

(2) Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha

- a) közoktatási intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint,
- b) felsőoktatási intézményben a hallgatók önkéntes részvétele alapján olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá nemzetiségi oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

(3) A 27. § (2) bekezdésének a) pontjától a nyelvi vagy kulturális önazonosság megőrzését szolgáló, illetve egyházi vagy nemzetiségi oktatási intézmény tekintetében jogszabály eltérően rendelkezhet.

29. § Törvény vagy törvény felhatalmazása alapján megalkotott kormányrendelet az iskolarendszeren belüli, valamint az iskolarendszeren kívüli oktatásban részt vevők meghatározott körére - az oktatással, képzéssel összefüggésben - előnyben részesítési kötelezettséget írhat elő.

Helyi (települési) esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódó szabályozások

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

31. § (1) A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban **helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok** - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - **oktatási,**

lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot az egyenlő bánásmód biztosításáért és társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a **helyi esélyegyenlőségi program** és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a **közoktatási esélyegyenlőségi terv** és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs **célkitűzéseinek összhangjáról**.

(3) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a **jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,**

c) a **közszolgáltatásokhoz**, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

(5) A helyi esélyegyenlőségi programot a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el. Képzésüket, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészültét és felülvizsgálatát esélyegyenlőségi mentorok segítik. A települési önkormányzati köztisztviselők, közalkalmazottak képzését a Kormány által rendeletben kijelölt szerv végzi.

(6) A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

(7) A települési önkormányzatok jogi személyiséggel rendelkező társulása az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha a társulást alkotó települési önkormányzatok mindegyike az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.²

(8) Esélyegyenlőségi mentor tevékenységet az végezhet, aki

a) rendelkezik felsőfokú végzettséggel,

b) a külön jogszabályban meghatározott képzésen vett részt, és

c) rendelkezik a külön jogszabályban meghatározott szakmai gyakorlattal.

² A 31. § (6) és (7) bekezdését a 2013. július 1-jét követően meghirdetett pályázatokra kell alkalmazni.

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról**1. A helyi esélyegyenlőségi program**

1. § (1) A települési önkormányzat által készített helyi esélyegyenlőségi program helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.

(2) A helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő **hátrányos helyzetű társadalmi csoportok**, különösen a mélyszegénységben élők, **romák, gyermekek**, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított **képzettségi**, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, az adott település esélyegyenlőtlenségi problémáit.

(3) A települési önkormányzat a helyzetelemzés elkészítése során felhasználja a kormányhivatalok és szakigazgatási szerveik, a település, a többcélú kistérségi társulás, a megye, illetve szükség szerint a Központi Statisztikai Hivatal rendelkezésére álló nyilvántartások hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra vonatkozó aktuális anonimizált adatait.

(4) Az intézkedési tervben meg kell határozni, hogy a helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi problémák felszámolása érdekében milyen beavatkozásokra, intézkedésekre van szükség.

2. § (1) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésében résztvevők képzését végző szerv a Türr István Képző és Kutató Intézet (a továbbiakban: TKKI).

(2) A TKKI a települési önkormányzatok helyi esélyegyenlőségi programjainak elkészítését segítő esélyegyenlőségi mentori hálózatot működtet.

(3) A települési önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programjának elkészítéséhez ingyenesen igénybe veheti a TKKI által működtetett esélyegyenlőségi mentori hálózat szakértőjének segítségét. A mentorok a TKKI alkalmazásában állnak, a települési önkormányzatok a mentorok közreműködésére vonatkozó igényüket a TKKI felé írásban jelentik be.

3. § A települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzéteszi az általa elfogadott helyi esélyegyenlőségi programot, valamint soron kívül megküldi a TKKI számára, mely azt honlapján közzéteszi.

2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai

4. § (1) A helyi esélyegyenlőségi programban a mélyszegénységben élők, romák esélyegyenlőtlenségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni

a) a foglalkoztatási, egészségi és szociális helyzet tekintetében

aa) a saját fenntartású intézményekben való foglalkoztatottság növelésére;

ab) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítására, valamint a diszkrimináció csökkentésére;

ac) az egészség előfeltételeinek biztosítása mellett a **prevenció és a szűrőprogramokon történő részvételi arány növelésére**, a kiszűrtek egyéni esetkezelésére, az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének javítására, valamint a **gyermekek és családjuk egészségtelen táplálkozásának** vagy alultápláltságának csökkentésére;

ad) a pénzbeli és természetbeni ellátásokra, valamint a munkanélküliséghez kapcsolódó támogatásokra;

ae) az eladósodottság mértékére;

af) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások kiterjedtségére, elérhetőségére; hozzáférhetőségére és kihasználtságára;

ag) a **közösségi élet gyakorlásához** való hozzáférésre;

ah) a helyi lakossági önszerveződésekre;

b) a lakhatási szegregáció tekintetében

- ba)* a területi szegregáció mértékére;
- bb)* a megfelelő minőségű közszolgáltatásokhoz és a közösségi közlekedéshez való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- bc)* a lakosság integrációját támogató **közösségfejlesztő programokra**;
- bd)* a tervezett beavatkozások és a településfejlesztési dokumentumok összhangjára.

(2) A gyermekek esélyegyenlőtlenségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni

a) a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítására, különösen a gyermekjóléti és a védőnői ellátás, valamint az egészségfejlesztési, a szabadidős, szünidős programok tekintetében;

b) a színvonalas gyermekétkeztetés biztosítására;

c) a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek közoktatási esélyegyenlősége tekintetében

ca) az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció mértékére;

cb) az intézmények között az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérésekre;

cc) a tanulók iskolai eredményességében mutatkozó eltérésekre;

cd) a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodai ellátására;

d) a szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek a fentiek tekintetében kiemelt figyelmet élveznek.

(3) A nők esélyegyenlőtlenségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni

a) a társadalmi problémák **nemek szerint eltérő értelmezésére és szükségleteik nemek szerinti eltérésére;**

b) a nők gazdasági függésére, kiszolgáltatottságára;

c) a nőket érő erőszakra;

d) arra, hogy a reprodukciós jogok sérülésének elkerülése érdekében van-e megfelelő tájékoztatás és hatékony segítségnyújtás a településen a **családtervezés, anya- és gyermekgondozás területén;**

e) a nők közéletben, gazdasági életben való aránytalan részvételére;

f) a nők munkaerő-piaci és családi feladatai összeegyeztethetőségének elősegítésére.

(4) Az idősök esélyegyenlőtlenségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni

a) az egészségügyi és szociális ellátások elérhetőségére;

b) a közszolgáltatásokhoz, a közösségi közlekedéshez és az **információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés;**

c) **közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosítására.**

(5) A fogyatékkal élők esélyegyenlőtlenségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni

a) a közszférában és a versenypiacon a fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított arányuknak megfelelő mértékű foglalkoztatására;

b) az egészségügyi ellátások elérhetőségére;

c) az egészségügyi ellátórendszer és rehabilitációs intézmények közti információáramlásra és együttműködésre;

d) a szociális szolgáltatások szerepére a fogyatékkal élők rehabilitációjában;

e) a **közoktatási intézmények elérhetőségére, hozzáférhetőségére;**

f) az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében

fa) az önkormányzati közszolgáltatásokat nyújtó **épületek akadálymentesítésére;**

fb) az önkormányzati közszolgáltatások **információs és kommunikációs akadálymentesítésére;**

fc) az építésügyi hatóságok felkészültségére az akadálymentesítés építészeti szempontjainak vizsgálatában;

fd) a helyi tömegközlekedés akadálymentesítésére.

5. § (1) A helyi esélyegyenlőségi program részét képező intézkedési tervben meghatározott intézkedések célja különösen:

- a) a lakhatási szegregáció és **oktatási kirekesztődés felszámolása**, integrált vagy a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása;
  - b) a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok **képzettségi és foglalkoztatottsági szintjének növelése**;
  - c) **az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaorientáció megváltoztatása**;
  - d) a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése;
  - e) az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a települési önkormányzat döntéshozatalában, az **által fenntartott vagy támogatott intézményekben**, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
  - f) a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban és a közügyek irányításában, ezek tervezésében, megvalósításában és értékelésében;
  - g) a hátrányos helyzetű csoportok tájékozottságának és tudatosságának növelése az őket megillető jogok és lehetőségek tekintetében.
- (2) Az intézkedési tervben rendelkezni kell az egyes intézkedések végrehajtásának feltételeiről, ütemezéséről a szükséges uniós források és hazai költségvetési források megjelölésével.

3. A helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

6. § (1) A települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot.

(2) A felülvizsgálatnak ki kell terjednie

- a) arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e,
- b) a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére.

(3) Ha a felülvizsgálat alapján szükséges, a települési önkormányzat

- a) módosítja a helyi esélyegyenlőségi programot, vagy
- b) új helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(4) A felülvizsgálatot a TKKI által működtetett esélyegyenlőségi mentori hálózat munkatársai segítik.

4. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésében résztvevőkkel szembeni követelmények

7. § (1) Esélyegyenlőségi mentor tevékenységet az folytathat, aki

- a) rendelkezik felsőfokú végzettséggel,
- b) legalább kétéves, az esélyegyenlőség területén szerzett szakmai gyakorlattal rendelkezik,
- c) részt vett a TKKI által a felnőttképzésről szóló törvény szerint szervezett esélyegyenlőségi mentor képzésén, és az ott elsajátított ismeretekről a TKKI által kiállított tanúsítvánnyal igazoltan sikeres vizsgát tett.

(2) Szakmai gyakorlatnak kell tekinteni, ha az esélyegyenlőségi mentor munkáltatója vagy megbízója igazolja, hogy az esélyegyenlőségi mentor a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők esélyegyenlőségét elősegítő szakmai tevékenységet végzett.

(3) A TKKI esélyegyenlőségi mentor képzésére jelentkező a képzésben való szándéka iránti kérelmet az (1) bekezdése a) és b) pontjában megjelölt feltételeknek való megfelelést bizonyító iratokkal együtt írásban benyújtja a TKKI részére.

8. § (1) A települési önkormányzat közigazgatási szervének köztisztviselőjét vagy költségvetési szervének közalkalmazottját jelölheti ki a TKKI mentorhálózata által a felnőttképzésről szóló törvény szerint szervezett, a helyi esélyegyenlőségi programok megírására felkészítő képzésen való részvételre. A képzést esélyegyenlőségi mentorok tartják.

(2) A TKKI által tartott képzésben résztvevő (1) bekezdés szerinti köztisztviselő vagy közalkalmazott a képzésen elsajátított ismeretekről a képzés elvégzését követő egy hónapon

belül vizsgát tesz. A vizsga akkor sikeres, ha a vizsgázó legalább 75%-os vizsgaeredményt ér el. A képzés sikeres elvégzéséről a vizsgázóknak a TKKI tanúsítványt állít ki.

(3) A helyi esélyegyenlőségi programok két évente esedékes felülvizsgálatába és az új helyi esélyegyenlőségi program elkészítésébe, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok részét képző intézkedési terv végrehajtásának nyomon követésébe a települési önkormányzat bevonhatja az (1) bekezdés szerinti köztisztviselőt vagy közalkalmazottat, aki rendelkezik a TKKI helyi esélyegyenlőségi programok írására felkészítő képzésének elvégzését tanúsító bizonyítvánnyal.

Az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

1. § (1) A települési önkormányzat a helyi esélyegyenlőségi program helyzetelemzését a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (2) bekezdésében előírt célcsoportokra és esélyegyenlőségi területekre vonatkozó, a Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése szerinti adatok felhasználásával készíti el az 1. mellékletben meghatározott, egységesen rendelkezésre álló, valamint a helyi szinten rendelkezésre álló statisztikai mutatók, anonimizált adatok alapul vételével.

(2) A helyzetelemzésben – a Korm. rendelet 4. §-a szerinti szempontrendszer alapján – a 2. mellékletben meghatározott tartalmi elemeknek megfelelően a települési önkormányzat megvizsgálja a település esélyegyenlőségi helyzetét és problémáit. A települési önkormányzat az esélyegyenlőségi problémák vizsgálatához további – a helyi sajátosságok bemutatását segítő – tartalmi elemeket is meghatározhat.

2. § (1) A települési önkormányzat a helyzetelemzés alapján a Korm. rendelet 5. §-ának megfelelő, öt évre szóló intézkedési tervet készít a 3. mellékletben meghatározott forma szerint.

(2) Az intézkedési tervben a helyzetelemzés következtetései alapján feltárt problémákhoz kapcsolódóan kell meghatározni a helyi esélyegyenlőségi program céljait, valamint az azok elérését szolgáló intézkedéseket.

(3) Az intézkedési tervben gondoskodni kell a települési önkormányzatra vonatkozó további fejlesztési tervek, koncepciók, programok és a helyi esélyegyenlőségi program célkitűzéseinek összhangjáról, különös tekintettel a közoktatási esélyegyenlőségi tervre és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseire.

(4) Az intézkedési tervben esélyegyenlőségi területenként kell bemutatni az intézkedéseket, azok elvárt eredményeit, fenntarthatóságát, és a végrehajtáshoz szükséges erőforrásokat, valamint a végrehajtás ütemezését és felelőseit.

Feladatok a jogszabályi háttér ismeretében

- gondoskodni kell a **helyi esélyegyenlőségi program és a közoktatási esélyegyenlőségi terv** célkitűzéseinek összhangjáról,
- kiemelt figyelmet kell fordítani **az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,**
- a helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő **hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, romák, gyermekek** területi mutatóit, esélyegyenlőtlenségi problémáit.

A gyermekek esélyegyenlőtlenségének csökkentése

- a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek **szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítására**, különösen a gyermekjóléti és a védőnői ellátás, valamint az egészségfejlesztési, a szabadidős, szünidős programok tekintetében;
- a színvonalas **gyermekétkeztetés** biztosítására;
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek közoktatási esélyegyenlősége tekintetében:
  - az **intézmények között** és az egyes **intézményeken belüli** szegregáció mértékére;
  - az intézmények között az **oktatás hatékonyságában** mutatkozó eltérésekre;
  - a tanulók **iskolai eredményességében** mutatkozó eltérésekre;
  - a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek **óvodai ellátására**;
- a szegregált, **telepszerű lakókörnyezetben** élő gyermekek a fentiek tekintetében kiemelt figyelmet élveznek.

Köznevelési intézmények működési komplexitását kihasználva a gyermekek esélyegyenlőtlenségének csökkentése mellett egyéb szempontokat is figyelembe kell venni, így a:

- mélyszegénységben élők,
- romák
- nők,
- idősek,
- fogyatékkal élők esélyegyenlőtlenségének csökkentését.

Helyzetelemzés

Demográfia

Országos demográfiai helyzetkép

Az alapvető **népmozgalmi** mutatók szerint **2012-ben** több születés és halálozás, valamint mérsékelt népességcsökkenés jellemezte hazánkat az előző évhez képest.

2012 I–III. negyedében 67 995 gyermek született, ami 3,6%-os növekedést jelentett az egy évvel korábbihoz viszonyítva, a születési arányszám pedig 8,8 ezrelékről 9,1 ezrelékre emelkedett.

Az elhunytak 97 171 fős száma 1,1%-kal (1078 fővel) volt magasabb a 2011 I– III. negyedévinél, a halálozási arányszám pedig 13,0 ezrelék volt, 0,1 ezrelékponttal alacsonyabb. A születések száma nagyobb mértékben emelkedett, mint a halálozásoké, emiatt a természetes fogyás üteme némileg mérséklődött.

2012. január–szeptemberben a fogyás mértéke 29 176 fő volt, 1308 fővel kevesebb az egy évvel korábbinál.

Az ország lakossága a nemzetközi vándorlás pozitív egyenlege folytán ennél kisebb mértékben, mintegy 20 ezer fővel csökkent, eszerint 2012 végén **a népesség becsült lélekszáma** 9 millió 938 ezer fő.

A **regionális folyamatokat** tekintve Közép-Dunántúlon a születések számának kiemelkedő növekedése mellett kissé mérséklődött a halálozásoké, ami jelentősebben, 12,9%-kal fékezte a természetes fogyás ütemét. Közép-Magyarországon, Nyugat- és Dél-Dunántúlon, Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön a természetes fogyás üteme szintén mérséklődött, ami annak az eredménye, hogy a születések száma nagyobb mértékben emelkedett, mint a halálozásoké. **Kizárólag a Dél-Alföldön gyorsult (1,9%-kal) a természetes fogyás, ahol a halálozások számának növekedése meghaladta a születéseket.**

Békés megyei demográfiai helyzet

A megye **népessége** 2012. január 1-jén **357.700** fő volt, számuk egy év alatt 4.062 fővel fogyott, ezen belül a férfiaké a nőké meghaladóan csökkent. A 2000. évihez képest a népesség 8,7%-kal lett kevesebb, ami a **megyék között a legnagyobb csökkenés**. A megyei népesség korösszetétele évről évre romlik; az élve születések drasztikus visszaesése miatt a **gyermekkorúak száma a 2000. évihez képest közel 28%-kal fogyott**. Részben a születések számának elmaradása, részben a munkaképes korú lakosság magas haladósága miatt a 15–64 évesek 7,8%-kal lettek kevesebben a 2000. évinél; ezzel szemben a **65 éves és idősebbek száma 7,1%-kal nőtt**. A népesség folyamatos öregedésére utal, hogy az öregedési index 2000 óta 47 százalékpontot növekedve 2012-ben 144%-ot mutatott. A megye népességének átlagéletkora is folyamatosan emelkedve 2012-ben 42,6 évet ért el, ami a megyék közül Zala megye után a második legmagasabb érték.

A 2012. első félévi kedvezőtlen demográfiai folyamatok a népesség további csökkenéséhez vezettek. Január-júniusban 1269 **gyermek született** és 2977-en **haltak meg**. Az élve születések száma 2,9, a halálozásoké ezt meghaladóan 4,4%-kal emelkedett; a kettő egyenlegeként a népességfogyás üteme az egy évvel korábbihoz képest erősödött.

A népességre vetített **népmozgalmi mutatók** szintén a megye igen kedvezőtlen demográfiai helyzetét jelzik: nevezetesen az 1000 lakosra jutó élve születések száma 7,1, a halálozásoké 16,6 volt a megyében, ami 1,7 kevesebb, illetve 3,2 fővel nagyobb az országosnál. A népességarányos mutatók Békés megyét a legrosszabb helyre sorolták: az élve születések

aránya Zala megye után itt a legkisebb, a halálozásoké viszont itt a legnagyobb; emiatt a természetes fogyás Békésben a legerősebb.

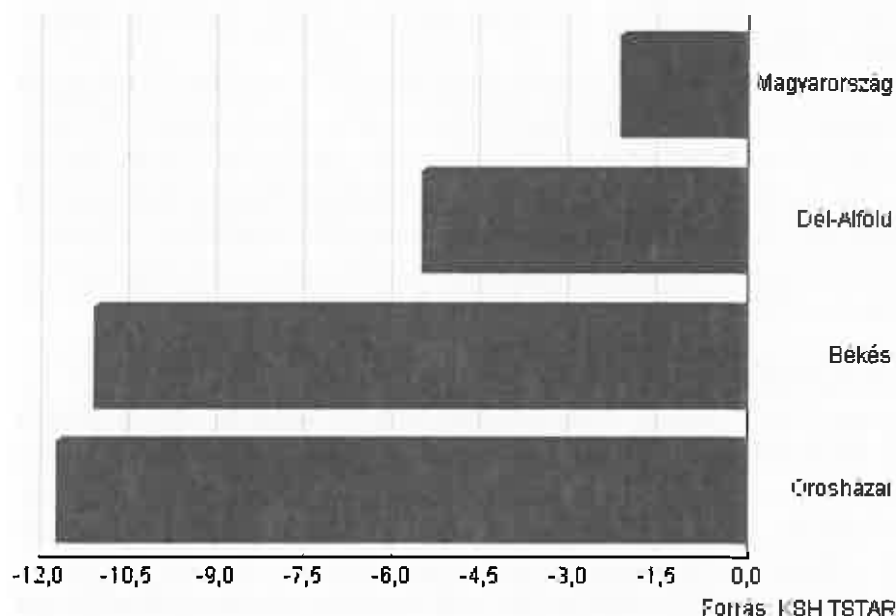
Orosházi kistérség, Orosháza város

1. sz. táblázat Népesség összetétele kistérségi, megyei kitekintéssel (2011.)

	Békés megye	Orosházi kistérség	Orosháza város
Lakónépesség (fő)	357.700	57.988	29.342
14 éves és fiatalabb népesség aránya (%)	13,4	13,2	12,9
60 éves és idősebb népesség aránya (%)	24,3	25,4	25,3

1. sz. ábra Lakónépesség számának alakulása az Orosházi kistérségben

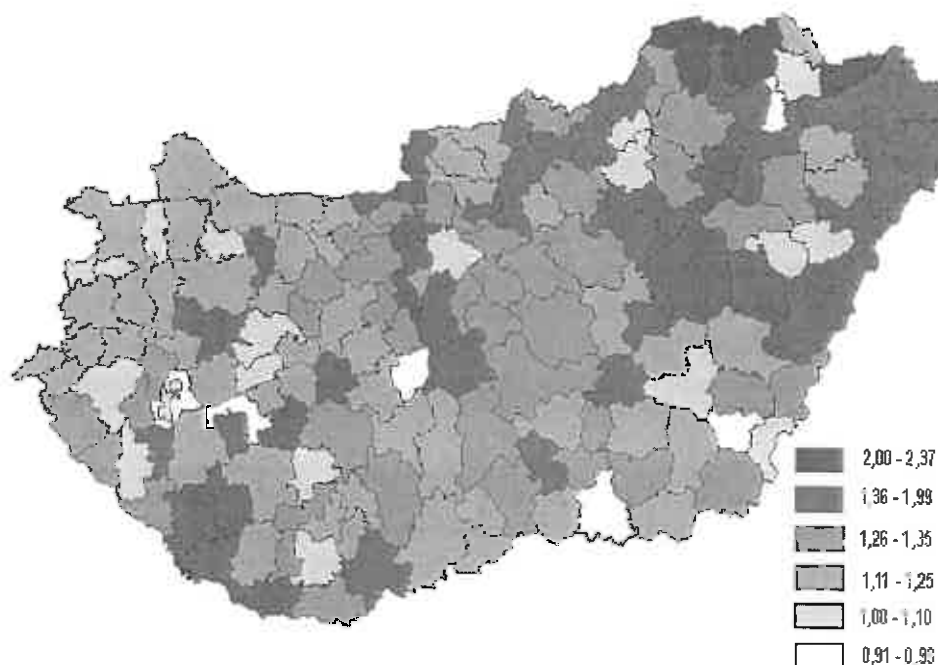
Lakónépesség számának változása az utolsó 10 évben (%)
(1998-2008)

2. sz. táblázat Népmozgalmi mutatók (2011.)

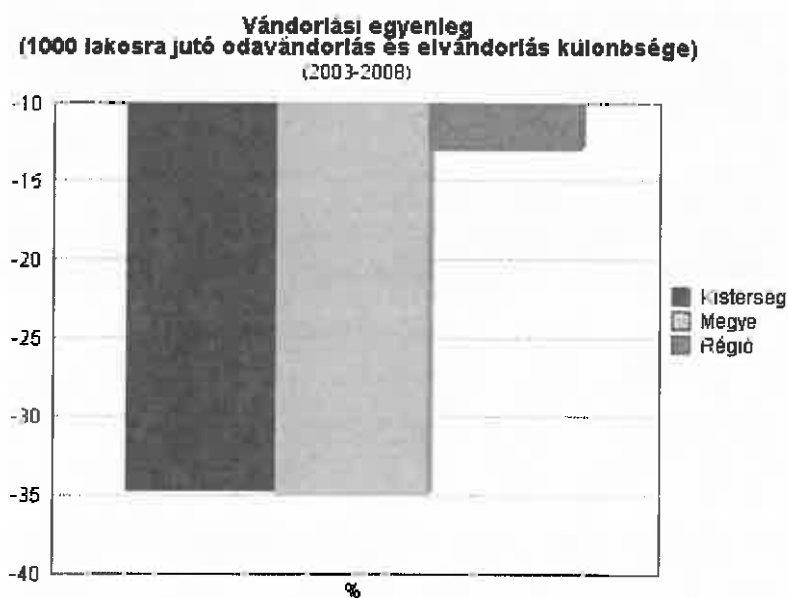
	Békés megye	Orosházi kistérség	Orosháza város
Természetes szaporodás, ill. fogyás (fő)	-8,1	-9,1	-8,1
Belföldi vándorlási különbözet 1.000 lakosra	-5,9	-4,9	-2,2

2. sz. ábra Teljes termékenységi arányszám a kistérségekben (2011.)

A termékenység térbeli sajátosságainak kistérségi szintű vizsgálatából kiderül, hogy még 2011-ben is volt az országnak olyan térsége, ahol a teljes termékenységi arányszám meghaladta a népesség reprodukciójához szükséges értéket. Ezek közé négy Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kistérség – a Bodrogi (2,4), az Abaúj-Hegyközi (2,2), az Edelényi (2,1) és az Encsi (2,1) – tartozott. (E kistérségek magas reprodukciós szintjének háttérében lakosságuk etnikai összetétele áll. A romák körében – a 2011. évi népszámlálási adatok szerint – száz 15 éves és idősebb nőre 262, míg a teljes népességen belül 153 élve született gyermek jutott.) A pólus másik végén elhelyezkedő Békéscsabai (0,91), a Tokaji (0,95), a Keszthelyi (0,97), a Szegedi (0,98), a Fonyódi (0,98) valamint a Dunaújvárosi (0,99) kistérségekben ugyanakkor e mutató értéke előbbiekének még a felét sem érte el.

3. sz. ábra Vándorlási egyenleg az Orosházi kistérségben

Gazdaság

2012-ben Békés megyét javuló gazdasági teljesítmények és tovább romló demográfiai tendenciák jellemezték. A csak kissé növekvő születés és az ezt jóval meghaladó halálozás miatt a népesség természetes fogyása az egy évvel korábbihoz képest 5,6%-kal növekedett. **A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása javult**, de az aktivitási és a foglalkoztatási arány továbbra is jóval kisebb az országosnál, a **munkanélküliségi ráta viszont meghaladta azt**. Az előző év azonos időszakához képest a megfigyelt gazdasági szervezeteknél alkalmazásban állók 2,8%-os létszámnövekedése a fizikai munkakörben dolgozók 6,9%-os bővülésének a következménye, mivel a szellemi munkakörben dolgozók létszáma 3%-kal csökkent. A havi bruttó átlagkereset az országosnál mérsékeltebben emelkedett, így a megyei keresetek elmaradása tovább növekedett.

2012-ben az **aszályos időjárás kedvezőtlenül hatott a mezőgazdaságra**; jelentősebb termés kiesésre a kukoricánál jelentkezett. A nagy hőség az állatállományt is tizedelte, a korábbi éveknél nagyobb volt az elhullás és csökkent az állatok súlygyarapodása is. A megye állatállományán összességében csökkent az előző év júniusához képest.

Az **ipar termelése és értékesítése számottevően növekedett**; a megye építőipara pedig az országos és a társ megyék termelés csökkenésével szemben 5%-ot meghaladó termelésnövekedést produkált.

A **megye idegenforgalma kimagasló eredményt ért el**; a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma jelentős mértékben növekedett; több külföldi és belföldi vendég érkezett, a vendégéjszakák száma is emelkedett.

A **lakásépítés továbbra is a mélyponton volt**, mindössze 45 lakás épült a megyében.

Munkaerőpiac

A **KSH lakossági felmérése szerint Békés megyében élő 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása** – az országos átlagtól ugyan továbbra is elmaradt, de kismértékű javulást mutat. 2012. II. negyedévben a megfigyelt népesség 52,9%-a volt jelen a megye munkaerőpiacán, közülük 126.600-an foglalkoztatottként, 17.900-ren pedig munkanélküliként.

3. sz. táblázat Munkaerő-piaci részvétel a dél-alföldi megyékben (2011.)

	Békés	Csongrád	Bács-Kiskun	Dél-Alföld
Aktivitási arány (%)	52,9	54,9	53,5	53,8
Munkanélküliségi ráta (%)	12,5	8,9	10,8	10,6
Foglalkoztatási ráta (%)	46	50	48	48

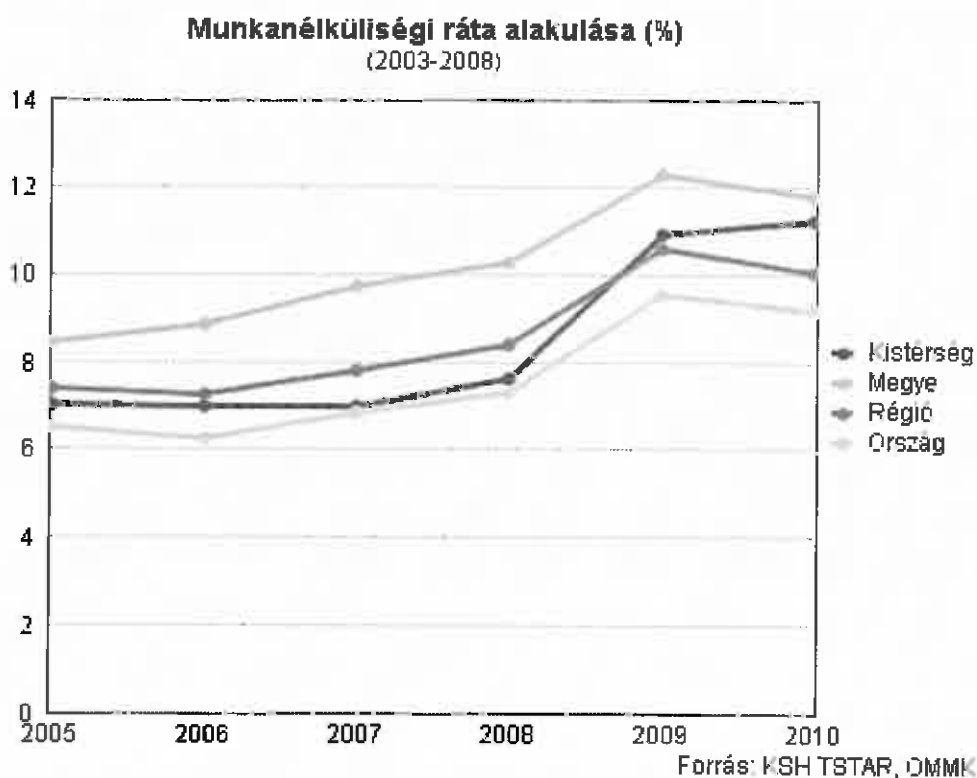
A megye aktivitási és foglalkoztatási aránya a növekedés ellenére az országosnál és a régió másik két megyéjénél alacsonyabb, a munkanélkülisége viszont magasabb. Az egy évvel

korábbihoz képest javult a foglalkoztatási arány, 0,5 százalékponttal, de emellett a munkanélküliség ráta is emelkedett, 0,3 százalékponttal.

4. sz. táblázat Nyilvántartott álláskereső aránya a megye településein (2012. június)

Relatív mutató (%)	Települések
10 alatt	Békéscsaba, Békéssámson, Békésszentandrás, Csabacsúd, Csárdaszállás, Csorvás, Dévaványa, Ecsegfalva, Füzesgyarmat, Gerendás, Gyomaendrőd, Gyula, Hunya, Kamut, Kardos, Kardoskút, Kaszaper, Kétsoprony, Kondoros, Körösladány, Kőtegyán, Magyarbánhegyes, Magyardombegyház, Mezőhegyes, Medgyesegyháza, Nagyszénás, Örménykút, Orosháza , Pusztaföldvár, Szarvas, Szabadkígyós, Tarhos, Telekgerendás, Tótkomlós
10-15	Békés, Bélmegyer, Csanádapáca, Doboz, Dombegyház, Elek, Gádos, Kertészsziget, Kétegyháza, Kisdombegyház, Köröstarcsa, Körösújfal, Lőkösháza, Medgyesbodzás, Méhkerék, Mezőberény, Mezőkovácsháza, Murony, Nagybánhegyes, Okány, Pusztatottlaka, Sarkad, Szeghalom, Újkígyós, Végegyháza, Vésztő, Zsadány
15-20	Biharugra, Bucs, Csabaszabadi, Dombiratos, Kevermes, Kunágota, Nagykamarás, Sarkadkeresztúr, Újszalonta,
20 fölött	Almáskamarás, Battonya, Geszt, Körösnagyharsány, Mezőgyán

4. sz. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása az Orosházi kistérségben

A **Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat** adatai szerint Békés megyében 2012. június végén az egy évvel korábbinál 12%-kal kevesebb, mintegy 23.400 álláskeresőt tartottak nyilván.

A megyei kirendeltségeken regisztrált 2.787 pályakezdő száma 6%-kal volt több az egy évvel korábbinál. A regisztrált álláskeresők nemek szerinti összetétele és korszerkezete hasonló az országoshoz; 53%-uk nő, illetve a 20 évesnél fiatalabbak aránya 2,1%, több mint hattizedük 20–44 év közötti, 35%-a ennél idősebb. A regisztráció hossza szerinti megoszlásuk is közel azonos arányokat mutat: 27%-os arányt képviselnek azok az álláskeresők, akik már egy évet meghaladóan szerepelnek a nyilvántartásban. A bejelentett álláshelyek számának háromtizedes csökkenése miatt növekedett az egy álláshelyre jutó álláskeresők száma.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók **havi bruttó átlagkeresete** 2012 első félévében 160 ezer forintot tett ki, a fizikaiak 128 ezer, a szellemiek 206 ezer forintot kerestek. A megyei átlagkereset 1,9%-kal volt nagyobb az egy évvel korábbinál, országosan a növekedés mértéke 4,4%-os volt.

5. sz. táblázat Pénzügyek, SZJA alakulása (2011.)

	Békés megye	Orosházi kistérség	Orosháza város
1.000 lakosra jutó adózók száma (fő)	428	426	440
SZJA alapot képező jövedelem egy lakosra (Ft)	638.000	648.000	735.000
SZJA mértéke egy állandó lakosra (Ft)	85.000	88.000	111.000

Közzolgáltatások elérhetősége, országos helyzetkép

Óvodák

Az **óvodába** 3 ezer fővel több gyermeket íratnak be, mint egy évvel ezelőtt. A 2011/2012-es tanévben egy óvodapedagógusra jutó óvodások száma átlagosan 11, az óvodai gyermekcsoportok átlagos létszáma pedig 23 fő, mindkét mutató értéke – folytatva az elmúlt 10 év lassan növekvő tendenciáját – magasabb a 2010. évinél. Az átlag azonban régióként és a települések nagysága szerint változatlanul jelentős különbségeket takar.

Országosan az összes óvodai csoport – egyre nagyobb hányada – immár 36%-a működik viszonylag magas (25 főnél nagyobb) létszámmal; Észak-Alföldön azonban a 45, Észak-Magyarországon pedig a 39%-ot is meghaladja a zsúfolt csoportok aránya; és mindössze a **Dél-Alföldön jóval átlag alatti: 30%.**

Az előző tanévhez hasonlóan a 10–25 ezer fős településeken a legrosszabb az ellátottság, a csoportok 41%-ában a gyermeklétszám meghaladja a 25 főt.

A 2011/2012-es tanévben **135 egységes óvodai-bölcsődei** csoport indult a külön bölcsődei ellátást biztosítani nem tudó településeken, ahol ily módon több mint 500 óvodáskorúnál fiatalabb gyermeket láttak el 216 dajka és gondozó, valamint 209 főfoglalkozású óvodapedagógus segítségével. A csoportok és a gyermekek alacsony száma valószínűsíti, hogy a bölcsődével, óvodával nem rendelkező, döntően 500 fő alatti kistépülések a szigorú előírások miatt nem tudnak élni az egységes óvodai-bölcsődei csoportok létrehozásának lehetőségével.

Az idei tanévben tovább növekedett a **korai fejlesztés és gondozás** rendszerében működő feladat-ellátási helyek, az ott oktatott gyermekek és foglalkoztatott pedagógusok száma. Jelenleg 220 feladat-ellátási helyen közel 5 ezer 0–6 éves korú, különböző mértékben megkésett vagy eltérő fejlődésű gyermek komplex ellátásáról 800 főfoglalkozású pedagógus gondoskodik.

Iskolák

A tanulók száma oktatási szintenként és iskolatípusonként eltérően változott.

Általános iskola

Az **általános iskolai** tanulók létszáma ismét kevesebb lett, bár a csökkenés a tavalyinál kisebb mértékű. A 2011/2012-es tanévben a nappali oktatásban **748 ezren tanulnak**, 9 ezerrel kevesebben, mint egy évvel korábban. Egy pedagógusra átlagosan 10, egy osztályra pedig 20 tanuló jut, lényegében ugyanannyi, mint az elmúlt években.

A 6, illetve 8 évfolyamos gimnáziumok 5–8. évfolyamain tanulók száma **26 ezer volt**, ugyanannyi, mint az elmúlt években. A fiatal népesség létszámának csökkenése népszerűségéből adódóan továbbra sem érinti ezt az iskolatípust.

A **napközis általános iskolások** aránya 2007 óta folyamatosan emelkedik, 2011-ben meghaladta a 46%-ot. Országos szinten az alsó tagozatosok közel négyötöde jár napközibe vagy iskolaotthonos osztályba, de a régiók között jelentősek az eltérések: míg a Dél-Dunántúlon és Közép-Magyarországon a kisiskolások 83%-a, addig Észak-Magyarországon mindössze 68%-a vett részt délutáni foglalkozásokon.

Az utóbbi években növekszik az **iskolai étkeztetésben részesülők** aránya, jelenleg a tanulók 73%-a jut legalább naponta egyszer meleg ételhez az iskolákban.

Középfokú iskola

A kedvezőtlen demográfiai tendenciák hatása a **középfokú oktatásban** is érzékelhető: az érintett korosztály apadása következtében a középfokú nappali rendszerű képzéseken tanulók száma csökkent. A 2011/2012-es tanévben **567 ezren** iratkoztak be a középfokú oktatási intézmények valamelyikébe, közel 11 ezer fővel kevesebben, mint tavaly.

Érettségit nem adó szakiskolákban ugyanannyi diák (**139 ezer fő**) folytatja tanulmányait, mint az elmúlt tanévben, de arányuk az összes középfokú képzésben részt vevőből 24-ről 25%-ra emelkedett. A visszaesés a középiskolákban jelentkezett: szakközépiskolákban **233 ezren** (41%), gimnáziumokban **195 ezren** (34%) tanulnak tovább. Ez a megoszlás az elmúlt fél évtizedben változott.

Az 1990-es évek elejétől tartó tendencia – ami az érettségit nyújtó középiskolai képzések térnyerését eredményezte – megfordult: **mind a szakközépiskolák, mind a gimnáziumok diákjainak száma csökkent, 3, illetve 1,8%-kal.**

A középfokú oktatási intézmények közül a leányok 82, a fiúk 70%-a részesíti előnyben az érettségit nyújtó középiskolákat. Iskolatípusonként is eltérő a nemek szerinti megoszlás. Az általános képzést nyújtó és elsősorban felsőfokú továbbtanulásra felkészítő gimnáziumokban továbbra is a leányok (58%), míg a közvetlenül munkaerőpiacra való belépést szolgáló szakiskolákban a fiúk (63%) tanulnak többen. A szakközépiskolákban a legkiegyenlítettebb a fiú-lány arány (52–48%).

Ebben a tanévben a szakmai képzést nyújtó intézmények (szakiskolák, szakközépiskolák) szakképző évfolyamain **160 ezer fő** tanul, ez 8,6 ezerrel haladja meg az előző tanévi létszámot. A növekedés szinte kizárólag a **szakiskolai szakképzésben** jelentkezett. Hasonlóan a felsőoktatáshoz, középfokon is a műszaki tanulmányokat folytatók aránya a legjelentősebb, a 2011/2012-es tanévben a tanulók 36%-a választott ilyen irányú képzést. Ezen kívül a szolgáltatás, valamint a gazdaság és irányítás képzési területek népszerűek, előbbi 25, utóbbi 18%-os részaránnyal.

2011-ben több mint 76 ezren – az előző évnél 1.500 fővel kevesebben – szereztek érettségi bizonyítványt 51%-uk gimnáziumban, 49%-uk szakközépiskolában. A sikeres szakmai vizsgát tett tanulók száma a szakiskolákban 22 ezer, a szakközépiskolákban pedig 26 ezer fő volt.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igény (SNI)

A **sajátos nevelési igényű (SNI)** gyermekek száma az általános iskolákban idén is 52 ezer fő, a nappali tanulók 6,9%-a, és a területi megoszlásban sem történt szignifikáns változás. Az SNI-tanulók aránya – hasonlóan az előző évhez – a **Dél-Alföld régióban a legmagasabb (11%),** de Nyugat- és Dél-Dunántúlon is az átlagot meghaladó, a legalacsonyabb Észak-Alföldön (5,3%) és Közép-Magyarországon (5,4%).

Településnagyság szerint lényegében nem mutatható ki eltérés, csak a **25–50 ezer lakónépességet számláló települések 8,2%-os SNI-aránya emelkedik ki kissé.** Ugyanakkor a nemek szerinti különbségek erőteljesebben jelentkeztek, a fiúk között csaknem 4 százalékponttal magasabb az SNI-tanulók aránya. Az integrált formában oktatott sajátos nevelési igényű tanulók hányada – az oktatáspolitikai célkitűzésekkel összhangban – tovább

növekedett, és a 2011/2012-es tanévben országosan meghaladja a 64%-ot. **Dél-Alföldön ez az arány 12 százalékponttal magasabb**, Közép-Magyarországon viszont 12 százalékponttal alacsonyabb.

Korai iskolaelhagyás (Lemorzsolódás)

Az általános iskolai tanulók számának csökkenése tükröződik a 8. évfolyamot sikeresen befejezettek számának alakulásában. Az előző évhez képest több mint 7 ezer fővel lett kevesebb az alapfokú oktatásból sikeresen kilépők száma. A 99 ezer nappali képzésben végzett közül **gyakorlatilag mindannyian folytatták tanulmányaikat**.

Sajnálatos módon nem mindenki hagyja el úgy az iskolapadot, hogy az adott szintet sikeresen befejezte. Az oktatási, képzési rendszerből alacsony szintű végzettséggel, vagy anélkül kikerülők aránya a fiatal népességben, az ún. **korai iskolaelhagyók** a leszakadó rétegekről nyújt fontos információt.

Az Európai Unió EU2020 stratégiai célkitűzéséhez igazodóan Magyarország vállalta, hogy a 18–24 éves népességben belül a korai iskolaelhagyók arányát 2020-ra 10% alá csökkenti. A 2011-es adatok alapján az EU-n belül ennek a mutatónak az értékei széles skálán (5–41%) mozognak.

Magyarország helyzete a 11%-os értékkel viszonylag kedvező: 3,6 százalékponttal alacsonyabb az EU-s átlagnál. A nők kisebb aránya (10%) tartozik a leszakadók csoportjába; a férfiak esetében ez az érték 12%. Regionális szinten is jelentős különbségek tapasztalhatók. A 2011. évi adatok szerint legjobb pozícióba, több mint 2 százalékponttal megelőzve Közép-Magyarországot, Nyugat-Dunántúl került, 7,7%-os mutatójával.

A legrosszabb helyzetben még mindig Észak-Magyarország és Észak-Alföld vannak, előbbinél majdnem 4, utóbbinál több mint 2 százalékponttal volt magasabb a lemorzsolódók aránya az országos átlagnál.

Hátrányos helyzet/halmazottan hátrányos helyzet (HH/HHH)

A **hátrányos helyzetű (HH)**, valamint a **halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)** gyermekek száma és aránya az elmúlt évihez hasonlóan alakult, és nem változtak a területi aránytalanságok sem. Az **óvodákban** a HH-arány **31%**, a HHH-arány **11%**; az **általános iskolákban** **36%** és **14%**; a **szakiskolákban** **31%** és **11%**; a **gimnáziumokban** **10%** és **1,6%**; a **szakközépiskolákban** **16%** és **2,8%** volt.

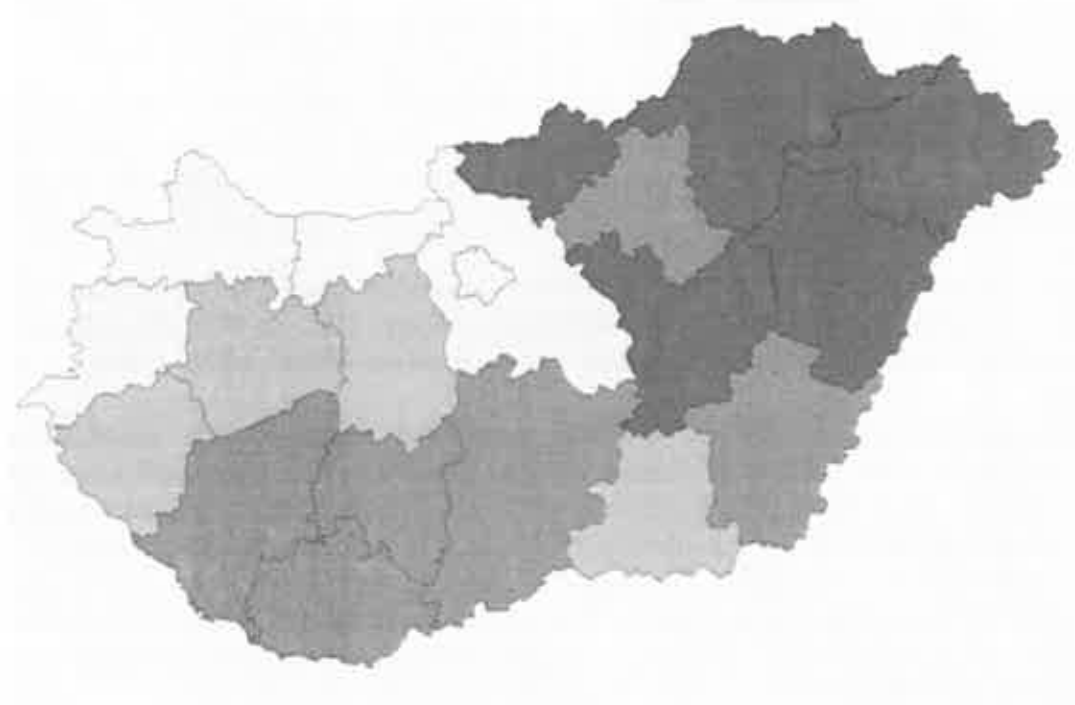
6. sz. táblázat HH/HHH arány az egyes intézménytípusban (2012.)

Intézménytípus	HH arány (%)	HHH arány (%)
Óvoda	31	11
Általános iskola	36	14
Gimnázium	10	1,6
Szakközépiskola	16	2,8
Szakiskola	31	11

Még mindig Észak-Alföld és Észak-Magyarország helyzete a legrosszabb, e két régióban a hátrányos tanulók aránya 18, illetve 16 százalékponttal, a halmozottan hátrányos tanulók tekintetében pedig 11 és 10 százalékponttal magasabb az országos átlagnál. Ezzel szemben Közép- Magyarországon a veszélyeztetett csoportba tartozók aránya (14%) az átlag felét, a

HHH-arány (3%) pedig az országos érték harmadát sem teszi ki. A települések nagysága és a veszélyeztetettek aránya között negatív a korreláció, ennek megfelelően a **3.000 fő alatti községekben a legmagasabbak** (HH-arány: 54%, HHH-arány: 27%), illetve az **50 ezres lélekszámot meghaladó városokban a legalacsonyabbak** (HH-arány: 15%, HHH-arány: 2,5%) a mutatók értékei.

5. sz. ábra Hátrányos helyzetű tanulók aránya a nappali oktatásban (2012.)

20% alatti megyék:	Vas, Győr-Moson-Sopron, Komárom, Pest
20 – 30% közötti megyék:	Zala, Veszprém, Fejér, Csongrád
30 – 40% közötti megyék:	Somogy, Baranya, Tolna, Bács-Kiskun, Békés, Heves
40% fölötti megyék:	Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Nógrád, Borsod-Abaúj- Zemplén

Orosháza közoktatási intézményhálózatának jellemzői**(2007-2012 között lezajlott intézményátstrukturizációs, integrációs folyamatok)**

A város közoktatási intézményhálózatát 2007 nyarán jelentősen átszervezték, az óvodák után az általános iskolák integrációját hajtották végre. 2007. július 1-jén az önkormányzati fenntartású általános iskolák fenntartói határozat alapján összevonásra kerültek, majd ezt követően 2008 szeptemberétől a Kardoskúti Általános Iskola is az iskola tagintézményévé vált.

A Gyógypedagógiai intézményt a MET (Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség) egyház működteti 2010 szeptembere óta. Az Evangélikus Hajnal Óvoda beolvadt a Székács József Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumba. A Kossuth Lajos Köznevelési Intézményt 2009-ben átvette Békés Megye Önkormányzata, jogutódként a Harruckern János Köznevelési Intézmény működtette telephelyeként. Egy későbbi döntés értelmében a Tisza Kálmán iskolának egysége bővült a korábbi Harruckern János Köznevelési Intézmény orosházi telephelyével (Ügyviteli Szakképző Iskola).

Az átszervezések során az orosházi képviselő-testület 2011-ben két iskolát átadott a református és katolikus egyháznak (József Attila Általános Iskola, Eötvös József Általános Iskola), a megmaradt önkormányzati iskolák pedig egyesültek gimnáziummal.

2012. január 1-jétől, a megyék konszolidációja keretében a megyei önkormányzatot, mint fenntartót egy új szervezet, a megyei intézményfenntartó központ (MIK) váltotta fel.

2013. január 1-jével az óvodák kivételével a fenntartói szerepet a 2012. szeptember 1. hatállyal létrehozott állami intézményfenntartó központ (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, KIK) látja el.

Fontos változás továbbá, hogy az iskolák *működtetési* és a *fenntartási* feladatai 2013. január 1-től az önkormányzati intézmények esetében különválnak.

Átfogó képet az igénybe vehető közszolgáltatások szervezeti-intézményi formáiról az alábbi táblázat ad.

7. sz. táblázat Köznevelési intézmények fenntartói, működtetői

Köznevelési intézmény	Fenntartó ³	Működtető ⁴	Köznevelési feladat
1. Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	Szeged-Csanádi Egyházmegye	Szeged-Csanádi Egyházmegye	óvodai nevelés általános iskolai nevelés-oktatás
2. Forrás Református Óvoda	Orosházi Református Egyházközség	Orosházi Református Egyházközség	óvodai nevelés

³ **Fenntartó:** az a természetes vagy jogi személy, aki, vagy amely a köznevelési feladat ellátására való jogosultságot megszerezte vagy azzal rendelkezik, és – e törvényben foglalt esetben a működtetővel közösen – a köznevelési intézmény működéséhez szükséges feltételekről gondoskodik,

⁴ **Működtető:** az a települési önkormányzat, amely a saját tulajdonát képező ingatlanban folyó állami köznevelési feladatellátáshoz kapcsolódó ingó és ingatlan vagyont üzemelteti.

3. Hunyadi János Köznevelési Intézmény, Nevelési Tanácsadó	Békés Megyei Intézményfenntartó Központ	Békés Megyei Intézményfenntartó Központ	nevelési tanácsadás
4. Liszt Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Állami Intézményfenntartó Központ (Járási Tankerület)	Orosháza Város Önkormányzata	alapfokú művészetoktatás
5. Orosháza Város Önkormányzat Napközi-otthonos Óvodája	Orosháza Város Önkormányzata	Orosháza Város Önkormányzata	óvodai nevelés
6. Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	Orosházi Református Egyházközség	Orosházi Református Egyházközség	általános iskolai nevelés-oktatás
7. Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Orosházi Evangélikus Egyházközség	Orosházi Evangélikus Egyházközség	óvodai nevelés általános iskolai nevelés-oktatás gimnáziumi nevelés- oktatás
8. Táncsics Mihály Köznevelési Intézmény és Tehetségközpont	Állami Intézményfenntartó Központ (Megyei központi Tankerület, Járási tankerület)	Orosháza Város Önkormányzata	általános iskolai nevelés-oktatás gimnáziumi nevelés- oktatás szakközépiskolai nevelés-oktatás szakiskolai nevelés- oktatás pedagógiai szakszolgáltatás pedagógiai szakmai szolgáltatás
9. Tisza Kálmán Köznevelési Intézmény	Békés Megyei Intézményfenntartó Központ	Békés Megyei Intézményfenntartó Központ	szakközépiskolai nevelés-oktatás szakiskolai nevelés- oktatás
10. Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola	Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség	Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség	gyógypedagógiai óvodai nevelés gyógypedagógiai általános iskolai nevelés-oktatás gyógypedagógiai szakiskolai nevelés- oktatás

A közszolgáltatások elérhetősége

Orosháza városában az alábbi közszolgáltatások érhetők el.

8. sz. táblázat Közszolgáltatások elérhetősége

Közszolgáltatások	Helyben	Más településen, és pedig...
Közoktatási szakszolgálati feladatok		
Korai fejlesztés, tanácsadás és gondozás	X	
Fejlesztő felkészítés	X	
Nevelési tanácsadás	X	
Logopédiai ellátás	X	
Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás		X, BÉKÉSCSABA
Gyógytestnevelés	X	
Gyermekjóléti alapellátások		
Gyermekjóléti szolgáltatás	X	
Bölcsőde	X	
Iskolai napközi	X	
Családi napközi		
Házi gyermekfelügyelet		
Gyermekvédelmi szakellátások		
Családok átmeneti otthona	X	

Esélyegyenlőség szempontjából kiemelt jelentőséggel bíró közoktatási intézményi feladatok, a közoktatási szakszolgálati feladatok, továbbá a gyermekjóléti alapellátás majdnem teljes körűen biztosított a településen. A házi gyermekfelügyelet és a családi napközi - mint gyermekjóléti alapellátások - az ellátatlan részterületek, de ezek nem tartoznak az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások közé.

Hátrányos helyzet, sajátos nevelési igény

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeke tanulók az óvodákban, iskolákban

Köznevelési törvény 121.§(14) *hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;*

229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 27. § (1) *Ha a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása keretében a szülő nem kérte a gyermeke halmozottan hátrányos helyzetének megállapítását, a gyermekvédelmi kedvezmény tekintetében hozott jogerős határozat bemutatásával a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat jegyzőjétől írásban tett nyilatkozatával kérheti annak utólagos megállapítását. Ha a szülő a szülői felügyeletet egyedül gyakorolja, a gyermeke halmozottan hátrányos helyzetének megállapítását a szülői felügyelet gyakorlásának egyidejű igazolása mellett kérheti.*

Az óvodai nevelés helyzete

Óvodai nevelésben érintett köznevelési intézmények a városban:

- Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- Forrás Református Óvoda
- Orosháza Város Önkormányzat Napközi-otthonos Óvodája
- Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium
- Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola

Az óvodai nevelésre vonatkozó összesített adatokat a következő táblázat tartalmazza.

9. sz. táblázat Óvodai nevelésre vonatkozó összesített adatok

Óvodai intézmények száma*		5
Ebből:	önkormányzati fenntartású	1
	egyházi fenntartású	4
Óvodai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		12
Ebből:	önkormányzati fenntartású	8
	egyházi fenntartású	4

Óvodába beíratott gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		932
Ebből:	önkormányzati fenntartásúba íratott	613
	egyházi fenntartásúba íratott	319
Az óvodába beíratott gyermekből:	a településen él	921
	más településről bejáró	11
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű (HH) gyermekek száma		328
Ebből:	önkormányzati fenntartásúba íratott	253
	egyházi fenntartásúba íratott	75
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek száma		70
Ebből:	önkormányzati fenntartásúba íratott	46
	egyházi fenntartásúba íratott	24
Óvodába beíratott sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek száma		58
Ebből:	önkormányzati fenntartásúba íratott	46
	egyházi fenntartásúba íratott	12
Az óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		41
Ebből:	önkormányzati fenntartású	27
	egyházi fenntartású	14

*: Óvodáztatás (minden intézmény vonatkozásában)

Megállapítások

Orosházán biztosítottak a megfelelő feltételek a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek teljes körű óvodáztatásához.

Az óvodai ellátást egy nyolc telephellyel működő önkormányzati- és négy egyházi fenntartású intézmény biztosítja. Az óvodák feltöltöttsége a férőhelyek száma és a beíratott gyermekek arányát tekintve mintegy 80%-os. A 932 fő óvodás kétharmada (613 gyermek) önkormányzati, egyharmada (319 gyermek) pedig egyházi fenntartású óvodában részesül nevelésben, ellátásban. Az elmúlt években lezajlott intézményátstrukturizálások következményeként nőtt az egyházi fenntartású óvodák szerepe a feladatellátásban. A mostanra kialakult kétharmad önkormányzat, egyharmad egyház arány hosszútávon állandósulni látszik.

Az óvodások 99%-a orosházi lakos, csupán 11 óvodás érkezik más településről naponta valamelyik intézményegységekbe.

A teljes gyermeklétszám 35%-a (328 gyermek) hátrányos helyzetű (HH). A hátrányos helyzetű óvodások 77%-a az önkormányzati, 23%-a egyházi fenntartású óvodákból kerül ki. **Megállapítható, hogy az önkormányzat fenntartásában lévő óvodában a hátrányos helyzetű gyermekek mintegy 10%-kal magasabban reprezentáltak (vannak jelen), mint ahogy a kétharmados létszámból következtethető lenne. (A városi teljes óvodás létszám 66%-a mellett a HH gyermekek aránya 77% az önkormányzati óvodában.)**

A halmozottan hátrányos helyzetűek (HHH) gyermekek esetében az arány a teljes létszámnak megfelelően alakul. A HHH gyermekek (70 fő) 66%-a (46 fő) az önkormányzati fenntartású óvodában, 34%-a (24 fő) pedig az egyházi fenntartású óvodákban nevelődik.

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek esetében szintén „eltolódás” tapasztalható az önkormányzati óvoda irányába. Az 58 fő SNI gyermek 79%-a (46 gyermek) az önkormányzati, 21%-a (12 gyermek) az egyházi fenntartású óvodákba jár.

A 932 óvodás gyermek 41 óvodai csoportba szerveződik, 27 az önkormányzati óvodában, 14 pedig az egyházi óvodákban működik. Átlagos csoportlétszám 22,7 fő. (Az egy csoportra jutó átlagléttszám tekintetében gyakorlatilag nincs eltérés az önkormányzati, illetve az egyházi fenntartású óvodák között.)

Önkormányzati fenntartású óvoda

Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája a város egymástól földrajzilag távol eső részén elhelyezkedő nyolc (8) telephelyekből álló intézmény. A telephelyeken esztétikusan berendezett foglalkoztató helyiségek és parkosított pihenő- és játszóudvar szolgálja a gyermekek kényelmét.

Valamennyi telephelyen egymást támogató, környezetük igényeit jól ismerő, munkájukra igényes, szakmai tapasztalatokkal bíró tantestület várja az óvodásokat.

A csoportok szervezésében az igényekhez és lehetőségekhez igazodnak, így egyes telephelyeken vegyes, másokon azonos életkorú gyermekekből álló csoportokat szerveznek.

A helyi nevelési programban megfogalmazott törekvések:

- Egészséges életvitelű, önálló egyéniségű, szabadgondolkodású, jó képességekkel rendelkező gyerekek nevelése.
- Pedagógiai gyakorlatukat gyermekközpontúság, a gyermeki szükségletek figyelembevétele vezérli.
- Óvodákban derűs, nyugalmat adó légkörben, sokféle tevékenységkínálatból válogatva, minden gyermek esélyt kap arra, hogy saját lehetőségeinek megfelelően fejlődhessen, pozitív élményeket szerezve, érzelmileg gyarapodva, fizikailag megerősödve léphessen át a következő életszakaszába.
- A gyerekek kölcsönös bizalmon és elfogadáson alapuló, derűs légkörben, pozitív érzelmekkel élhetik meg óvodás éveiket.
- Inkluzív pedagógiával, integrált neveléssel és differenciált tanulásszervezéssel élet-specifikus és egyéni tulajdonságaihoz egyaránt igazodó nevelésben fejlesztésben részesülnek.
- A tanulást az élet alapvető folyamatának tekintik, törekvésük a szorongásmentes tanulási viszony és sikerorientált beállítódás kialakítása.
- A gyermek személyiségfejlesztésébe beépül a XXI. század szellemiségének megfelelő kompetencia alapú képességfejlesztés, kiemelten kezelik azon praktikus képességek és tulajdonságok alapozását, amelyek az életben való eligazodást és az elvárásokhoz való alkalmazkodást segítik.
- A gyermek személyiségéhez jobban igazodó, játékát valóban elsődlegesként kezelő óvodai gyakorlat megvalósítása.
- Az óvodapedagógusok módszertani és tanulásszervezési kultúrájának megújítása.
- A projektpedagógia fejlesztési folyamatba történő beépítésével a személyiségfejlesztés hatékonyságának növelése.
- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása az alapképességek és kulcskompetenciák bontakoztatásával,

- A gyerekek esélyegyenlőségének növelése, a különböző élethelyzetekben eligazodni tudó, változáskezelésre felkészült, tanulásra motivált gyermekek nevelése.
- Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik.
- A szülőkkel, a családi nevelés értékeire építve, partnereinkkel együttműködve, közösen akarnak tenni azért, hogy adottságaik minél jobb kihasználásával biztosítani tudják azokat a lehetőségeket, amelyek a gyerekek fejlődését optimálisan segítik.

10. sz. táblázat Önkormányzati fenntartású óvodai feladat-ellátási helyek és a gyermekek létszáma, összetétele

Feladat-ellátási hely	Főállású pedagógusok létszáma	Gyermekek száma	HH / HHH gyermekek száma		SNI gyermekek száma
OVÖ NÓ Bajcsy Zs. utcai Tagóvoda	7	69	39	9	8
OVÖ NÓ Bácska utcai Tagóvoda	6	74	39	5	6
OVÖ NÓ Ifjúság utcai Tagóvoda	6	74	28	7	8
OVÖ NÓ Könd utcai Tagóvoda	8	92	37	7	6
OVÖ NÓ Lehel utcai Székhely	8	86	31	2	8
OVÖ NÓ Mátyás k. utcai Tagóvoda	4	38	33	15	2
OVÖ NÓ Móricz Zs. utcai Tagóvoda	8	94	24	1	3
OVÖ NÓ Uzsoki utcai Tagóvoda	9	86	22	0	5
Összesen:	56	613	253	46	46

OVÖ NÓ = Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája

11. sz. táblázat Önkormányzati fenntartású óvodai feladat-ellátási helyek és a gyermekek létszáma, összetétele

Intézmény	Gyermekek száma (fő)	HH gyermekek aránya (%)	HHH gyermekek aránya (%)	SNI gyermekek aránya (%)
OVÖ NÓ Bajcsy Zs. utcai Tagóvoda	69	56,5	13,0	11,6
OVÖ NÓ Bácska utcai Tagóvoda	74	52,7	6,8	8,1
OVÖ NÓ Ifjúság utcai Tagóvoda	74	37,8	9,5	10,8
OVÖ NÓ Könd utcai Tagóvoda	92	40,2	7,6	6,5

Intézmény	Gyermekek száma (fő)	HH gyermekek aránya (%)	HHH gyermekek aránya (%)	SNI gyermekek aránya (%)
OVÓ NÓ Lehel utcai Székhely	86	36,0	2,3	9,3
OVÓ NÓ Mátyás k. utcai Tagóvoda	38	86,8	39,5	5,3
OVÓ NÓ Móricz Zs. utcai Tagóvoda	94	25,5	1,1	3,2
OVÓ NÓ Uzsoki utcai Tagóvoda	86	25,6	0,0	5,8
Átlag:	~77 fő	~41%	~7,5%	~7,5%

Megállapítások

Egy feladat-ellátási helyre eső átlagos gyermeklétszám 77 fő. Ennél több gyermeket fogad a Könd, a Lehel, a Móricz és az Uzsoki utcai intézményegység. Kevesebben a Bajcsy, Bácska, Ifjúság és a Mátyás király utcai óvodai egység. (Megjegyzés: a Mátyás király utcai egység figyelmen kívül hagyásával az átlaglétsszám 82 fő.) Egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma 11. (GY/P arány: 11 fő)

Valamennyi óvodai egységben találunk hátrányos helyzetű (HH), továbbá sajátos nevelési igényű (SNI), egy kivételével (Uzsoki) halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermeket.

A teljes intézményre vetített HH/HHH, illetve SNI százalékos arány a következőképpen alakul: HH=41%; HHH=7,5%; SNI=7,5%. A HH gyermekek közül közel minden ötödik (18,1%) egyben HHH is.

A százalékos arányokat ismerve megállapítható, hogy a Mátyás király utcai intézményegységben jóval az intézményi átlag feletti a HH/HHH arány (86,8% illetve 39,5%). Megkockáztatható kijelentés, hogy a magas arányszám mögött roma, illetve mélyszegénységben élő társadalmi csoportot kell keresni. A HH arány intézményi átlag felett van a Mátyás király utcai mellett még a Bajcsy és a Bácska utcai óvodában. **A Mátyás király utcai egységet figyelmen kívül hagyva említést érdemel, hogy a Bajcsy-Bácska, illetve a Móricz-Uzsoki „páros egységek” között 25%-ot meghaladó a különbség.**

A HHH arány közti jelentős különbség (Mátyás király utcait nem figyelembe véve) a Bajcsy, illetve az Uzsoki utcai óvoda között figyelhető meg. Utóbbiban 0%, míg az előbbiben 13% azon gyermekek aránya, akik halmozottan hátrányos helyzetűek (HHH).

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek eloszlása valamivel egyenletesebb képet mutat. Az intézményi átlagnál (7,5%) magasabb az arány a Bajcsy, Bácska, Ifjúság, Lehel utcai óvodákban, a másik négyben viszont 2-3%-kal elmarad attól.

12. sz. táblázat Gyermekek száma, összetétele csoportonként az önkormányzati fenntartású óvodában

Óvoda/Óvodai csoport megnevezése	Csoportok száma	Gyermek létszám (fő)	HH szám (fő)	HH arány (%)	HHH szám (fő)	HHH arány (%)
OVÓ NÓ Bajcsy Zs. utcai Tagóvoda	3					
Csibészke- kiscsoport		26	16	61,5%	3	11,5%
Katica vegyes csoport		22	13	59,1%	3	13,6%
Kankalin nagycsoport		21	10	47,6%	3	14,3%

Óvoda/Óvodai csoport megnevezése	Csoportok száma	Gyermekek létszám (fő)	HH szám (fő)	HH arány (%)	HHH szám (fő)	HHH arány (%)
OVÖ NŐ Bácska utcai Tagóvoda	3					
<i>Szivárvány-kiscsoport</i>		25	10	40,0%	1	4,0%
<i>Mókus-középső csoport</i>		25	13	52,0%	2	8,0%
<i>Pillangó-nagycsoport</i>		24	16	66,7%	2	8,3%
OVÖ NŐ Ifjúság utcai Tagóvoda	3					
<i>Pillangó-vegyes csoport</i>		25	11	44,0%	3	12,0%
<i>Mackó-vegyes csoport</i>		26	11	42,3%	3	11,5%
<i>Katica-nagy csoport</i>		23	6	26,1%	1	4,4%
OVÖ NŐ Könd utcai Tagóvoda	4					
<i>Ficánka kiscsoport</i>		25	8	32,0%	2	8,0%
<i>Garfield vegyes csoport</i>		20	7	35,0%	0	0,0%
<i>Katica nagycsoport</i>		26	13	50,0%	4	15,4%
<i>Micimackó középső csoport</i>		21	9	42,9%	1	4,8%
OVÖ NŐ Lehel utcai Székhely	4					
<i>Napsugár - kiscsoport</i>		21	7	33,3%	0	0,0%
<i>Mókus- középső csoport</i>		21	17	80,9%	2	9,5%
<i>Gomba- nagycsoport</i>		19	3	15,8%	0	0,0%
<i>Pillangó - nagycsoport</i>		25	4	16,0%	0	0,0%
OVÖ NŐ Mátyás k. utcai Tagóvoda	2					
<i>Gomba - nagycsoport</i>		19	17	89,5%	6	31,6%
<i>Pillangó - vegyes csoport</i>		19	16	84,2%	9	47,4%
OVÖ NŐ Móricz Zs. utcai Tagóvoda	4					
<i>Halacska kiscsoport</i>		26	4	15,4%	1	3,9%
<i>Katica középső csoport</i>		25	7	28,0%	0	0,0%
<i>Süni középső csoport</i>		23	6	26,1%	0	0,0%
<i>Micimackó nagycsoport</i>		20	7	35,0%	0	0,0%
OVÖ NŐ Uzsoki utcai Tagóvoda	4					
<i>Aprajafalva - középső csoport</i>		25	8	32,0%	0	0,0%
<i>Micimackó- középső csoport</i>		21	8	38,1%	0	0,0%
<i>Csillagszeműek - kiscsoport</i>		18	3	16,7%	0	0,0%
<i>Napraforgó - nagycsoport</i>		22	3	13,6%	0	0,0%
Összesen:	27	613	253	-	46	-

Megállapítások

Az önkormányzat fenntartásában működő óvoda 27 csoporttal működik, az átlagos csoportlétszám ideálisnak mondható (22,7 fő).

Csupán négy csoport esetében fordul elő, hogy a közoktatási törvényben szabályozott maximális óvodai létszámot (25 fő)⁵ 1-1 fővel túllépik (Bajcsy utcai, Ifjúság utcai, Könd utcai, Móricz Zsigmond utcai Tagóvoda).

Hátrányos helyzetűek (HH) aránya tekintetében, négy kategóriacsoporthoz alkotva a következő a helyzet:

- HH 25% alatt: *Gomba, Pillangó, Halacska, Csillagszeműek, Napraforgó* (5 csoport)
- HH 25-50%: *Kankalin, Szivárvány, Pillangó, Mackó, Katica, Ficánka, Garfield, Katica, Micimackó, Napsugár, Katica, Süni, Micimackó, Aprajafalva, Micimackó* (15 csoport)
- HH 51-75%: *Csibészke, Katica, Mókus, Pillangó* (4 csoport)
- HH 75% fölött: *Mókus, Gomba, Pillangó* (3 csoport)

A csoportok több mint felében (55%) a HH arány közepesnek mondható (25-50%), 19%-ában alacsony (25% alatt), 15%-ában magas (51-75%), 11%-ában nagyon magas (75% fölött).

Annak ellenére, hogy a HHH arány a 25%-os „tűréshatáron” belül marad a tagintézmények között jelentős eltérés figyelhető meg. A HHH gyermekek aránya a teljes létszámhoz viszonyítva a Mátyás király utcai Tagintézményben a legmagasabb (39,5%), az Uzsoki utcai Tagintézmény esetében ez a mutató 0,0%, vagyis nincs nyilvántartott halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az intézményegységben.

Az önkormányzati fenntartású óvoda 27 csoportjából 16-ban (59%) nevelődik a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek többsége. Szám szerint a legtöbb a Mátyás utcai Tagintézmény két csoportjában (15 fő) található. Arányát tekintve is ennek az óvodának a két csoportjában a legmagasabb a HHH gyermekek aránya (31,6, illetve 47,4%).

Két intézményegység esetében fordul elő, hogy ugyanazon óvodán belül a csoportok között 25%-nál nagyobb a HH arány különbsége (Bácska utcai és a Lehel utcai telephely).

A szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek a településen működő, önkormányzati óvoda és annak tagintézményei részben tesznek eleget. Mind feladatellátási helyek között, mind az intézményeken belül a csoportok között sérül azon elv, mely szerint a HH/HHH gyermekek aránya közötti különbség 25%-nál nem lehet több.

Egyházi fenntartású óvodák

A város területén három, ún. „állam által elismert” egyház (katolikus, református, evangélikus), továbbá egy vallási közösség (evangéliumi testvérközösség) tart fenn, működtet óvodát.

⁵ A közoktatási törvény 3. sz. mellékletének II. 7. pontja értelmében az óvodai csoportokra megállapított maximális létszámot legfeljebb húsz százalékkal át lehet lépni a nevelési év indításánál, ha az óvodában legfeljebb két óvodai csoport indul; továbbá függetlenül a csoportok számától, akkor is, ha a nevelési év során az új gyermek átvétele, felvétele miatt indokolt.

Forrás Református Óvoda

Az orosházi Forrás Református Óvoda 2002. szeptember 1-óta ökumenikus nyitottságú egyházi intézményként működik. A szülők kérésére, valamint a Református Egyházzal kialakított kapcsolat jelezte az egyházi óvoda iránti igényt.

Az első és a második tanévet egy nagy létszámú, osztatlan gyermekcsoporttal indították. A hozzájuk jelentkező gyerekek családi hátterének és szociális helyzetének ismeretében, valamint a város óvodái között elfoglalt helyzetünket tekintve az óvodapedagógusok meggyőződése, hogy az óvoda hiányt pótol és jogos szülői igényt elégít ki.

A Forrás Református Óvoda kedvelt és keresett intézmény lett a városban, ahová a szülők szívesen hozzák gyermekeiket. Így 2004 őszén már két csoporttal, majd 2005-től három csoporttal folytatják a megkezdett munkát.

Az óvoda engedélyezett létszáma 3 gyermekcsoportban 75 fő.

Székács József Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

1995. szeptember 1-től Evangélikus Hajnal Óvodaként az orosházi Evangélikus Egyházközség fenntartásában végezték a nevelőmunkánkat evangélikus szellemű, ökumenikus nyitottságú, gyermekközpontú keresztyén programmal.

1999 áprilisában megkezdődött az udvar teljes átalakítása. Az addigi, néhány durva vasjátékot tartalmazó kopár terület helyén hamarosan kirajzolódott egy kedves, gyermekbarát játszótér, fajtékokkal, dzsungelfaluval, aranyos dombocskával, szabadtéri játéklehetőségek végtelen tárházával. Átadására alig egy év múlva, Orosháza alapítási évfordulóján, 2000. április 24-én került sor.

2008 szeptemberétől immár az Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziummal közösen, többcélú összevont intézményként szolgálják a keresztyén nevelésügyet. A nevelő-gondozó munkát 20 felnőtt látja el naponta.

Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

2011 szeptemberétől a Szeged-Csanádi Egyházmegye vette át az Előd utcai óvoda és a teljes körűen felújított iskola fenntartását. Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda első tanévet 351 tanuló 16 osztályban és 98 óvodás négy csoportban kezdte el. Foglalkoztatásukról, 52 alkalmazott – köztük 37 pedagógus – gondoskodik. A hitoktatók munkáját az Orosházi Jézus Szíve Plébánia esperese, dr. Laurinyecz Mihály kanonok szervezi. Tovább fejlődik intézményünk felszereltsége. Humánus, katolikus szellemű nevelésünk az elmúlt negyedszázad értékeit megőrizve új távlatot nyitott a közoktatás helyi rendszerében

Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola

A 2011/2012. tanév elején a tanulásban és értelmileg akadályozott, óvodás korú gyermekek fejlesztő óvodai csoportja kezdte meg működését az Orosházi Wesley János Óvoda és Általános Iskolában. Ebbe a csoportba 8 olyan kisgyermek nyert felvételt, akik sajátos nevelési igényük miatt más intézményekben nem kaptak felvételt, vagy máshol nem tudják biztosítani a fejlődésükhöz szükséges speciális ellátást.

Az óvodai csoportba való felvétel folyamatos, így bármikor érkezik ellátást igénylő kisgyermek, az ő közösségbe való illesztése megoldható. Az intézmény jelentős hiányt pótol a város és a kistérség óvodás korú gyermekeinek ellátásában. *(Békés Megyei Hírlap, 2012. 01. 15. „Hiányt pótol a fejlesztő óvodai csoport Orosházán”)*

Az egyházi fenntartású óvodák legfontosabb adatait (létszám, HH/HHH, SNI) a következő táblázatok tartalmazzák.

13. sz. táblázat Orosházán működő, egyházi fenntartásban lévő óvodák

Intézmény	Főállású óvoda pedagógusok létszáma	Gyermekek száma	HH/HHH gyermekek száma		SNI gyermekek száma
Forrás Református Óvoda	7	75	18	0	1
Székács József Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	13	146	25	14	5
Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	8	93	28	9	1
Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola ⁶	1	5	4	2	5
Összesen:	29	319	75	25	12

14. sz. táblázat Orosházán működő, egyházi fenntartásban lévő óvodák

Intézmény	Gyermekek száma (fő)	HH gyermekek aránya (%)	HHH gyermekek aránya (%)	SNI gyermekek aránya (%)
Forrás Református Óvoda	75	24%	0%	1,3%
Székács József Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	146	17,1%	9,6%	3,4%
Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	93	30,1%	9,7%	1,1%
Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola ⁷	5	80%	40%	100%
Átlag:⁸	~105 fő	~23,7%	~6,4%	~1,9%

15. sz. táblázat Gyermekek száma csoportonként az egyházi fenntartású óvodákban

Óvoda/Óvodai csoport megnevezése	Csoportok száma	Gyermekek létszám (fő)	HH szám (fő)	HH arány (%)	HHH szám (fő)	HHH arány (%)
Forrás Református Óvoda	3					
Szívecske		20	3	15%	0	0%
Halacska		26	6	23%	0	0%
Szivárvány		29	9	31%	0	0%
Székács József Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	6					

⁶ A Wesley Óvodában kizárólag sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekekkel foglalkoznak.

⁷ A Wesley Óvodában kizárólag sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekekkel foglalkoznak.

⁸ A Wesley Óvoda figyelmen kívül hagyásával.

<i>Cica csoport</i>		28	5	18%	2	7%
<i>Halacska</i>		28	6	21%	5	18%
<i>Katica</i>		27	2	7%	2	7%
<i>Maci</i>		25	6	24%	5	20%
<i>Mókus</i>		27	6	22%	0	0%
<i>Pillangó</i>		11	0	0%	0	0%
Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	4					
<i>Katica</i>		18	5	28%	3	17%
<i>Bambi</i>		27	7	26%	1	4%
<i>Margaréta</i>		25	6	24%	1	4%
<i>Mici Mackó</i>		23	10	43%	4	17%
Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola	1					
<i>Fejlesztő csoport</i>		5	4	80%	2	40%
Összesen:	14	319	75	-	24	-

Megállapítások

A városban működő, négy egyházi fenntartású óvodában, 14 csoportban 319 óvodással foglalkoznak az óvodapedagógusok naponta. Egy óvodai csoportra jutó gyermekek száma 22,7 fő. A református, az evangélikus és a katolikus óvodában is találunk olyan csoportot, ahol a közoktatási törvényben szabályozott maximális óvodai létszámot (25 fő) 2-3 fővel túllépik. Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma (GY/P arány) 11.

(A Wesley Óvoda speciális, fejlesztőóvodai feladatot lát el a városban. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű (HH/HHH), valamint a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekekre vonatkozó megállapítások megtételekor ezért az óvodát nem vettük figyelembe.)

A szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek a településen működő, egyházi óvodák eleget tesznek. Mind feladat-ellátási helyek (óvodák) között, mind az intézményeken belül a csoportok között érvényesül azon elv, mely szerint a HH/HHH gyermekek aránya közötti különbség 25%-nál nem lehet több.

Egyéb, a teljes városi óvodahálózatra vonatkozó megállapítások

Az óvodák szakember ellátottsága, módszertani képzettség

A személyi ellátottság az óvodákban a jogszabályi feltételeknek megfelelő: 100 % a felsőfokú végzettségűek aránya, számos óvodapedagógus szakvizsgával vagy egyéb másoddiplomával rendelkezik.

A leggyakoribb speciális szakirányú képzettségek az óvodapedagógusi körben: fejlesztő, beszéd-, nyelv- és mozgásfejlesztő, gyógy-testnevelő, báboktató és táncpedagógus, mentálhigiénés, gyermekvédelmi, angol nyelvoktató.

A TÁMOP 3.1.4, TÁMOP-3.1.7 pályázatok keretében az óvodapedagógusok többsége vett részt akkreditált módszertani felkészítésen a legváltozatosabb témákban (pl. hatékony együttnevelés az óvodában, kooperatív tanulás, drámapedagógia stb.).

Intézményi és szervezeti együttműködés

Az óvodák az általános iskolákon és művelődési intézményeken kívül a családsegítő központtal, gyermekjóléti szolgálattal, a nevelési tanácsadó, a tanulási képességeket vizsgáló bizottság munkatársaival, valamint a védőnőkkel folyamatos kapcsolatot tartanak.

Infrastruktúra és hozzáférés

Az elmúlt négy évben az önkormányzati fenntartású óvoda 6 tagintézményének felújítására került sor. Ez a gyermeklétszám 63,5 %-át érintette. Esélyegyenlőségi szempontból kiemelt jelentőségű beruházást jelent a Mátyás király úti tagóvoda felújítása, bővítése.

Az egyházi fenntartású óvodák közül az elmúlt években újították fel az Evangélikus Óvodát. Ez a beruházás a gyermekek 66,8 %-át érintette.

Az általános iskolák

A város dél-alföldi régióban betöltött szerepének megfelelően színes általános iskolai oktatási kínálattal rendelkezik. Az intézmények különösen fontosnak tartják az esélyegyenlőségre és szegregációmentességre való törekvést. Az önkormányzati fenntartású általános iskola alapító okiratába már 1999-ben bekerült az integrált nevelés, ehhez később az egyházi fenntartású iskola is csatlakozott. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése a fejlesztő pedagógiai feltételekkel együtt folyamatosan bővült.

Az általános iskolai nevelésben-oktatásban érintett köznevelési intézmények a városban:

- Eötvös József Katolikus **Általános Iskola** és Óvoda
- Táncsics Mihály Köznevelési Intézmény és Tehetségközpont
- Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
- Székács József Evangélikus Óvoda, **Általános Iskola** és Gimnázium
- Wesley János Óvoda, **Általános Iskola** és Középiskola

Létszámadatok

Az általános iskolai nevelésre-oktatásra vonatkozó összesített adatokat a következő táblázat tartalmazza. (általános iskolai feladat-ellátási helyek száma, általános iskolai osztályok száma, általános iskolai tanulók száma, gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma, általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma, 8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban).

15. sz. táblázat Általános iskolai nevelésre-oktatásra vonatkozó összesített adatok*

Általános iskolai nevelésben-oktatásban érintett intézmények száma		5
Ebből:	állami fenntartású	1
	egyházi fenntartású	4
Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)		8
Az általános iskolai osztályok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)		104

Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással és magántanulókkal együtt)		2126
Ebből:	alsó tagozatos (1-4.)	1117
	felső tagozatos (5-8.)	1009
Az összes tanulóból:	a településen él	1995
	más településről bejáró	131
Az összes tanulóból:	állami fenntartású iskolába jár	898
	egyházi fenntartású iskolába jár	1228
Általános iskolai magántanulók száma		4
Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (integráltan nevelt-oktatott)		155
Ebből:	állami fenntartásúban tanul	70
	egyházi fenntartásúban tanul	85
Gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma (integráltan nevelt-oktatott SNI gyermekek nélkül)		85
Hátrányos helyzetű (HH) általános iskolai tanulók száma		753
Ebből:	állami fenntartásúban tanul	253
	egyházi fenntartásúban tanul	500
Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) általános iskolai tanulók száma		192
Ebből:	állami fenntartásúban tanul	71
	egyházi fenntartásúban tanul	121
Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma (gyógypedagógiai előkészítő osztályok tanulóival együtt)		282
8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban⁹ (gyógypedagógiai oktatással együtt)		237

* Iskoláztatás (minden intézmény vonatkozásában)

Megállapítások

Az általános iskolai nevelést-oktatást egy négy általános iskolai telephellyel működő – 2013. január 1-jétől állami fenntartásban, önkormányzati működtetésben – többcélú köznevelési intézmény, továbbá négy egyházi fenntartásban működő – általános iskolával is rendelkező – intézmény látja el a városban.

Az elmúlt években lezajlott intézményátstrukturizálások, fenntartóváltások következtében mára Orosházán az a helyzet állt elő, hogy az általános iskolai korosztály többsége (58%) világnézetileg elkötelezett, egyházi iskolában tanul.

Esélyegyenlőségi szempontból kiemelt célcsoportok (hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók szintén nagyobb hányada található az egyházi iskolákban, mint az államiban. A HH tanulók 66%-a, HHH tanulók 63%-a, integráltan oktatott SNI diákok 55%-a, gyógypedagógiai oktatásban részesülő SNI diákok 100%-a egyházi fenntartású általános iskolában tanul.

⁹ Két intézményben (Wesley, Czina) a 7-8. évfolyam összevont osztályt alkot.

A teljes általános iskolai létszám 35% (753 diák) hátrányos helyzetű (HH minden harmadik tanuló). A HHH arány az összlétszámra vetítve 9% (HHH minden tízedik tanuló).

Az elmúlt években jelentősen megnőtt a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási (BTM) zavarral küzdő gyermekek száma. Ők a többi tanulóval együtt, integráltan oktathatók, de gyógypedagógiai módszertant ismerő pedagógus által nyújtott egyéni fejlesztést igényelnek. A város mindegyik tagintézményben megteremtette a feltételeit a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatásának.

Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók összlétszámhoz viszonyított aránya 7%.

Az intézmények jövője (fenntarthatósága) szempontjából öröndetes, hogy a tanulók nagyobb hányada található az alsó tagozaton, mint a felsőn (53% alsós, 47% felsős). Ennek megfelelően alakul a kezdők (1. évfolyamon) és a végzősök (8. évfolyamon) tanulók aránya is. Az 1. osztályokban 8%-kal többen kezdték meg a tanulmányaikat 2012 szeptemberében, mint ahányan a 8. után elhagyják az iskoláikat 2013 júniusában.

Az általános iskolások 94%-a Orosházán él, csupán 131 diák (6%) érkezik más településről naponta valamelyik intézményegységekbe. Magántanulók száma elenyésző (4 fő, 0,2%)

A 2126 általános iskolás diák 104 iskolai osztályba szerveződik (a Wesleyben, Rákóczi telepen és a Czinában összevont osztályok is működnek). 47 az állami iskolában, 57 pedig az egyházi iskolákban található. Átlagos osztálylétszám 20,4 fő. (Az egy osztályra jutó átlagléttség tekintetében az egyházi fenntartású iskolák állnak jobban 21,5 fő, szemben az állami iskola 19,2-es mutatójával.)

Állami fenntartású – általános iskolai intézményegységgel működő – többcélú intézmény
(Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetségközpont)

Orosháza Város Önkormányzata hívta életre az intézményt, ahol a személyre szabott nevelési, oktatási módszerek alkalmazásán keresztül hatékonyan érvényesül a tehetségek felismerése és a képességek sokoldalú fejlesztése. Fontos pedagógiai alap az intézményben az esélyegyenlőség biztosítása, hogy a társadalmi hátrányok ne váljanak egyben iskolai hátrányokká is.

Többcélú intézményként általános és középiskolai oktatást, szak- és felnőttképzést, kollégiumi, valamint pedagógiai szak- és szakmai szolgáltatásokat nyújtanak. Nyelvi és felnőttképzési akkreditációval rendelkező nyelv- és ECDL – vizsgaközpontot működtetnek. Ezekkel a kínálatokkal Békés megye egyik legsokoldalúbb, legösszetettebb oktatási szolgáltató intézménye a TMKIT.

Az iskola kiemelt célja, hogy a Dél-alföldi Régióban kialakuljon egy regionális oktatási hálózat, melynek központi intézménye a Szegedi Tudományegyetem, mint tudáspólus. A regionális oktatási hálózat megyei szintű központjai a rezidensközpontok, Békés megyében ezt a feladatot a Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetségközpont – Orosháza látja el.

A rezidensközpont módszertani és továbbképző központként is működik. Rövidtávú céljuk, hogy az egyetem által működtetett „Tehetség- Híd” programot az általános és a középiskolai korosztályra is kiterjesszék. A középiskolai szakkollégiumi programjukat az egyetem szakkollégiumi programja alapján kívánják megszervezni. A tehetséggondozás „az óvodától a diplomáig” program keretében valósul meg. Az egyetem által biztosított vendégtanár program pedig a tehetségek hatékony mentorálását segíti elő.

Az intézmény a felsorolt lehetőségekkel biztos alapot nyújt a fiataloknak, a képességeiknek és szorgalmuknak megfelelő életúthoz.

„Új szervezeti keretek között új minőséget is kínálunk Orosháza, a megye és a régió köznevelésében, köznevelésében.”

16. sz. táblázat Állami fenntartású általános iskolai feladat-ellátási helyek és a tanulók létszáma, összetétele

Általános iskolai intézményegység tagiskolái	Főállású pedagógusok létszáma	Tanulók száma	HH / HHH tanulók száma		SNI tanulók száma
TMKIT Czina Sándor Tagintézmény	15	171	64	15	21
TMKIT Kardoskúti Tagintézmény	12	57	19	4	11
TMKIT Vörösmarty Mihály Tagintézmény	46	568	128	26	22
TMKIT Vörösmarty Mihály Tagintézmény – Rákóczi Telephely	11	102	42	26	16
Összesen:	84	898	253	71	70

TMKIT=Táncsics Mihály Köznevelési Intézmény és Tehetségközpont

17. sz. táblázat Állami fenntartású általános iskolai feladat-ellátási helyek a tanulók létszáma, százalékos összetétele

Intézmény	Tanulók száma (fő)	HH tanulók aránya (%)	HHH tanulók aránya (%)	SNI tanulók aránya (%)
TMKIT Czina Sándor Tagintézmény	171	37,4%	8,8%	12,3%
TMKIT Kardoskúti Tagintézmény	57	33,3%	7,0%	19,3%

Intézmény	Tanulók száma (fő)	HH tanulók aránya (%)	HHH tanulók aránya (%)	SNI tanulók aránya (%)
TMKIT Vörösmarty Mihály Tagintézmény	568	22,5%	4,6%	3,9%
TMKIT Vörösmarty Mihály Tagintézmény – Rákóczitelep Telephely	102	41,2%	25,5%	15,7%
Átlag:	~225 fő	~33,5%	~11,5%	~12,8%

TMKIT=Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetségközpont

Megállapítások

Egy feladat-ellátási helyre eső átlagos diáklétszám 225 fő. Ennél több tanulót csak a Vörösmarty Tagintézmény fogad. (Megjegyzés: a Kardoskúti Tagintézmény figyelmen kívül hagyásával az átlagléttszám 280 fő.) Egy főállású pedagógusra jutó tanulók száma 10,7. (T/P arány: 10,7 fő)

Valamennyi tagintézményben találunk hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), továbbá sajátos nevelési igényű (SNI) tanulót.

A teljes intézményre vetített HH/HHH, illetve SNI százalékos arány a következőképpen alakul: HH=35,5%; HHH=11,5%; SNI=12,8%. A HH diákok közül közel minden harmadik egyben HHH is.

A százalékos arányok ismeretében megállapítható, hogy a Rákóczitelep Tagintézményben az intézményi átlag feletti a HH/HHH arány (41,2% illetve 25,5%). Megközelítőleg 20-20%-kal magasabb, mint a legalacsonyabb értéket mutató Vörösmarty Tagintézményben. A Czina és a Kardoskúti Tagintézményben az értékek nagyfokú hasonlóságot mutatnak.

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek eloszlása a következő: a Czinában megközelítőleg az intézményi átlagaránnyal megegyezik (12,3%), Kardoskúton, Rákóczitelepen magasabb (19,3%, illetve 15,7%) a Vörösmartyban pedig jóval alacsonyabb (3,9%).

18. sz. táblázat Állami fenntartású általános iskolai feladat-ellátási helyek, az osztályok százalékos összetétele

Iskolák/iskolai osztályok megnevezése	Osztályok száma	Tanuló létszám (fő)	HH szám (fő)	HH arány (%)	HHH szám (fő)	HHH arány (%)
TMKIT Czina Sándor Tagintézmény	7					
1. o.		27	8	29,6%	0	0,0%
2. o.		19	10	52,6%	1	5,3%
3. o.		26	8	30,8%	5	19,2%
4. o.		23	7	30,4%	1	4,4%
5. o.		21	10	47,6%	2	9,5%
6. o.		26	6	23,1%	5	19,2%
7-8. o.		29	15	51,7%	1	3,5%

Iskolák/iskolai osztályok megnevezése	Osztályok száma	Tanuló létszám (fő)	HH szám (fő)	HH arány (%)	HHH szám (fő)	HHH arány (%)
TMKIT Kardoskúti Tagintézmény	8					
1. o.		8	3	37,5%	0	0,0%
2. o.		6	2	33,3%	0	0,0%
3. o.		6	2	33,3%	0	0,0%
4. o.		11	3	27,3%	0	0,0%
5. o.		5	0	0,0%	0	0,0%
6. o.		9	2	22,2%	0	0,0%
7. o.		8	3	37,5%	1	12,5%
8. o.		4	4	100%	3	75,0%
TMKIT Vörösmarty Mihály Tagintézmény	24					
1. a		29	1	3,5%	0	0,0%
1. b		24	14	58,3%	3	12,5%
1. c		26	5	19,2%	1	3,9%
2. a		26	3	11,5%	0	0,0%
2. b		27	4	14,8%	1	3,7%
2. c		23	7	30,4%	0	0,0%
3. a		22	3	13,6%	0	0,0%
3. b		24	2	8,3%	2	8,3%
3. c		23	10	43,5%	2	8,7%
4. a		25	3	12,0%	0	0,0%
4. b		25	6	24,0%	1	4,0%
4. c		24	8	33,3%	3	12,5%
5. a		24	2	8,3%	0	0,0%
5. b		25	3	12,0%	0	0,0%
5. c		26	12	46,2%	0	0,0%
6. a		22	0	0,0%	0	0,0%
6. b		21	7	33,3%	3	14,3%
6. c		24	7	29,2%	4	16,7%
7. a		21	4	19,1%	0	0,0%
7. b		20	8	40,0%	2	10,0%
7. c		24	6	25,0%	1	4,2%
8. a		22	3	13,6%	0	0,0%
8. b		23	5	21,7%	0	0,0%
8. c		18	5	27,8%	3	16,7%
TMKIT Vörösmarty Mihály Tagintézmény – Rákóczitelep Telephely	8					
1. o.		4	3	75,0%	1	25,0%
2. o.		23	12	52,2%	7	30,4%
3. o.		11	6	54,6%	4	36,4%
4. o.		20	7	35,0%	7	35,0%
5. o.		16	6	37,5%	3	18,8%

Iskolák/iskolai osztályok megnevezése	Osztályok száma	Tanuló létszám (fő)	HH szám (fő)	HH arány (%)	HHH szám (fő)	HHH arány (%)
6. o.		5	3	60,0%	1	20,0%
7. o.		9	3	33,3%	1	11,1%
8. o.		14	2	14,3%	2	14,3%
Összesen:	47	898	253	-	71	-

Megállapítások

Az állami fenntartásában működő általános iskolai intézményegység 47 osztállyal működik, az átlagos osztálylétszám ideálisnak mondható (19,2 fő). Intézmény egészét tekintve szélsőséges eltérések figyelhetők meg az egyes osztályok feltöltöttsége tekintetében. A 27-29-fős osztályok mellett találunk 4-6 diákkal „üzemelőt” is.

Hátrányos helyzetűek (HH) aránya tekintetében, négy kategóriacsoporthoz alkotva a következő a helyzet (Cz=Czina, K=Kardoskút, V=Vörösmarty, R=Rákóczi Telep):

- HH 25% alatt: Cz6., K5., K6., V1.a, V1.c, V2.a, V2.b, V3.a, V3.b, V4.a, V4.b, V5.a, V5.b, V6.a, V7.a, V8.a, V8.b, R8. (18 osztály)
- HH 25-50%: Cz1., Cz3., Cz4., Cz5., K1., K2., K3., K4., K7., V2.c, V3.c, V4.c, V5.c, V6.b, V6.c, V7.b, V7.c, V8.c, K4., K5., K7. (21 osztály)
- HH 51-75%: Cz2., Cz7-8., V1.b, R1., R2. R3. R6. (7 osztály)
- HH 75% fölött: K8. (1 osztály)

A HH arány az osztályok mintegy 45%-ában *közepesnek* mondható (25-50%), 38%-ában *alacsony* (25% alatt), 15%-ában *magas* (51-75%), 2%-ában *nagyon magas* (75% fölött).

Az *alacsony* kategóriában található 18 osztályból 14 a Vörösmartyból került ki (78%). A *közepes* kategóriában a Vörösmartyt a „C” osztályok képviselik. A *magas* kategóriába került osztályok több mint felét (57%) a Rákóczi Telep adja. A *nagyon magas* kategóriában egyedül árválkodó Kardoskúti Tagiskola 8. osztálya „minősítését” valószínűleg nagyban befolyásolta, hogy az osztálynak mindössze négy tanulója van, akik mind HH tanulók.

Annak ellenére, hogy a HHH arány a 25%-os „tűrőhatáron” belül marad a tagintézmények, osztályok között jelentős eltérés figyelhető meg. A HHH gyermekek aránya a teljes létszámhoz viszonyítva a Rákóczi Telep Telephelyen a legmagasabb (25,5%), a Vörösmarty Tagintézményben ez a mutató nem éri el az öt százalékot (4,6%).

Az állami fenntartású általános iskolai intézményegység 47 osztályából 28-ban (60%) nevelődnek a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók. Szám szerint a legtöbb a Vörösmarty és a Rákóczi Telep Telephelyen (26-26 fő). Lényeges különbség viszont, hogy a Vörösmartyban 568 tanuló között „oszlik el” a 26 diák, míg a Rákóczi Telepen csak 102 diák között.

A Czina-ban, Kardoskúton, továbbá Rákóczi Telepen évfolyamonként csak egy-egy osztály működik, ezért az egy évfolyamon lévő párhuzamos osztályok HH/HHH arányát csak a Vörösmartyban szükséges vizsgálni.

A Vörösmarty Tagintézmény jellemzően páratlan évfolyamain (1., 3., 5.) fordul elő, hogy az osztályok HH aránya közti különbség meghaladja a 25%-ot. Ugyanakkor megállapítható, hogy a HHH arányban ilyen nagyságú különbség nem tapasztalható az azonos évfolyamon lévő osztályok között a tagintézményben.

A halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók arányát évfolyamonként osztálybontásban vizsgálva megfigyelhető, hogy az általános iskolai intézményegységben tagintézményi szinten érvényesül azon elv, miszerint az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya közötti különbség legfeljebb 25% lehet.

Egyházi fenntartású általános iskolák a városban

A város területén - az óvodákhoz hasonlóan - három, ún. „állam által elismert” egyház (katolikus, református, evangélikus), továbbá egy vallási közösség (evangéliumi testvérközösség) tart fenn, működtet általános iskolát.

Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Az Eötvös József Téri Általános Iskolát 1986. augusztus 30-án adták át. Az új konyhát és ebédlőt, továbbá Kiss István Kossuth díjas művész alkotását, Eötvös József szobrát 1988-ban avatták fel. 1990-ben készült el a nemzetközi méretű sportcsarnok. 2011 szeptemberétől a Szeged-Csanádi Egyházmegye vette át az Előd utcai óvoda és a teljes körűen felújított iskola fenntartását. Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda első tanévét 351 tanuló 16 osztályban és 98 óvodás négy csoportban kezdte el. Foglalkoztatásukról, 52 alkalmazott – köztük 37 pedagógus – gondoskodik. A hitoktatók munkáját az Orosházi Jézus Szíve Plébánia esperese, dr. Laurinyecz Mihály kanonok szervezi. A humánus, katolikus szellemű nevelés az elmúlt negyedszázad értékeit megőrizve új távlatot nyitott a közoktatás helyi rendszerében.

„A csupán tudást adó iskola csonka iskola. A tudást és nevelést is adó iskola a teljes iskola.”
/Eötvös József/

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

2007 nyarán lezajlott az általános iskolák integrációja. A korábban jogilag önálló tanintézetek jogutódjaként létrejött az „Orosháza Város Általános Iskolája” közoktatási intézmény. Szervezetileg a volt József Attila Általános Iskola lett az „új” iskola székhely intézménye, a másik három iskola – nevüket megtartva – tagintézményként működtek tovább.

Egy évvel később a Kardoskúti Általános Iskola csatlakozott az intézményhez, és kiegészült egy Pedagógiai Szakmai és Egységes Szakszolgálati Tagintézménnyel is.

A közös igazgatású közoktatási intézmény – általános iskola, pedagógiai szakszolgálat – neve Orosháza Város Általános Iskolája és Pedagógiai Szolgáltató Intézménye lett.

2008. szeptember 1-jétől az intézmény pedagógusai egységesen szabályozó dokumentumok alapján, az egyes tagintézmények évek során kialakított arculatát megőrizve tevékenykedtek a város és környéke általános iskoláskorú gyermekeinek ellátásán.

2011. szeptember 1-jével az iskola új keretek között kezdte el működését, a református egyház fenntartása alá került.

A szerkezeti változásokon túl tartalmi megújulásra is törekedtek. Az Értékközvetítő és Képességfejlesztő Program (ÉKP) továbbvitele mellett oktató-nevelő munkában hangsúlyos szerepet kapott a keresztyén szellemiséget meghatározó pedagógia. Új tanítási programot is bevezettek felmenő rendszerben az első évfolyamon: a magyar-angol két tanítási nyelvű képzést.

*Három fáklyám ég: Hit, Haza, Emberség.
(Sárospatak, 1531)*

Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

- 1937 ősz: az Orosházi Evangélikus Gimnázium megnyitása.
- Az iskola újjászervezésére 1992-ben kerülhetett sor a csereingatlanként visszakapott 2. Sz. Általános Iskolában, mely az egykori evangélikus gimnázium területén működött. Két egyházi tagozatos első osztályt indult.
- 1996-ban az intézmény fenntartója az Orosházi Evangélikus Egyházközség lett.
- 1998. szeptember 1-jén megindult a hat évfolyamos gimnáziumi képzés. Az intézmény új neve: Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium.
- 2000. szeptember 1-jén négy évfolyamos, általános tantervű gimnáziumi képzés kezdődött.
- 2008 szeptemberétől többcélú intézményként szolgálják Orosházán az evangélikus oktatásügyet óvoda, általános iskola, hat - és négy évfolyamos gimnázium.
- 2009. szeptember 1-jétől az iskola neve: Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium
- 2010 nyarán új épületrésszel bővült az iskola, mely helyet ad 2 nyelvi labornak, 2 számítástechnika teremnek, 1 speciális rajzteremnek és 4 irodának.

Az evangélikus szellemiség az itt dolgozó, szolgáló munkatársakat (tanítókat, tanárokat, hitoktatókat, lelkészeket, dolgozókat) kiváló csapattá formálta. Ez a csapat arra vállalkozott, hogy a Teremtő társaként részt vegyen a világ továbbteremtésében azáltal, hogy neveli, oktatja a hozzájuk beiratkozott gyermekeket, fiatalokat.

Erős vár a mi Istenünk!

Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola

Az iskola olyan intézmény kíván lenni, ahol a sajátos nevelési igényű (tanulásban akadályozott, ép értelmű autista, részképesség-, magatartás- és figyelemzavaros), valamint a tanulásban nehezített gyermekek sikerélményekhez juthatnak úgy, hogy a képességeikhez és fejlődési lehetőségeikhez mértén felállított követelményrendszernek eredményesen megfeleljenek.

Az iskola specialitását az adja, hogy az általuk kezelt másság igen széles spektrumban mozog. A sajátos nevelési igényű gyermekeken kívül vannak az átlagosnál magasabb intelligenciával rendelkező tanulójuk is. Kiváló értelmi képességeik többnyire együtt járnak más területek elmaradásával, például a szociális kompetencia, vagy az érzelmi intelligencia terén. A magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek számára az iskola biztosítja az egészséges lelki fejlődéshez szükséges feltételeket: a pozitív érzelmi és intellektuális élményeket, kapcsolatokat.

Céljuk, hogy minden tanulónknak lehetőséget biztosítsanak képességeik maximális kibontakoztatására.

Értékeik között különös hangsúlyt fektetnek a másság elfogadására; ennek betartása alapvető kritériuma annak, hogy valaki az intézmény tanulója, illetve dolgozója lehessen.

*„Amit Isten rátok bízott, használjátok arra, hogy jót tegyetek!”
(Wesley János)*

19. sz. táblázat Egyházi fenntartású általános iskolák és a tanulók létszáma, összetétele

Köznevelési intézmény	Főállású pedagógusok létszáma	Tanulók száma	HH / HHH tanulók száma		SNI tanulók száma
Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	30	341	173	36	35
Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	41	451	150	31	22
Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	26	351	109	13	28
Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola	11	85	68	41	85
Összesen:	108	1228	500	121	170 85 integrált 85 szegregált

20. sz. táblázat Orosházán működő, egyházi fenntartásban lévő általános iskolák százalékos összetétele

Intézmény	Tanulók száma (fő)	HH tanulók aránya (%)	HHH tanulók aránya (%)	SNI tanulók aránya (%)
Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	341	50,7%	10,5%	10,3%
Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	451	33,3%	6,9%	4,9%
Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	351	30,8%	3,7%	7,9%
Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola	85	80%	48,2%	100%
Átlag:	307 fő	~49 %	~17,3%	~8%¹⁰

Megállapítások

Egy egyházi iskolára eső átlagos diáklétszám 307 fő. (Megjegyzés: a Wesley figyelmen kívül hagyásával az átlagléttszám 381 fő.) Egy főállású pedagógusra jutó tanulók száma 11,4.

(T/P arány: 11,4 fő)

¹⁰ Wesley Iskola SNI tanulói nélkül.

Valamennyi intézményben találunk hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), továbbá sajátos nevelési igényű (SNI) tanulót. *(A Wesleyben kizárólag sajátos nevelési igényű diákokat fogadnak.)*

A teljes egyházi intézményrendszerre vetített HH/HHH, illetve SNI százalékos arány a következőképpen alakul: HH=49%; HHH=17,3%; SNI=8%. A HH diákok közül közel minden negyedik egyben HHH is.

A százalékos arányok ismeretében megállapítható, hogy a Wesleyben átlag feletti a HH/HHH arány (80% illetve 48%). Az Eötvösben szintén jelentős a HH/HHH tanulók létszáma, illetve aránya (50%, 10%). A református és az evangélikus iskolában a HH/HHH értékek nagyfokú hasonlóságot mutatnak.

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek eloszlása az egyházi iskolákban következőképpen alakul: a Wesleyben jellegéből adódóan kizárólag SNI tanulókkal foglalkoznak. Az Eötvösben arányuk eléri a 10%-ot, a Székácsban a diákok közel 8, míg a reformátusban a tanulók 5 százaléka tartozik ebbe a csoportba. Fontos megjegyezni, hogy az oktatásuk integráltan történik.

21. sz. táblázat Egyházi fenntartású általános iskolák osztályainak százalékos összetétele

Iskolák/iskolai osztályok megnevezése	Osztályok száma	Tanuló létszám (fő)	HH szám (fő)	HH arány (%)	HHH szám (fő)	HHH arány (%)
Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	16					
1. a		17	10	58,8%	0	0,0%
1. b		17	11	64,7%	1	5,9%
2. a		23	3	13,0%	5	21,7%
2. b		26	12	46,2%	0	0,0%
3. a		15	5	33,3%	2	13,3%
3. b		21	8	38,1%	0	0,0%
4. a		20	17	85,0%	3	15,0%
4. b		24	14	58,3%	2	8,3%
5. a		22	15	68,2%	4	18,2%
5. b		22	15	68,2%	2	9,1%
6. a		22	6	27,3%	1	4,6%
6. b		19	12	63,2%	3	15,8%
7. a		29	13	44,8%	5	17,2%
7. b		28	15	53,6%	3	10,7%
8. a		21	10	47,6%	2	9,5%
8. b		15	7	46,7%	3	20,0%
Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	20					
1. a		19	9	47,4%	2	10,5%
1. b		22	8	36,4%	0	0,0%
1. c		22	6	27,3%	0	0,0%
2. a		21	5	23,8%	2	9,5%

Iskolák/iskolai osztályok megnevezése	Osztályok száma	Tanuló létszám (fő)	HH szám (fő)	HH arány (%)	HHH szám (fő)	HHH arány (%)
2. b		22	10	45,5%	4	18,2%
2. c		22	5	22,7%	0	0,0%
3. a		20	10	50,0%	2	10,0%
3. b		19	8	42,1%	1	5,3%
4. a		28	8	28,6%	0	0,0%
4. b		29	10	34,5%	1	3,4%
5. a		22	3	13,6%	0	0,0%
5. b		22	10	45,5%	4	18,2%
5. c		21	7	33,3%	2	9,5%
6. a		23	6	26,1%	1	4,3%
6. b		25	11	44,0%	4	16,0%
7. a		26	6	23,1%	1	3,8%
7. b		28	8	28,6%	3	10,7%
8. a		20	5	25,0%	1	5,0%
8. b		19	11	57,9%	3	15,8%
8. c		21	4	19,0%	0	0,0%
Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	14					
1. a		26	9	34,6%	0	0,0%
1. b		28	4	14,3%	0	0,0%
2. a		28	8	28,6%	0	0,0%
2. b		24	4	16,7%	0	0,0%
3. a		24	12	50,0%	2	8,3%
3. b		28	7	25,0%	0	0,0%
4. a		24	10	41,7%	3	12,5%
4. b		26	7	26,9%	0	0,0%
5. a		30	7	23,3%	1	3,3%
5. b		30	8	26,7%	1	3,3%
6. a		19	10	52,6%	3	15,8%
6. b		22	7	31,8%	1	4,6%
7. o.		23	11	47,8%	3	13,0%
8. o.		19	5	26,3%	0	0,0%
Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola ¹¹	7					
1. o.		14	13	92,9%	7	50,0%
2-3. o.		15	6	40,0%	5	33,3%
4. o.		12	9	75,0%	5	41,7%
5-6. o.		14	14	100%	9	64,3%
7-8. o.		12	10	83,3%	8	66,7%
9. o.		8	6	75,0%	5	62,5%
10. o.		10	10	100%	2	20,0%
Összesen:	57	1228	500	-	121	-

¹¹ A Wesley 9-10. évfolyama az általános iskoláknál jelenik meg.

Megállapítások

Az egyházi fenntartású általános iskolákban a 1228 diák összesen 57 osztályba szerveződik. (A református iskolában 20, a katolikusban 16, az evangélikusban pedig 14 tanulócsoport dolgozik.) Az átlagos osztálylétszám 21,5 fő, ami hatékonynak tekinthető. A Wesleyben jellemzően kis létszámú, összevont osztályok működnek (12-15 fő), a Székácsban viszont egyes osztályok esetében a létszám eléri a 30 főt (5. a, 5. b).

Hátrányos helyzetűek (HH) aránya tekintetében, négy kategóriacsoportot alkotva a következő a helyzet (*K*=Katolikus, *R*=Református, *E*=Evangélikus, *W*=Wesley):

- HH 25% alatt: *K2a, R2a, R2c, R5a, R7a, R8c, E1b, E2b, E5a* (9 osztály)
- HH 25-50%: *K2b, K3a, K3b, K6a, K7a, K8a, K8b, R1a, R1b, R1c, R2b, R3a, R3b, R4a, R4b, R5b, R5c, R6a, R6b, R7b, R8a, E1a, E2a, E3a, E3b, E4a, E4b, E5b, E6b, E7, E8, W2-3* (33 osztály)
- HH 51-75%: *K1a, K1b, K4b, K5a, K5b, K6b, K7b, E6a, W4, W9-10* (10 osztály)
- HH 75% fölött: *K4a, W1, W5-6, W7-8, W10*. (5 osztály)

A HH arány az osztályok mintegy 58%-ában *közepesnek* mondható (25-50%), 16%-ában *alacsony* (25% alatt), 18%-ában *magas* (51-75%), 8%-ában *nagyon magas* (75% fölött).

Az *alacsony* kategóriában található 9 osztályból 5 a Református Iskolából került ki (55%). A *magas* kategóriába került osztályok 70 százalékát a katolikus iskola adja. A *nagyon magas* kategóriában a katolikus és a Wesley „képviselteti magát”.

Annak ellenére, hogy a HHH arány a 25%-os „tűrőhatáron” belül marad az iskolák, tanulócsoportok között jelentős eltérés figyelhető meg. A HHH gyermekek aránya a teljes létszámhoz viszonyítva a Wesleyben a legmagasabb (48,2%), Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában ez a mutató nem éri el az öt százalékot (4,9%).

Az egyházi fenntartású általános iskolák 57 osztályából 41-ben (72%) nevelődnek a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók. Szám szerint a legtöbb a Wesleyben, illetve az Eötvösben (41-36 fő).

Mivel a katolikusban, a reformátusban és az evangélikusban is évfolyamonként több párhuzamos osztály is működik ezért ezekben az intézményekben szükséges vizsgálni az egy évfolyamon lévő párhuzamos osztályok HH/HHH arányát.

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskolában jellemzően a páros évfolyamokon (2., 4., 6.) fordul elő, hogy az osztályok HH aránya közti különbség meghaladja a 25%-ot. Ugyanakkor megállapítható, hogy a HHH arányban ilyen nagyságú különbség nem tapasztalható az azonos évfolyamon lévő osztályok között a tagintézményben.

A Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola 5., 8. évfolyamán fordul elő, hogy az osztályok HH aránya közti különbség meghaladja a 25%-ot. Ugyanakkor megállapítható, hogy a HHH arányban ilyen nagyságú különbség nem tapasztalható az azonos évfolyamon lévő osztályok között a tagintézményben.

Székács József Evangélikus Általános Iskola 3. évfolyamán az osztályok HH aránya közti különbség eléri a 25%-ot. Ugyanakkor megállapítható, hogy a HHH arányban ilyen nagyságú különbség nem tapasztalható az azonos évfolyamon lévő osztályok között a tagintézményben.

A halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók arányát évfolyamonként osztálybontásban vizsgálva megfigyelhető, hogy az egyházi iskolákban érvényesül azon elv, miszerint az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között a *halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya közötti különbség legfeljebb 25% lehet.*

Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek a településen működő, azonos típusú intézmények, mind azok tagiskolái, feladat-ellátási helyei akkor tesznek eleget, ha az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között érvényesül, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya közötti különbség legfeljebb 25%.

A középfokú oktatás

Középfokú nevelésben-oktatásban érintett köznevelési intézmények a városban:

- Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetségközpont
- Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény
- Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és **Gimnázium**

A városban 2013. január 1-jétől egy állami fenntartású, önkormányzati működtetésű (Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetségközpont), egy megyei intézményfenntartó központ által fenntartott (Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény), továbbá egy egyházi fenntartásában lévő (Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium) intézményben folyik középfokú képzés.

A város középfokú intézményhálózata jelentős körzeti, térségi feladatokat is ellát.

Jelenleg két-két intézményben folyik gimnáziumi, illetve szakközépiskolai, szakiskolai képzés. A gimnáziumokban egyaránt jelen van a hagyományos, négy-évfolyamos, a hat-évfolyamos és a nyolc-évfolyamos képzés.

A szakiskolákba a leggyengébb tanulási képességekkel rendelkező tanulók jelentkeznek, kiválasztásukkor az általános iskolai eredményekre támaszkodnak. A szakiskolába járó fiatalok között jóval nagyobb a hátrányos helyzetűek aránya, anyagi-szociális körülményeik jelentősen rosszabbak a másik két intézménytípusba járó fiatalokénál és az elméleti képzés szempontjából gyenge tanulási képességekkel rendelkeznek. A társadalmi hátrányok kezelését is kényszerűen vállaló szakiskolák a felzárkóztatás ellenére sem képesek a jelenlegi feltételek mellett alapfunkcióikat megfelelő minőségben teljesíteni.

Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetségközpont

A régió egyik legnagyobb középiskolájává nőtte ki magát a Táncsics, melynek tanulói létszáma a nappali tagozaton megközelíti a 900 főt. Évek óta országosan a 20 legjobb iskola között tartják számon őket az országban. Ezen eredmények és tanulók kiváló teljesítményei járultak hozzá, hogy a Szegedi Tudományegyetem bázisiskolájává váltak. Egyetemi oktatók kapcsolódtak be az iskola oktató-nevelő munkájába, s közösen, egyedi, speciális tanterveket dolgoztak ki a tehetséggondozás érdekében.

Kiválóan felszerelt nyelvi, informatikai, közgazdasági szakkabinetek, megújuló, egyre otthonosabbá váló kollégium, új sportcsarnok biztosítanak korszerű feltételeket. Iskolapolgári

jogon jár az internetezés, és tanulók megszerezhetik az Európa-szerte elfogadott ECDL informatikai bizonyítványt, valamint a DSD - német nyelvdiplomát és az Oxford - angol nyelvdiplomát.

A Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolával közösen a művészeti nevelés területén is számos lehetőséget tudnak biztosítani tanítványoknak. Az angol, a német és a latin nyelv mellett - szakkör keretében - olasz, orosz, valamint spanyol nyelvet is tanulhatnak az érdeklődő diákok. Német, észt, svéd partnerkapcsolatok évente színes, tartalmas diákcserét biztosítanak. Az országos tanulmányi, szakmai és sportversenyeken, nemzetközi pályázatokon évtizedek óta jól szerepelnek.

Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény

A szakképzés az új iskolakomplexumban is prioritás, 42 szakmát oktatnak, és a rendszer rugalmasságát jelzi, hogy mindenkor készen állnak a munkaerőpiac igényeinek megfelelően ezt a kör módosítani, bővíteni, akár a nappali rendszerű, akár a felnőttképzés keretében. Békés Megye Önkormányzatának korábbi döntése értelmében a Tisza Kálmán iskolának egysége bővült a korábbi *Harruckern János Közoktatási Intézmény orosházi telephelyével*, az *orosházi Ügyviteli Szakképző Iskola*, és a gyomaendrődi Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégiummal. Így aztán négy településen (Békés, Orosháza, Gyomaendrőd, Dévaványa) mintegy 3000 tanulóval működik az intézmény.

Orosházán a szakképzés közel 130 éves, míg a mezőgazdasági szakközépiskolai képzés több mint 90 éves múltat tekint vissza. Az orosházi telephelyen a képzés öt, korszerűen felszerelt helyszínen folyik. A legfiatalabb a 2007-ben átadott „Tudáspark”, melyben a korszerű technológiai igényeknek megfelelő saját tanműhelyekkel rendelkeznek, ahol a helyben oktatható szakmai képzéseket valósítják meg.

A város meghatározó munkáltatóival és vállalkozásaival évek óta szoros együttműködésben képezik tanulókat, az alapképzést követően biztosítják számukra az életszerű termelési körülmények közötti felkészülést. A jövő tanévtől szakközépiskolai képzés új színfoltja a „KatonaSuli”, ahol 9. évfolyamtól tanulnak a diákok katonai alapismereteket, hasonlóan az eddig igen sikeres belügyi rendészeti képzéshez. Az intézmény jól felszerelt informatika termekkel, nyelvi laborral, két sportudvarral és tornatermekkel segíti az oktatómunkát.

Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

2008 szeptemberétől többcélú intézményként szolgálják Orosházán az evangélikus oktatásügyet óvodában, általános iskolában, hat - és négy évfolyamos gimnáziumban.

Az evangélikus szellemiség az ott dolgozó, szolgáló munkatársakat (tanítókat, tanárokat, hitoktatókat, lelkészeket, dolgozókat) kiváló csapattá formálta. Ez a csapat arra vállalkozott, hogy a Teremtő társaként részt vegyen a világ továbbteremtésében azáltal, hogy neveli, oktatja a hozzájuk beiratkozott gyermekeket, fiatalokat.

Kezdetektől napjainkig...

- 1933 tavaszán a település engedélyt kapott gimnáziumi előkészítő tanfolyam indítására.
- 1937. ősz: az Orosházi Evangélikus Gimnázium megnyitása.
- Az iskola újjászervezésére 1992-ben kerülhetett sor a csereingatlanként visszakapott 2. sz. Általános Iskolában, mely az egykori evangélikus gimnázium területén működött.
- 1996-ban az intézmény fenntartója az Orosházi Evangélikus Egyházközség lett.
- 1998. szeptember 1-jén megindult a hat évfolyamos gimnáziumi képzés. Az intézmény új neve: Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium.
- 2000. szeptember 1-jén négy évfolyamos, általános tantervű gimnáziumi képzés kezdődött.

- 2004-ben került sor az első érettségi vizsgára.
- 2006-ban ünnepelték az iskola 10 éves jubileumát.
- 2009. szeptember 1-jétől az iskola új neve: *Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium*
- 2010 nyarán új épületrésszel bővült az iskola, mely helyet ad 2 nyelvi labornak, 2 számítástechnika teremnek, 1 speciális rajzteremnek és 4 irodának.

Létszámadatok

A középiskolai nevelésre-oktatásra vonatkozó összesített adatokat a következő táblázat tartalmazza.

22. sz. táblázat Középiskolai nevelésre-oktatásra vonatkozó összesített adatok

Középiskolai intézmények száma*		3
Ebből:	állami fenntartású	1
	megyei fenntartású (megyei intézményfenntartó központ – MIK)	1
	egyházi fenntartású	1
A középiskolai osztályok/tanulócsoportok száma		96
Középiskolai főállású pedagógusok száma:		147
Középiskolai tanulók száma		2175
Ebből:	4 osztályos gimnáziumi képzés	568
	6 évfolyamos gimnáziumi képzés	114
	8 évfolyamos gimnáziumi képzés	182
	szakközépiskolai képzés	592
	szakiskolai képzés	719
Az összes tanulóból	a településen él	1635
	más településről bejáró	540
Középiskolai magántanulók száma		3
Sajátos nevelési igényű középiskolai tanulók száma		144
Hátrányos helyzetű (HH) középiskolai tanulók száma		463
Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) középiskolai tanulók száma		19

*: Iskoláztatás (minden intézmény vonatkozásában)

Megállapítások

A középfokú oktatásban 2013. január 1-jével előállt az a helyzet, hogy a három középiskolát más-más fenntartó irányítja. A Táncsics Mihály Közoktatási Intézményt az állami szerepvállalás növekedésének jegyében közvetlenül az állami intézményfenntartó központ (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ), a Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény „egyelőre” maradt a megyei intézményfenntartó központnál (Békés Megyei

Intézményfenntartó Központ), a Székács József Evangélikus Gimnázium változatlanul, nevéből adódóan az evangélikus egyház fenntartásában működik.

A középiskolai korosztály – az általános iskolait megelőzve – közel 2200 fővel van jelen a városban. A képzés sokszínűségét bizonyítja, hogy 4-6-8 évfolyamos gimnáziumi képzés, szakközépiskolai, továbbá szakiskolai oktatás egyaránt megtalálható a városban. Gimnáziumi képzésben a teljes korosztály 40%-a (864 fő), szakiskolaiban 33% (719 fő), szakközépiskolaiban 27% (592 fő) vesz részt.

A középiskolások 75%-a Orosházán él, minden negyedik diák (25%) bejáró más településről, vagy kollégista. Magántanulók száma elenyésző (3 fő, 0,13%)

A teljes középiskolai létszám 21,3% (463 diák) hátrányos helyzetű (*HH minden ötödik tanuló*). A HHH arány az összlétszámra vetítve nem éri el az 1 százalékot 0,9%. *(Megjegyzés: az általános iskolákban a HHH arány ennek hétszerese)*

Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók összlétszámához viszonyított aránya 6,6%. *(Megjegyzés: az általános iskolai mutatóhoz hasonló mértékű.)*

A 2175 középiskolás diák 96 iskolai osztályba/tanulócsoportba szerveződik. Átlagos osztálylétszám 22,7 fő.

23. sz. táblázat Középfokú iskolák tanulólétszáma, a tanulók összetétele

Középfokú iskolák	Főállású pedagógusok létszáma	Tanulók száma	HH / HHH tanulók száma		SNI tanulók száma
Táncsics Mihály Köznevelési Intézmény és Tehetségközpont	63	842	140	4	10
Tisza Kálmán Köznevelési Intézmény	66	1133	291	13	124
Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	18	200	32	2	10
Összesen:	147	2175	463	19	144

24. sz. táblázat Középfokú iskolák tanulólétszáma, a tanulók százalékos összetétele

Intézmény	Tanulók száma (fő)	HH tanulók aránya (%)	HHH tanulók aránya (%)	SNI tanulók aránya (%)
Táncsics Mihály Köznevelési Intézmény és Tehetségközpont	842	16,6%	0,5%	1,2%

Intézmény	Tanulók száma (fő)	HH tanulók aránya (%)	HHH tanulók aránya (%)	SNI tanulók aránya (%)
Tisza Kálmán Köznevelési Intézmény	1133	25,7%	1,1%	10,9%
Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	200	16,0%	1,0%	5,0%
Átlag:	725 fő	19,4%	0,9%	5,7%

Megállapítások

Egy középiskolai feladat-ellátási helyre eső átlagos diáklétszám 725 fő. Egy főállású pedagógusra jutó tanulók száma 14,8 fő. (T/P arány: 14,8 fő)

Valamennyi intézményben találunk hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), továbbá sajátos nevelési igényű (SNI) tanulót.

A teljes intézményre vetített átlagos HH/HHH, illetve SNI százalékos arány a következőképpen alakul: HH=19,4%; HHH=0,9%; SNI=5,7%. A HH diákok mintegy 4%-a egyben HHH is.

A százalékos arányok ismeretében megállapítható, hogy a Tisza Kálmán Köznevelési Intézményben átlag feletti a HH, illetve az SNI arány (előbbi 25,7%, utóbbi 10,9%). A másik két középiskolában megközelítőleg azonosan alakul a HH arány (16,6%, illetve 16,0%). A halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók aránya a középfokú intézményekben nagyon kedvező képet mutat, Tisza az 1,1%-kal a „legrosszabb”

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek eloszlása a következő: a Tisza Kálmán Köznevelési Intézményben az arányuk kétszerese a Székácsénak és kilencszerese Tánicsicsénak.

25. sz. táblázat Középfokú iskolák osztályainak százalékos összetétele

Iskolák/iskolai osztályok megnevezése	Osztályok száma	Tanuló létszám (fő)	HH szám (fő)	HH arány (%)	HHH szám (fő)	HHH arány (%)
Tánicsics Mihály Köznevelési Intézmény és Tehetségközpont	30					
6/8		30	8	26,7%	0	0,0%
7/8		30	2	6,7%	0	0,0%
8/8		31	4	12,9%	0	0,0%
9/8		25	2	8,0%	0	0,0%
10/8		16	0	0,0%	0	0,0%
11/8		22	2	9,1%	0	0,0%
12/8		28	1	3,6%	0	0,0%
9. A		29	3	10,3%	0	0,0%
9. B		31	7	22,6%	0	0,0%
9. C		32	7	21,9%	0	0,0%
9. D		33	7	21,2%	0	0,0%

10. A		32	4	12,5%	0	0,0%
10. B		39	4	10,3%	0	0,0%
10. C		36	6	16,7%	0	0,0%
10. D		35	8	22,9%	1	2,9%
11. A		33	3	9,1%	0	0,0%
11. B		34	4	11,8%	0	0,0%
11. C		33	8	24,2%	1	3,0%
11. D		16	1	6,3%	0	0,0%
12. A		30	3	10,0%	0	0,0%
12. B		24	3	12,5%	0	0,0%
12. C		31	5	16,1%	0	0,0%
12. D		14	3	21,4%	0	0,0%
9. E		26	9	34,6%	0	0,0%
9. F		20	8	40,0%	0	0,0%
10. H		38	8	21,1%	1	2,6%
11. E		28	7	25,0%	0	0,0%
11. F		24	4	16,7%	0	0,0%
12. E		24	6	25,0%	1	4,2%
12. F		18	3	16,7%	0	0,0%
Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény¹²	56					
<i>Felzárkóztató</i>		11	11	100,0%	0	0,0%
<i>szi. 9. évf.</i>		138	67	48,6%	6	4,4%
<i>szi. 10. évf.</i>		88	41	46,6%	2	2,3%
<i>szi. 11. évf.</i>		265	45	17,0%	1	0,4%
<i>szi. 12. évf.</i>		162	9	5,6%	0	0,0%
<i>szk. 9. évf.</i>		94	31	33,0%	2	2,1%
<i>szk. 10. évf.</i>		83	28	33,7%	2	2,4%
<i>szk. 11. évf.</i>		131	29	22,1%	0	0,0%
<i>szk. 12. évf.</i>		106	28	26,4%	0	0,0%
<i>szk. 13. évf.</i>		46	0	0,0%	0	0,0%
<i>szk. 14. évf.</i>		9	2	22,2%	0	0,0%
Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	10					
<i>7/6</i>		19	5	26,3%	0	0,0%
<i>8/6</i>		23	4	17,4%	0	0,0%
<i>9/4</i>		15	1	6,7%	0	0,0%
<i>9/6</i>		25	2	8,0%	0	0,0%
<i>10/4</i>		20	3	15,0%	1	5,0%
<i>10/6</i>		14	5	35,7%	0	0,0%
<i>11/4</i>		13	2	15,4%	0	0,0%
<i>11/6</i>		24	4	16,7%	1	4,2%
<i>12/4</i>		20	1	5,0%	0	0,0%
<i>12/6</i>		19	5	26,3%	0	0,0%
Összesen:	96	2175	463	-	19	-

szi. =szakiskola, *szk.* =szakközépiskola

¹² Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény esetében évfolyamszintű bontást tartalmaz a táblázat.

Megállapítások

A középfokú iskolák összesen 96 osztállyal/tanulócsoporttal működnek, az átlagos osztálylétszám ideálisnak mondható (22,7 fő). A három intézményt tekintve szélsőséges eltérések figyelhetők meg az egyes osztályok feltöltöttsége tekintetében (39-14 fő).

Hátrányos helyzetűek (HH) tanulók arányában egy-egy iskolán belül évfolyamok, az évfolyamokon lévő osztályok között nincs jelentős eltérés. Jellemzően iskolatípusok között figyelhető meg eltolódás. A Táncsicsban a szakközépiskolában magasabb a HH arány, mint a gimnáziumban, a Tiszában pedig a szakiskolában magasabb, mint a szakközépiskolában.

A HHH tanulók sem abszolút számban, sem százalékosan nem képviselnek egyik intézményben sem jelentős réteget.

A halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók arányát évfolyamonként osztálybontásban vizsgálva megfigyelhető, hogy a középfokú intézményekben érvényesül azon elv, miszerint az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya közötti különbség legfeljebb 25% lehet.

Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek a településen működő, azonos típusú intézmények, mind azok tagiskolái, feladat-ellátási helyei akkor tesznek eleget, ha az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között érvényesül, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya közötti különbség legfeljebb 25%.

Kompetenciamérés eredményei

2012 májusában tízedik alkalommal került sor az országos kompetenciamérésre¹³. A felmérés célja a tanulók szövegértési képességének és matematikai eszköztudásának felmérése mellett a pedagógiai mérésértékelés módszereinek terjesztése, valamint az iskolák és fenntartóik számára a helyi szintű értékeléshez szükséges adatok biztosítása volt.

A felmérésről

A 6., 8., 10. évfolyamos tanulók az ország összes iskolájának valamennyi telephelyén ugyanabban az időpontban és azonos körülmények között írták meg a felmérést. Ennek során egy kétszer 45 perc hosszúságú matematikai és egy kétszer 45 perc hosszúságú szövegértési tesztet oldottak meg.

A tesztek olyan matematikai eszköztudást és szövegértést mérő feladatokból álltak, amelyek elsősorban nem az iskolai tanterv konkrét megvalósulását mérik, hanem a tanulóknak azt a képességét, ahogyan a tanultakat valódi problémák, megoldandó helyzetek kapcsán alkalmazni tudják. Az országos kompetenciamérés tartalmi kerete a következőképpen határozza meg a szövegértési képesség és a matematikai eszköztudás fogalmát.

A szövegértés fogalma: az írott nyelvi szövegek megértésének, használatának és a rájuk való reflektálásnak a képessége annak érdekében, hogy az egyén elérje céljait, fejlessze tudását, képességeit, kikapcsolódjék, sikerrel alkalmazkodjon vagy vegyen részt a mindennapi kommunikációs helyzetekben.

A matematikai eszköztudás magában foglalja: az egyénnek azt a képességét, amely által érti és elemzi a matematika szerepét a valós világban; a matematikai eszköztár készség szintű használatát; az elsajátított matematikai tudás valós élethelyzetekben való alkalmazásának igényét és az erre való képességet; a matematikai eszközök használatát a társadalmi kommunikációban és együttműködésben az egyén életkorának megfelelő szinten.

Országos eredmények

A továbbiakban a 2011. évi kompetenciamérés eredményei kerülnek bemutatásra. Először azt tekintjük át, hogyan viszonyulnak a 2011. évi mérés eredményei a kompetenciamérés korábbi ciklusainak eredményeihez és átlagosan mekkora különbségek vannak évfolyamonként a tanulók képességeiben, majd néhány fontosabb iskolai, illetve tanulói jellemző mentén ismertetjük, milyen teljesítménykülönbségek vannak az iskolák és a tanulók különböző csoportjai között.

A 2011. évi Országos kompetenciamérésben a tanulók *matematikai* eszköztudás átlageredményei:

matematika:

- 6. évfolyamon 1486 pont
- 8. évfolyamon 1600 pont
- 10. évfolyamon 1635 pont

szövegértés:

- 6. évfolyamon 1465 pont
- 8. évfolyamon 1577 pont
- 10. évfolyamon 1617 pont

¹³ Jelen intézkedési terv összeállításának időszakában 2011. évi mérési eredmények voltak hozzáférhetőek.

Eredmények az egyes régiókban, térségekben, településtípusokban, képzési formákban***Régiók, megyék, kistérségek eredményei******Átlageredmények az egyes régiókban szövegértésből (pont)***

Régiók	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam
Országos átlag	1465	1577	1617
Budapest	1534	1654	1661
Közép-Magyarország ¹⁴	1478	1587	1631
Közép-Dunántúl	1469	1581	1611
Nyugat-Dunántúl	1489	1603	1645
Dél-Dunántúl	1455	1565	1604
Észak-Magyarország	1415	1530	1579
Észak-Alföld	1428	1532	1578
Dél-Alföld	1470	1577	1622

Átlageredmények az egyes régiókban matematikából (pont)

Régiók	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam
Országos átlag	1486	1600	1635
Budapest	1550	1664	1671
Közép-Magyarország	1495	1605	1648
Közép-Dunántúl	1483	1598	1633
Nyugat-Dunántúl	1501	1630	1667
Dél-Dunántúl	1486	1590	1621
Észak-Magyarország	1449	1569	1598
Észak-Alföld	1454	1564	1604
Dél-Alföld	1483	1597	1638

Átlageredmények szövegértésből a dél-alföldi megyékben (pont)

Megyék	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam
Országos átlag	1465	1577	1617
Budapest	1534	1654	1661
Bács-Kiskun	1461	1575	1623
Békés	1452	1555	1597
Csongrád	1497	1601	1641

Átlageredmények matematikából a dél-alföldi megyékben (pont)

Megyék	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam
Országos átlag	1486	1600	1635
Budapest	1550	1664	1671
Bács-Kiskun	1483	1593	1639
Békés	1452	1577	1616
Csongrád	1513	1621	1654

¹⁴ A Közép-Magyarországi régió eredményeinek számítása során Budapest adatai nem kerültek figyelembevételre.

Az átlageredmények terület szerinti bontását vizsgálva elsősorban a Nyugat-Dunántúli régió jó teljesítményét, valamint az Észak-Magyarországi és az Észak-Alföldi régió lemaradását lehet kiemelni. *Dél-Alföld* a hét régió viszonylatában általában a mezőny első felében található.

A dél-alföldi megyék között *Békés* mind szövegértésből, mind matematikából elmarad *Bács-kiskuntól* és *Csongrádtól*.

A legjobb és a leggyengébb átlagos eredményt elért régiók között jelentős, a legtöbb esetben 30 pont feletti különbségek vannak. A megyék közötti különbség 30-40 pont között váltakozik, a kistérségek esetében pedig még ennél is nagyobb az átlagos eltérés.

Kistérségi eredmények

Átlageredmények szövegértésből a Békés megyei kistérségekben (pont)

Kistérség	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam
Országos átlag	1465	1577	1617
Békés megyei átlag	1452	1555	1597
Békéscsabai	1524	1606	1640
Békési	1411	1565	1573
Gyulai	1475	1551	1539
Mezőkovácsházi	1453	1556	1563
Orosházi	1447	1571	1618
Sarkadi	1365	1469	1535
Szarvasi	1443	1546	1574
Szeghalmi	1423	1506	1569

Átlageredmények matematikából a Békés megyei kistérségekben (pont)

Kistérség	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam
Országos átlag	1486	1600	1635
Békés megyei átlag	1452	1577	1616
Békéscsabai	1518	1615	1662
Békési	1406	1573	1595
Gyulai	1429	1564	1573
Mezőkovácsházi	1477	1594	1561
Orosházi	1449	1591	1627
Sarkadi	1365	1519	1541
Szarvasi	1461	1587	1580
Szeghalmi	1429	1522	1589

Az Orosházi kistérség eredményeit vizsgálva megállapítható, hogy matematikából és szövegértésből egyaránt a kistérség a megyei átlag közelében, illetve felette teljesített.

A nyolc kistérség viszonylatában szövegértésből két 2. és egy 4., matematikából egy 2. egy 3. és egy 4. „helyezést ért el”. (Megjegyzés: összességében csak a megyeközponti kistérség tanulói érték el jobb eredményt az orosházinál.)

A számokból jól látszik, hogy országos szinten a leghátrányosabb 33 kistérség között nyilvántartott Sarkadi kistérség matematikából és szövegértésből is a leggyengébben teljesített.

Település típusok, képzési formák eredményei*Átlageredmények szövegértésből különböző településtípusok tanulói esetében (pont)*

Településtípusok	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam
Országos átlag	1465	1577	1617
Budapesti	1534	1654	1661
Megyeszékhely	1520	1626	1640
Város	1455	1569	1584
Község	1408	1514	1478

Átlageredmények matematikából különböző településtípusok tanulói esetében (pont)

Településtípusok	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam
Országos átlag	1486	1600	1635
Budapesti	1550	1664	1671
Megyeszékhely	1533	1648	1658
Város	1476	1590	1606
Község	1437	1550	1497

*Az átlageredmény, valamint a képességeloszlás az egyes képzési formák esetében**Átlageredmények szövegértésből az egyes képzési formák esetében (pont)*

Képzési formák	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam
Általános iskola	1459	1561	-
8. évf. gimnázium	1616	1730	1798
6. évf. gimnázium	-	1720	1781
4. évf. gimnázium	-	-	1723
Szakközépiskola	-	-	1604
Szakiskola	-	-	1417

Átlageredmények matematikából az egyes képzési formák esetében (pont)

Képzési formák	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam
Általános iskola	1480	1586	-
8. évf. gimnázium	1624	1740	1826
6. évf. gimnázium	-	1731	1805
4. évf. gimnázium	-	-	1724
Szakközépiskola	-	-	1624
Szakiskola	-	-	1456

Intézményi eredmények¹⁵*Általános iskolai eredmények**Állami fenntartású általános iskolai intézményegység tagintézményei¹⁶***Czina Sándor Tagintézmény***Létszámadatok*

Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
6.	általános iskola	17	11
8.	általános iskola	22	18

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
			Telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/településtípusban
Szövegértés	6.	3. szint	18,2	27,8	30,7
	8.	4. szint	33,4	31,6	35,6
Matematika	6.	3. szint	72,8	41,7	45,0
	8.	4. szint	61,2	43,6	48,6

Telephely eredménye az eddigi mérésekben

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény			
		2011.	2010.	2009.	2008.
Matematika	6.	1415 ☺	1448	1411	1496
	8.	1516 ☺	1584	1569	1598
Szövegértés	6.	1442 ☺	1499	1558	1540
	8.	1613 ☺	1637	1602	1620

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan magasabb érték.

2011. évi eredmény a korábbiaktól nem különbözik szignifikánsan.

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan alacsonyabb érték.

¹⁵ A fenntartók számára összeállított jelentésből - intézményi bontásban a létszámadatok mellett - a két legfontosabbnak tartott mutatót, az *alapszintet el nem érő tanulók arányát*, továbbá a trendvizsgálatot lehetővé tevő 4 évet átfogó telephelyi eredményeket emeltük ki.

¹⁶ Az iskolák jelenlegi nevükkel szerepelnek, függetlenül attól, hogy a tesztek megírásakor (2011. május) más szervezeti keretben, más névvel működtek.

Kardoskúti Tagintézmény*Létszámadatok*

Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
6.	általános iskola	4	0
8.	általános iskola	8	6

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
			Telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/településtípusban
Szövegértés	8.	4. szint	33,3	31,6	43,7
Matematika	8.	4. szint	33,3	43,6	53,2

Telephely eredménye az eddigi mérésekben

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény			
		2011.	2010.	2009.	2008.
Matematika	8.	1692 ☺	1561	1661	-
Szövegértés	8.	1554 ☹	1554	1593	-

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan magasabb érték.

2011. évi eredmény a korábbiaktól nem különbözik szignifikánsan.

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan alacsonyabb érték.

Vörösmarty Mihály Tagintézmény*Létszámadatok*

Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
6.	általános iskola	62	55
8.	általános iskola	70	60

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
			Telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/településtípusban
Szövegértés	6.	3. szint	10,9	27,8	30,7
	8.	4. szint	16,6	31,6	35,6
Matematika	6.	3. szint	34,5	41,7	45,0
	8.	4. szint	33,3	43,6	48,6

Telephely eredménye az eddigi mérésekben

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény			
		2011.	2010.	2009.	2008.
Matematika	6.	1513	1537	1547	1611
	8.	1639	1692	1676	1682
Szövegértés	6.	1519	1532	1560	1590
	8.	1645	1663	1643	1673

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan magasabb érték.

2011. évi eredmény a korábbiaktól nem különbözik szignifikánsan.

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan alacsonyabb érték.

*Vörösmarty Mihály Tagintézmény - Rákóczitelep**Létszámadatok*

Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
6.	általános iskola	19	17
8.	általános iskola	19	16

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
			Telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/településtípusban
Szövegértés	6.	3. szint	47,0	27,8	30,7
	8.	4. szint	31,3	31,6	35,6
Matematika	6.	3. szint	52,9	41,7	45,0
	8.	4. szint	62,5	43,6	48,6

Telephely eredménye az eddigi mérésekben

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény			
		2011.	2010.	2009.	2008.
Matematika	6.	1409	1390	1395	1456
	8.	1513	1591	1569	1459
Szövegértés	6.	1392	1402	1424	1490
	8.	1540	1588	1535	1504

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan magasabb érték.

2011. évi eredmény a korábbiaktól nem különbözik szignifikánsan.

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan alacsonyabb érték.

Megállapítások

Mind a négy telephelyre igaz megállapítás, hogy a 2011. évi teljesítményük matematikából, szövegértésből egyaránt a korábbi évektől jelentősen nem tér el. Másként fogalmazva 2008-tól az átlagteljesítményük megközelítőleg azonos. Ez iskola által megfogalmazott céloktól, tanulói összetétel változástól függően van olyan feladat ellátási hely ahol eredménynek számíthat és van ahol csak szinten tartásnak.

- Szövegértésből a Czina 6., a Vörösmarty 6., 8. évfolyama teljesített jobban, mint a magyarországi városi iskolák által elért átlag.
- Matematikából Kardoskút 8., a Vörösmarty 6., 8. évfolyama teljesített jobban, mint a magyarországi városi iskolák által elért átlag.
- Az alapszintet el nem érők aránya kiemelkedően magas a Czinában és Rákóczitelepen matematikából.

Egyházi fenntartású köznevelési intézmények¹⁷**Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola***Létszámadatok*

Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
6.	általános iskola	63	59
8.	általános iskola	69	63

¹⁷ Az iskolák jelenlegi nevükkel szerepelnek, függetlenül attól, hogy a tesztek megírásakor (2011. május) más szervezeti keretben, más névvel működtek.

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
			Telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/településtípusban
Szövegértés	6.	3. szint	40,7	27,8	30,7
	8.	4. szint	30,1	31,6	35,6
Matematika	6.	3. szint	50,8	41,7	45,0
	8.	4. szint	42,9	43,6	48,6

Telephely eredménye az eddigi mérésekben

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény			
		2011.	2010.	2009.	2008.
Matematika	6.	1451 ☹️	1570	1529	1499
	8.	1603 😐	1588	1589	1601
Szövegértés	6.	1451 ☹️	1568	1548	1509
	8.	1583 😐	1590	1602	1582

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan magasabb érték.

2011. évi eredmény a korábbiaktól nem különbözik szignifikánsan.

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan alacsonyabb érték.

*Eötvös József Katolikus Általános Iskola**Létszámadatok*

Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
6.	általános iskola	39	35
8.	általános iskola	51	47

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
			Telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/településtípusban
Szövegértés	6.	3. szint	40,0	27,8	30,7
	8.	4. szint	38,2	31,6	35,6
Matematika	6.	3. szint	51,5	41,7	45,0
	8.	4. szint	70,2	43,6	48,6

Telephely eredménye az eddigi mérésekben

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény			
		2011.	2010.	2009.	2008.
Matematika	6.	1431 ☹️	1539	1440	1461
	8.	1503 ☹️	1575	1594	1594
Szövegértés	6.	1399 ☹️	1463	1430	1532
	8.	1511 ☹️	1610	1600	1593

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan magasabb érték.

2011. évi eredmény a korábbiaktól nem különbözik szignifikánsan.

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan alacsonyabb érték.

*Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium**Létszámadatok*

Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
6.	általános iskola	40	37
8.	általános iskola	17	15

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
			Telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/településtípusban
Szövegértés	6.	3. szint	35,1	27,8	30,7
	8.	4. szint	60,0	31,6	35,6
Matematika	6.	3. szint	62,1	41,7	45,0
	8.	4. szint	80,7	43,6	48,6

Telephely eredménye az eddigi mérésekben

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény			
		2011.	2010.	2009.	2008.
Matematika	6.	1371 ☹️	1441	1478	1517
	8.	1449 ☹️	1484	1405	1456
Szövegértés	6.	1418 ☹️	1483	1481	1490
	8.	1449 ☹️	1522	1403	1493

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan magasabb érték.

2011. évi eredmény a korábbiaktól nem különbözik szignifikánsan.

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan alacsonyabb érték.

Megállapítások

A református iskolában a 6., katolikusban a 6., 8., szövegértésből és matematikából egyaránt, evangélikusban a 6. évfolyam matematikából ért el a korábbiaknál gyengébb eredményt 2011-ben, mint az azt megelőző években. (Visszaesés tapasztalható az említett iskolák teljesítményében.)

Az iskolák által megfogalmazott cél a tanulói összetétel változását figyelembe véve nem lehet más, mint a visszaesés megállítása, majd a növekedés elérése.

- Szövegértésből a Református Iskola 8. évfolyama teljesített jobban, mint a magyarországi városi iskolák által elért átlag.
- Matematikából a Református Iskola 8. évfolyama teljesített jobban, mint a magyarországi városi iskolák által elért átlag.
- Az alapszintet el nem érők aránya magas a Református Iskolában 6. évfolyamon matematikából, az Eötvösben 6. és 8. évfolyamon matematikából, a Székácsban 6. évfolyamon matematikából, a 8. évfolyamon matematikából és szövegértésből.

Középfokú iskolák eredményei¹⁸

Középfokú iskolák esetében a 10. évfolyamra korlátozódnak

Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola (Székhelyintézmény)

Létszámadatok

Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
6.	8 évfolyamos gimnázium	32	31
8.	8 évfolyamos gimnázium	19	18
10.	8 évfolyamos gimnázium	28	26
10.	4 évfolyamos gimnázium	105	97
10.	szakközépiskola	45	44

¹⁸ Az iskolák jelenlegi nevükkel szerepelnek, függetlenül attól, hogy a tesztek megírásakor (2011. május) más szervezeti keretben, más névvel működtek.

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
			Telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/településtípusban
Szövegértés	6.	3. szint	0	27,8	5,8
	8.	4. szint	16,7	31,6	7,2
	10.	4. szint	0	25,4	2,5
	10.	4. szint	10,3	25,4	7,4
	10.	4. szint	6,8	25,4	22,1
Matematika	6.	3. szint	19,3	41,7	15,4
	8.	4. szint	5,6	43,6	17,4
	10.	4. szint	7,7	37,5	7,5
	10.	4. szint	17,5	37,5	18,8
	10.	4. szint	15,9	37,5	37,3

Telephely eredménye az eddigi mérésekben

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény			
		2011.	2010.	2009.	2008.
Matematika	6.	1543 😊	1548	1625	1589
	8.	1787 😊	1611	1636	1669
	10.	1755 😊	1779	1748	1790
	10.	1710 😊	1720	1695	1712
	10.	1692 😊	1660	1616	1657
Szövegértés	6.	1576 😊	1596	1669	1595
	8.	1700 😊	1623	1699	1637
	10.	1771 😊	1707	1769	1727
	10.	1702 😊	1740	1709	1691
	10.	1677 😊	1648	1595	1631

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan magasabb érték.

2011. évi eredmény a korábbiaktól nem különbözik szignifikánsan.

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan alacsonyabb érték.

Székács József Evangélikus Gimnázium*Létszámadatok*

Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
6.	általános iskola	40	37
8.	általános iskola	17	15
8.	6 évfolyamos gimnázium	27	25
10.	6 évfolyamos gimnázium	19	19
10.	4 évfolyamos gimnázium	26	20

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
			Telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/településtípusban
Szövegértés	6.	3. szint	35,1	27,8	30,7
	8.	4. szint	60,0	31,6	35,6
	8.	4. szint	24,0	31,6	8,1
	10.	4. szint	5,3	25,4	4,1
	10.	4. szint	5,0	25,4	7,4
Matematika	6.	3. szint	62,1	41,7	45,0
	8.	4. szint	86,7	43,6	48,6
	8.	4. szint	40,0	43,6	19,4
	10.	4. szint	21,1	37,5	9,8
	10.	4. szint	50,0	37,5	18,8

Telephely eredménye az eddigi mérésekben

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény			
		2011.	2010.	2009.	2008.
Matematika	6.	1371 ☹️	1441	1478	1517
	8.	1449 😐	1484	1405	1456
	8.	1612 ☹️	1708	1599	1548
	10.	1692 😐	1645	1727	1684
	10.	1618 😐	1562	1583	1519
Szövegértés	6.	1418 😐	1483	1481	1490
	8.	1449 😐	1522	1403	1493
	8.	1624 ☹️	1711	1661	1629
	10.	1767 😐	1726	1708	1703
	10.	1662 😐	1647	1602	1576

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan magasabb érték.

2011. évi eredmény a korábbiaktól nem különbözik szignifikánsan.

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan alacsonyabb érték.

Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény

Létszámadatok

Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
10.	szakközépiskola (szk.)	81	65
10.	szakiskola (szi.)	53	39

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
			Telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/településtípusban
Szövegértés	10. szk.	4. szint	30,8	25,4	22,1
	10. szi.	4. szint	79,5	25,4	67,3
Matematika	10. szk.	4. szint	67,7	37,5	37,3
	10. szi.	4. szint	79,5	37,5	76,9

Telephely eredménye az eddigi mérésekben

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény			
		2011.	2010.	2009.	2008.
Matematika	10. szk.	1523	1553	1498	1592
	10. szi.	1464	1477	1403	1434
Szövegértés	10. szk.	1517	1569	1516	1532
	10. szi.	1394	1399	1405	1385

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan magasabb érték.

2011. évi eredmény a korábbiaktól nem különbözik szignifikánsan.

2011. évi eredmény a korábbiaknál szignifikánsan alacsonyabb érték.

Megállapítások¹⁹

A középiskolák közül a Táncsics az egyetlen, amely - az eddig is magas - átlageredményeit 2011-ben emelni tudta a korábbi évekhez képest. A Tisza Kálmánban a szinten tartás, a Székácsban a kisérték visszaesés állapítható meg a 2011-es év eredményeinek ismeretében.

- Szövegértésből a Táncsics 10. évfolyamon valamennyi képzési típusban jobban teljesített, mint a magyarországi városi iskolák által elért átlag. A Székácsban hasonló helyzet figyelhető meg, a mindkét képzési típusban jobban teljesített.
- Matematikából a Táncsics 10. évfolyamon valamennyi képzési típusban jobban teljesített, mint a magyarországi városi iskolák által elért átlag. A Székácsban hasonló helyzet figyelhető meg, a mindkét képzési típusban jobban teljesített.
- Az alapszintet el nem érők aránya kiemelkedően magas a Tiszában, magas a Székácsban.
- A Táncsics az egyetlen iskola a városban (általános iskolákat is beleértve), ahol szövegértésből a 6. és 10. évfolyamon valamennyi mérésbe bevont tanuló elérte az alapszintet.

¹⁹ Középfokú iskolák esetében a 10. évfolyam eredményeire korlátozódnak a megállapítások

Lemorzsolódás

A lemorzsolódást három mutató segítségével vizsgáltuk:

- évfolyamismétlők,
- magántanulóvá válók,
- előző tanévben 250 tanóránál többet hiányzó tanulók száma, illetve aránya.²⁰

26. sz. táblázat Lemorzsolódók az állami fenntartású általános iskolai intézményegység egyes tagintézményeiben

	Czina Tagintézmény			Kardoskúti Tagintézmény			Vörösmarty Tagintézmény			Vörösmarty Tagintézmény Rákóczitelep		
	Össz.	HH	HHH	Össz.	HH	HHH	Össz.	HH	HHH	Össz.	HH	HHH
Tanuló-létszám (fő):	171	64	15	57	19	4	568	128	26	102	42	26
ebből: 2011/12. iskolaévben lemorzsolódó	2 fő 1,2%	1 fő 1,6%	0 fő 0,0%	0 fő 0,0%	0 fő 0,0%	0 fő 0,0%	3 fő 0,5%	2 fő 1,5%	2 fő 1,5%	3 fő 2,9%	1 fő 2,4%	0 fő 0,0%
ebből: évfolyam- ismétlő	1 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	2 fő	1 fő	1 fő	2 fő	1 fő	0 fő
ebből: magántanuló	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
ebből: 250 óránál többet hiányzó	1 fő	1 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	1 fő	1 fő	1 fő	1 fő	0 fő	0 fő

27. sz. táblázat Lemorzsolódók az egyházi fenntartású általános iskolákban

	Eötvös József Katolikus Általános Iskola			Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola			Székács József Evangélikus Általános Iskola			Wesley János Általános Iskola		
	Össz.	HH	HHH	Össz.	HH	HHH	Össz.	HH	HHH	Össz.	HH	HHH
Tanuló-létszám (fő):	341	173	36	451	150	31	351	109	13	85	68	41
ebből: 2011/2012. iskolaévben lemorzsolódó	0 fő 0,0%	0 fő 0,0%	0 fő 0,0%	5 fő 1,1%	2 fő 1,3%	0 fő 0,0%	9 fő 2,5%	3 fő 2,7%	1 fő 7,7%	10 fő 11,7%	10 fő 14,7%	10 fő 24,4%
ebből: évfolyam- ismétlő	0 fő	0 fő	0 fő	3 fő	2 fő	0 fő	9 fő	3 fő	1 fő	6 fő	6 fő	6 fő
ebből: magántanuló	0 fő	0 fő	0 fő	2 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	1 fő	1 fő	1 fő
ebből: 250 óránál többet hiányzó	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	3 fő	3 fő	3 fő

²⁰ A táblázatok a jelenlegi futó tanév tanulólétszámhoz viszonyított elmúlt évi lemorzsolódás adatait tartalmazzák.

28. sz. táblázat Lemorzsolódók a középfokú intézményekben

	Táncsics Mihály Köznevelési Intézmény és Tehetségközpont			Tisza Kálmán Köznevelési Intézmény			Székács József Evangélikus Gimnázium		
	Össz.	HH	HHH	Össz.	HH	HHH	Össz.	HH	HHH
Tanuló- létszám (fő):	842	140	4	1133	291	13	200	32	2
ebből: 2011/2012. iskolaévben lemorzsolódó	9 fő 1,1%	2 fő 1,4%	0 fő 0,0%	136 fő 12,0%	37 fő 12,7%	4 fő 30,7%	5 fő 2,5%	3 fő 9,4%	0 fő 0,0%
ebből: évfolyam- ismétlő	6 fő	2 fő	0 fő	85 fő	20 fő	2 fő	5 fő	3 fő	0 fő
ebből: magántanuló	3 fő	0 fő	0 fő	4 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
ebből: 250 óránál többet hiányzó	0 fő	0 fő	0 fő	47 fő	17 fő	2 fő	0 fő	0 fő	0 fő

Megállapítások

Esélyegyenlőségi megközelítésben lemorzsolódónak számít, aki *évfolyamot ismételt*, és/vagy különböző okok miatt *magántanulóvá válik*, és/vagy egy adott tanévben *250 tanóránál többet hiányzik*. Általános iskolások esetében ezen körbe tartozó diákok nagy része nem fejezi be sikeresen az általános iskolát (nem szerez alapkörű végzettséget), középiskolások esetében pedig szakképzettség nélkül hagyja el az iskolapadot.

A százalékos adatok ismeretében megállapítható, hogy **általános iskolákban** Orosházán elenyésző azon tanulók száma és aránya, akik lemorzsolódónak számítanak. A különböző feladat-ellátási helyeken az elmúlt tanévre vonatkozóan ez a mutató **3% alatt marad**. (Kivételt a Wesley Általános Iskola, ahol a lemorzsolódók aránya megközelíti a 12%-ot.) A lemorzsolódók között a HH/HHH tanulók száma, aránya nem kiugró, a teljes tanulólétszámhoz viszonyított arányukat tükrözi.

A középfokú intézmények közül a Tisza Kálmán Köznevelési Intézményben a lemorzsolódók aránya meghaladja a 10%-ot. Sajnálatos módon ez azt jelenti, hogy nem mindenki hagyja el úgy az iskolapadot, hogy az adott szintet sikeresen befejezte. Az oktatási, képzési rendszerből alacsony szintű végzettséggel, vagy anélkül kikerülő fiatalok arányát növeli. (A fiatal népességben, az ún. **korai iskolaelhagyók** a leszakadó réteget duzzasztják.)

Az Európai Unió EU2020 stratégiai célkitűzéséhez igazodóan Magyarország vállalta, hogy a 18–24 éves népességben belül a korai iskolaelhagyók arányát 2020-ra 10% alá csökkenti. (Magyarország, ezen belül a Dél-Alföld jelenleg 11%-os értékkel rendelkezik.)

Egyéb, a teljes városi iskolahálózatra vonatkozó megállapítások**Továbbtanulási mutatók**

Szignifikáns eltérés az országban kialakult továbbtanulási szokásokkal, trenddel szemben az nem figyelhető meg. Városi szinten, valamennyi vizsgált évben erősen megközelítette

(esetenként néhány százalékkal túllépte, illetve elmaradt) a gimnáziumban, szakközépiskolában, szakiskolában továbbtanulók aránya az országos átlagot.

Speciális szakiskolát az általános iskolai tanulók közül kevesen választottak.

Az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium sajátossága, hogy ugyanazon „épületben” szerezhettek érettségi bizonyítványt a tanulók, ahol általános iskolai tanulmányaikat megkezdték. Évekkel ezelőtt fordult elő elenyésző számban, hogy általános iskola végzőse nem tanult tovább.

Tanórán- és iskolán kívüli programokban való részvétel

Általában az általános iskolai korosztály 40-50%-a veszi igénybe a napközi szolgáltatásait az általános iskolákban. Valamilyen szakköri, diákköri tevékenységbe minden ötödik tanuló bekapcsolódott. A szakköri tevékenységbe bekapcsolódó diákok száma kiemelkedő az Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban.

Szakember-ellátottság, módszertani képzettség az iskolákban

Az elmúlt években az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében megvalósuló, Európai Unió által támogatott TÁMOP pályázat keretében az általános iskolák jelentős számú pedagógusa vett részt módszertani továbbképzéseken. Projektpedagógia, kooperatív technikák, tanórai differenciálási lehetőségek, kompetenciaalapú oktatás megismerése és a napi gyakorlatban való alkalmazása, a bevezetésre került új oktatási programcsomagok az esélyteremtő oktatás alapjait jelentik Orosházán. Az intézmény pedagógusai az elmúlt három évben a már említett továbbképzések mellett egy sereg más módszertani képzésen vettek részt. Az intézmények szakos ellátottsága 100%-os. Humán-erőforrás hiányt egyik iskolából sem jeleztek.

Infrastrukturális ellátottság

Az elmúlt évtizedben az épületállomány jelentős felújításon esett át, pályázati lehetőségekkel élve az IKT eszközpark folyamatosan bővült.

Együttműködések

Az intézmények által feltüntetett intézményi és szervezeti együttműködések sokasága arról tanúskodik, hogy az iskolák tevékeny részesei a szűkebb és tágabb környezetük formálásának, alakításának.

Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv²¹ (KET)

1. Bevezetés

A közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv általános céljai a halmozottan hátrányos helyzetű, köztük a roma gyermekek, tanulók befogadó oktatási környezetben történő nevelésének, oktatásának támogatása, minőségi oktatáshoz történő hozzáférésük és iskolai sikerességük javítása, a diszkrimináció visszaszorítása.

Orosháza Város Önkormányzata 2007-ben fogadta el az első Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzését és Intézkedési Tervét a megfelelő egyeztetések lefolytatását követően. 2010-ben, majd 2011-ben adott nevelési és oktatási év OSAP statisztikai adatai alapján került aktualizálásra az „Esélyterv”.

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről átmenetileg átvette a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 85.§ (4) bekezdése előírását, miszerint a települési önkormányzatoknak önállóan vagy más helyi önkormányzattal közösen a közoktatási feladatainak megszervezéséhez önkormányzati döntés-előkészítést szolgáló feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervet szükséges készíteni. Ennek az intézkedési tervnek tartalmaznia kell a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket.

Továbbá érvényben van az a rendelkezés, aminek értelmében a hazai és nemzetközi forrásokra kiírt közoktatási célú pályázatokon való részvétel feltétele közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv elfogadása, ennek megfelelően az oktatási beruházásra, fejlesztésre pályázó közoktatási intézményfenntartónak közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzést és intézkedési tervet szükséges megalkotnia és végrehajtania.

A közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv felülvizsgálatát, aktualizálását – összhangban a helyi esélyegyenlőségi programmal - két évente szükséges elvégezni.

Orosháza Város Önkormányzata Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a településen élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

A város célja továbbá a közoktatás-politikai döntéseinek, a közoktatás, mint szolgáltatás megszervezésének hosszabb távú meghatározása, tervezése annak érdekében, hogy az időközi, aktuális oktatáspolitikai döntések megalapozottak legyenek. A terv készítésével a város segíteni kívánja a szülők és gyermekek, a köznevelési intézmények használói számára az intézményválasztást és kiszámíthatóbbá, tervezhetőbbé, ezáltal biztonságosabbá tenni az intézmények működtetését.

Az esélyteremtés, a hozzáférés biztosítása, a hátrányos helyzet felszámolása nem csupán oktatási kérdés. Mindenképpen meg kell teremteni a szociális, közoktatási, munkaerő-piaci

²¹ Készült Orosháza Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése (jelen dokumentum 1. fejezete), valamint a közoktatási esélyegyenlőségi programok tervezéséhez az EMMI által frissített útmutatók és sablonok, illetve a településen működő köznevelési intézményeinek adatszolgáltatása alapján.

szolgáltatások esélyegyenlőséget szolgáló komponenseinek összhangját. A tervezés és a végrehajtás során ezért fontos, hogy a köznevelési rendszereken kívül pl. a szociális szolgáltatások (bölcsődei ellátás) folyamatait is figyelembe vegyünk.

A másik fontos kérdés a társadalmi támogatottság. Az esélyteremtést szolgáló programok, az intézkedési terv sikerét ugyanis a társadalmi bázis, a konszenzusra törekvés biztosíthatja. Ebben a munkában támaszkodni kell az egyházak, alapítványok, egyesületek (civil szervezetek) bevonására, ugyanakkor az önkormányzat számára a civil szervezetek működésének lehetőségek szerinti támogatása, erősítése az eredményes és hatékony együttműködés feltétele.

1.1 Az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv célja

Általános cél az, hogy a város nevelési-oktatási intézményeiben érvényesüljenek az *Alaptörvényben, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben, valamint a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben* foglaltak.

Célunk, hogy a város valamennyi nevelési-oktatási oktatási intézményében érvényesüljön a:

- szegregációmentesség,
- diszkriminációmentesség,
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása,
- az integráció biztosítása.

1.2 Értékek, küldetés

Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervvel Orosháza Város illetékességi területén köznevelési intézményt fenntartó szervezetek kinyilvánítják azon szándékukat, mely szerint a városban élő gyermekek, tanulók számára a lehetőségekhez mérten a legszínvonalasabb – óvodai, általános iskolai, középiskolai, művészeti iskolai, gyógypedagógiai – nevelést, oktatást, valamint a szakaszok szakszolgálati szakellátást kívánnak biztosítani. A köznevelés-közoktatás színvonala nagyban befolyásolja a város megtartó erejét, ezért az elért eredmények megtartására, növelésre kell fókuszálni.

A város közoktatási intézményei olyan hagyományos értékekkel, ugyanakkor a legmodernebb pedagógiai irányzatok iránti rugalmassággal és nyitottsággal rendelkeznek, amelyek biztonságos alapot nyújtanak a színvonalas pedagógiai szakmai munkához és a fejlesztések megvalósításához. A gyermekek és tanulók iránti egyéni odafigyelés és fejlesztő tevékenység, a pedagógiai kínálatban a választási lehetőségek biztosítása, a tanuláshoz és a diákokhoz optimális, átlátható és biztonságos közeg a gyermekek és fiatalok fejlődéséhez kedvező környezetet jelentenek. E szélesebb értelemben vett környezet természetesen nyitott, hiszen a kistérségi közoktatás egyik alappillére az eltérő szociális háttérű, eltérő nevelési igényű, a nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek, tanulók elfogadása és befogadása a többségi gyermekekkel, tanulókkal történő integrált nevelése-oktatása, ezáltal a fiatalok közösségi, társadalmi beilleszkedésének, szocializációjának segítése, a különböző magatartásminták kezelésének kialakítása.

A köznevelés városi szereplői azt kívánják elősegíteni közoktatási rendszere által, hogy az Orosházán lévő köznevelési intézményekben kibontakozzanak a gyermekek, tanulók legértékesebb személyiségjegyei, kreativitásuk, kialakuljon érdeklődési körük, és olyan stabil, alkalmazásképes tudással és beilleszkedési képességekkel rendelkezzenek, amelyekkel továbbhaladva az oktatási rendszerben, később a munkaerő-piacon – mindezek által az életben – biztonsággal megállják majd a helyüket.

1.3 Az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv prioritásai

A nevelés-oktatás fontos szerepet játszik a társadalmi kohézió erősítésében, ezért kiemelt figyelmet kell fordítani azokra a társadalmi gyermek- és tanulócsoportokra, akiket leginkább fenyeget az iskolai kudarc és lemorzsolódás vagy a társadalmi kirekesztés veszélye.

A város a területén működő intézményekben lehetőség szerint biztosítja a gyermek és tanulói részvételt a köznevelés és kapcsolódó szolgáltatások teljes vertikumában, intézmények közötti átjárhatóságot, az intézménytípusok közötti továbbhaladást.

Prioritásként kell kezelni:

- A köznevelés egész rendszere rugalmasan alkalmazkodjon az egyéni szükségletekhez, a folyamatos oktatáspolitikai változásokhoz, a sokszínűség megtartása mellett erősödjön a kultúrákövetítő szerepe és a nevelőmunka eredményessége, biztosítva a gyermekek és tanulók számára az esélyegyenlőséget.
- Mindazokat az intézményen belüli és intézményközi együttműködési törekvéseket, melyek a pedagógiai munka színvonalának emeléséhez, Orosháza város területén élő gyermekek fejlődési- és továbbhaladási esélyeinek a javításához, a hátrányok csökkentéséhez hozzájárulnak, kiemelten: módszertani- és infrastrukturális fejlesztések.
- Valamennyi óvodás korú gyermek számára biztosított legyen az óvodai nevelés.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók integrált ellátását, szociális háttérükből adódó hátrányaik kompenzálását.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók teljes körű ellátását.
- Az oktatáshoz kapcsolódó közszolgáltatások elérhetőségét.
- Az intézményi eredményességi mutatók növelésére tett tartalomfejlesztő pedagógiai, módszertani innovációkat.
- Humánerőforrás-fejlesztést, a pedagógusok szakmai továbbképzését.
- A partnerség-építést, folyamatos kapcsolattartást a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai, társadalmi környezettel.

2. Összefüggés az Esélyegyenlőségi Helyzetelemzéssel

2.1 Szervezeti változások az elmúlt években

A város 2007-ben készítette el a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv részét képező Esélyegyenlőségi Helyzetelemzést.

Az eltelt időszakban az esélyegyenlőség biztosítása szempontjából lényeges változás jelentett a köznevelési rendszer átszervezése. Több intézményt (óvodát, iskolát) érintő fenntartó váltás, iskola-összevonás. (Részletesebben e dokumentum „Helyzetelemzés” című fejezete tartalmazza a változásokat.)

2.2 A 2012. decemberi helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Esélyegyenlőségi terület ²²	Feltárt probléma	Szükséges beavatkozás
Halmazottan hátrányos helyzetű adatgyűjtés nyilatkoztatás problémái	A 2007-ben készült helyzetelemzés óta eltelt időszakban a HHH gyermekek és tanulók beazonosításra kerültek, nyilvántartásuk rendszere az Önkormányzatnál kialakított.	Azzal, hogy a köznevelés a városban többszereplős lett az elmúlt években (jelentős számú fenntartó) szükségesnek látszik egy valamennyi szereplő számára elérhető nyilvántartási rendszer kialakítása.
Egyéb adathiányok	Az esélyegyenlőségi helyzetelemzés összeállítása szempontjából releváns adatokat az intézmények egy része hiányosan közölte. <i>A hiányos adatközlés háttérében valószínű az áll, hogy az intézmények egy része nem kíséri figyelemmel az esélyegyenlőség megítélése szempontjából releváns adatok alakulását.</i>	Valamennyi városi köznevelési intézményben ki kell alakítani a naprakész, teljes adatszolgáltatás informatikai hátterét. (Egységes, fenntartó független, városi szintű közös adatbázis létrehozása, rendszeres adatfeltöltés.)
Halmazottan hátrányos helyzetű 3 éves kortól való rendszeres óvodába járása	Nincs feltárt probléma	---
Óvodai szegregáció települési szinten	Esélyegyenlőség területén nem érvényesül a „közös közteherviselés” a különböző fenntartók között.	Teljes körűvé kell tenni a HH/HHH gyermekek esetében a különböző fenntartású köznevelési intézmények közös teherviselését és az esélyegyenlőség ebben megnyilvánuló biztosítását.
Iskolai szegregáció települési szinten	Esélyegyenlőség területén nem érvényesül a „közös közteherviselés” a különböző fenntartók között.	Teljes körűvé kell tenni a HH/HHH tanulók esetében a különböző fenntartású köznevelési intézmények közös teherviselését és az esélyegyenlőség ebben megnyilvánuló biztosítását.
Óvodai szegregáció intézményi szinten	A százalékos arányokat ismerve megállapítható, hogy a Mátyás király utcai intézményegységben jóval az intézményi átlag feletti a HH/HHH arány (86,8% illetve 39,5%)	Az óvodaegység földrajzi elhelyezkedése a városban nem teszi lehetővé HHH arány csökkentését.

²² A táblázat sorai a kiemelt területeket jelzik, akkor is fel kell őket tüntetni, ha az adott területen nincs ok beavatkozásra.

Iskolai szegregáció intézményi szinten	A százalékos arányok ismeretében megállapítható, hogy a Rákóczi Telephelyen az intézményi átlag feletti a HH/HHH arány (41,2% illetve 25,5%).	A tagintézményi egység földrajzi elhelyezkedése a városban nem teszi lehetővé HHH arány csökkentését.
Továbbtanulási arányok jelentős eltérése a halmozottan hátrányos helyzetű és a nem halmozottan hátrányos helyzetű végzősök között.	Nem tapasztalható jelentős eltérés a továbbtanulási mutatókban.	---
Országos kompetenciamérés eredményei lényegesen elmaradnak az országos átlagoktól.	Néhány általános, illetve középiskolai intézményegységben visszaesés tapasztalható a tanulók teljesítményében a korábbi évekhez viszonyítva. Az alapszintet el nem érő tanulók aránya néhány intézményben jóval meghaladja az országos átlagot.	Lehetséges okok intézményi szintű feltárása, intézkedési terv készítése, tudatos kompetenciafejlesztés matematika-logika, illetve a szövegértés területén.
SNI-vé minősítés meghaladja az országos átlagot	Nincs feltárt probléma.	---
Óvodában a HHH arány lényegesen magasabb az országos átlagnál	Nincs feltárt probléma.	---
Általános iskolában a HHH arány lényegesen magasabb az országos átlagnál	Nincs feltárt probléma.	---
Középiskolában a HHH arány lényegesen magasabb az országos átlagnál	Nincs feltárt probléma.	---
Hiányos a pedagógusok módszertani képzettsége	Nincs feltárt probléma.	---
Szakos ellátottság hiánya	Nincs feltárt probléma.	---
Infrastruktúra, óvodai és az iskolai épületek állapota.	Nincs feltárt probléma.	<i>Feladatot jelent az óvoda- és iskolaépületek amortizációt követő folyamatos karbantartása, eszközfejlesztése, teljes körű akadálymentesítés megvalósítása.</i>

2.3 Csomópontok kiemelése

Tématerület	Aktorok
a HHH gyerekek és tanulók megtalálása, bevonása a szolgáltatásokba	Egészségügyi szektor (védőnő, háziorvos) Szociális szektor (CSSK, GYEJÓ) Civilek, RNÖ, Óvodák, iskolák
Beóvodáztatás	Egészségügyi szektor (védőnő, háziorvos) Szociális szektor (CSSK, GYEJÓ) Egyházak, Civilek, RNÖ, Óvodák
Deszegregáció	Érintett iskola, Befogadó iskolák, Önkormányzat, Egyházak, MIK, RNÖ, Civilek, Szülők
Továbbtanulás	Általános iskolák, partner középiskolák, pályaorientáció megvalósításában közreműködő egyéb partnerek (pl. munkaügyi központ, pályaválasztási tanácsadó munkatársai), mobilitási támogatást biztosító Önkormányzat, Egyházak, Vállalkozók, Munkáltatók
Iskolai eredményességi mutatók növelése	Általános iskolák tantestülete, Középiskolák tantestülete, Önkormányzat, Egyházak, MIK

3. Célmeghatározás

A célmeghatározás az esélyegyenlőségre és a feltárt problémahelyzetek megoldására fókuszál a lehetőségek és veszélyek figyelembe vételével. Felvázolja a jövőképet, amely állapotot a terv készítői el szeretnének érni, és időbeli bontásban adja meg a konkrét fejlesztési célokat. (rövidtávú, középtávú, hosszú távú)

3.1 Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol szívesen laknak az emberek, gyermekek és felnőttek egyaránt, ahol a diákok – nemtől, vallási és faji hovatartozástól függetlenül – felkészülhetnek az életre, a szakmájukra, további tanulmányaikra, s ahol sikereket érnek el települési, regionális és országos szinten egyaránt, azok is, akik a leghátrányosabb helyzetekből indultak. (Legkülönbébb fogyatékossgal élnek, etnikai kisebbséghez tartoznak, szegregált környezetben élnek.)

3.2 Céljaink rövidtávon (egy éven belül)

- Városi szintű „Esélyegyenlőségi kerekasztal” („Esélyegyenlőségi fórum”) működtetése. A kerekasztalba képviselőt delegálna a város területén köznevelési intézményt fenntartó valamennyi szervezet (Önkormányzat, Megyei Intézményfenntartó Központ, Állami Intézményfenntartó Központ, Egyházak).

- *Helyi Esélyegyenlőségi Program és a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv* összhangjának megteremtése.
- Köznevelés témakörében a változó jogszabályi környezet figyelemmel kísérése. Jogszabályi előírásokhoz igazítani a település köznevelését.
- Egy éves időtávlatban el kívánjuk érni, hogy pontosan lássuk az esélyegyenlőséggel összefüggésbe hozható problémák mértékét és mélységét.
- Az IPR szakmai bevezetése az önkormányzat által fenntartott óvodákban és a székhelyintézményben és az IPR teljes körű működtetése az általános iskolákban.

3.3 Céljaink középtávon (három éven belül)

- Három éven belül reményeink szerint már látható eredményei lesznek az esélykiegyenlítő munkának, amely megmutatkozik a HHH- tanulók kompetenciamérési eredményeiben és továbbtanulási mutatókban.
- Fontosnak tartjuk emellett eddig elért eredményeink fenntartását, további javítását is, így például a HHH- diákok kiemelkedő arányú tanórán kívüli foglalkozásokon való részvételét.
- Lemorzsolódási mutatók alacsony szinten tartását.
- Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés bevezetése a nevelési-oktatási intézmények szakmai tevékenységét pozitív irányba befolyásolja. Az intézményeket saját céljaik megvalósulásával kapcsolatban alapozva értékeli, és ezzel az intézmény szakmai fejlődéséhez támogatást ad.

3.4 Céljaink hosszú távon (hat éven belül)

- Az Állam köznevelésben vállalt szerepvállalása meg hozza remélt hatását a köznevelés egészének hatékonyságában, eredményességében.
- Az állami kiegyenlítő mechanizmusok éreztetik hatásukat az esélyegyenlőség biztosítása területén.
- Az illetékes kormányhivatal a köznevelési intézményekben hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó előírásokat és nem talál hiányosságot.
- A pedagógus életpályamodell bevezetése meg hozza a várt eredményeket. A pedagógusok jelentős energiákat tudnak a HHH gyermekek, tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére fordítani.

4. Akcióterv

Az akcióterv a helyzetelemzés által feltárt problémákra, hiányosságokra reagál. A helyzetelemzésben már körvonalazódtak azok a fejlesztési célok, melyeket a település köznevelési szereplőinek az esélyegyenlőség előmozdításához szükséges kitűznie. Ezek a célkitűzések és az elérésük érdekében tervezett beavatkozások jelennek meg az Akciótervében. A tervezett beavatkozásokkal el kell tudni érni a kitűzött fejlesztési célokat.

Az akciótervben a beavatkozások kifejtése mellett a fejlesztési célokat is meghatároztuk. Az akciótervben az egyes intézkedések alábontásában a leghangsúlyosabb tevékenységek jelenítek meg.

A célkitűzéshez rögzítettük a rövid (1 év), közép (3 év) és hosszú távon (6 év) elérendő értékeket, indikátorokat.

Az egyes esélyegyenlőségi kockázatok súlyosságának megítélésekor és az akcióterv tervezésekor a következő szempontokat kell figyelembe venni:

Azonnali beavatkozást igényel:

- Minden olyan helyzet, ami a hatályos törvényeknek nem megfelelő (különös tekintettel a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, és az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseire);
- Minden, az adatok vizsgálatát követően beazonosított szegregált nevelési és oktatásszervezési gyakorlat, mivel az alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét és korlátozza a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási sikerességét;
- Ha igazolódik, hogy a településen biztosított bármely oktatási szolgáltatáshoz (pl. emelt szintű oktatás, tanórán kívüli foglalkozások, egyéb programok), vagy a település intézményeiben biztosított oktatási feltételekhez (pl. szaktanterem, informatikai eszközök, tanítást, vagy egyéni tanulást segítő egyéb eszközök, hiányos szakos ellátottság esetén szaktanár által tartott tanórák) nem biztosított egyenlő hozzáférés a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részére;
- Ha a település intézményeiben a sajátos nevelési igényű (SNI) és a pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar) tanulók együttes aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot (vagyis több 7 %-nál).

Ezekben az esetekben az intézkedéseket, fejlesztési lépéseket úgy kell megtervezni, hogy rövidtávon (azaz 1 éven belül) mérhető javulást eredményezzenek a helyzetelemzésben rögzített értékekhez képest!

Érzékelhető javulást kell elérni középtávon:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodáztatásának biztosítása érdekében legalább középtávon (3 éven belül) mérhető javulást (min. 10%) biztosító beavatkozást kell tervezni, amennyiben férőhely hiány miatt nem biztosított minden halmozottan hátrányos helyzetű gyerek számára 3 éves kortól az óvodai szolgáltatás; vagy annak ellenére, hogy az óvoda el tudná látni a településen élő gyerekeket, több halmozottan hátrányos helyzetű gyerek nem jár óvodába 3 éves korától.
- A településen élő 3-18 éves korosztály minden tagjának oktatásáról gondoskodni kell jövőbeni munkaerő-piaci érvényesülésük és társadalmi integrációjuk biztosítása érdekében. Ezért amennyiben e korosztálynak bármelyik, ill. bármennyi tagja nem részesül oktatásban, tervet kell készíteni évenkénti konkrét lépésekkel, arra vonatkozóan, hogy hogyan vonják be a tanköteleseket a nappali képzésbe.
- Az oktatás eredményességének javítására olyan mértékű beavatkozások tervezése szükséges, amelyek legalább középtávon (3 éven belül) mérhető javulást garantálnak, minden esetben, ha az eredményességi mutatók alapján (továbbtanulás, lemorzsolódás, kompetencia-vizsgálat) az országos átlaghoz képest súlyosan alulteljesít a településen működő intézmény; vagy a település intézményében tanuló

halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tanulmányi előmenetele az intézmény átlagánál rosszabb.

- *Az oktatási szolgáltatások minőségének kiegyenlítetttsége érdekében, illetve a minőségi oktatáshoz való hozzáférés javítása érdekében legalább középtávon (3 éven belül) mérhető javulást biztosító intézkedéseket kell kezdeményezni, amennyiben beigazolódik, hogy a településen működő intézmények között jelentős eltérés van az oktatás feltételiben, ill. az oktatás eredményességében, főként, ha nagy számban tanulnak halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek a rosszabb feltételek között működő, vagy kevésbé eredményes oktatást nyújtó intézményben.*

Az eredményességet befolyásoló oktatási feltételek javítása néhol nem biztosítható rövidtávon, illetve előfordulhat, hogy középtávon sem (pl. infrastrukturális feltételek, vagy szakos ellátottság fejlesztése, új pedagógia, módszertani ismeretek beépülése az oktatási gyakorlatba).

*Ezeknek az oktatás eredményessége és az esélyegyenlőség szempontjából fontos feltételeknek a javítására azonban ilyen esetekben is törekednie kell a település vezetésének, együttműködve a megvalósításhoz szükséges partnerekkel. **Középtávon** ezekben az esetekben is legalább a szükséges fejlesztések elindítását meg kell célozni.*

4.1 Megvalósítási terv

4.1.1 A HHH- tanulók iskolai sikerességének javítása

Feltárt probléma	HHH- diákok kis számban tanulnak tovább érettségig adó középiskolában
Elérendő cél	A HHH továbbtanulási arányok megfelelnek az iskolai átlagnak; az iskolai átlag az országos átlag közelébe kerül
Beavatkozások	<i>Az oktatás színvonalának emelése</i> a) belső értékelési rendszer megerősítése b) külső szakmai ellenőrzés kiépülése c) a pedagógiai módszertan fejlesztése d) kompetenciafejlesztési intézkedési terv készítése e) EU-s egyéb pályázati lehetőségek kihasználása <i>Komplex felkészítő program a HHH- tanulók iskolai sikerességének javítása érdekében</i> f) egyéni fejlesztések, csoportos foglalkozások beindítása az iskolában és a kollégiumban egyaránt g) tanulók mentorálása h) EU-s és egyéb pályázati lehetőségek kihasználása i) jelzőrendszer működtetése a problémák gyors felismerése és kezelése érdekében j) HHH- tanulók minél nagyobb arányban történő bevonása a kollégiumi ellátásba; a kollégiumi felvételi során a HH, illetve

	HHH- tanulók előnyben részesítése k) támogató programokba történő még intenzívebb bekapcsolódás <i>Tájékoztatás, kommunikáció</i> a) Informálódás, és tájékoztatás a HH és HHH- tanulók továbbtanulási lehetőségeinek támogatási rendszeréről, annak érdekében, hogy az iskola továbbtanulásra tudja sarkallni a hátrányos helyzetű tanulóit. b) Pályázati programok feltárása (megyei, régiós, minisztériumi, közalapítványi, magánalapítványi, stb.), pályázatok folyamatos nyomon követése (internet, folyóiratok) c) A HHH- tanulók megismertetése a számukra biztosított továbbtanulási lehetőségekkel, támogatásokkal d) Szülői tájékoztató program végrehajtása, továbbtanulás, kollégiumi részvétel, stb. fontosságáról; a kommunikáció és együttműködés hatékonyságának növelése a szülőkkel és segítő szolgáltatásokkal, társadalmi partnerekkel e) Pályaorientáció hangsúlyosabbá tétele az osztályfőnöki órák tananyagában f) Prevenációs programok megvalósítása g) Önismereti csoport működtetése az iskolapszichológus segítségével
Felelős	Esélyegyenlőségi Fórum vezetője Intézményvezetők
Partner	Pedagógusközösségek, Diákok, Szülői munkaközösségek, Szakértők, Tanácsadók, OH, MIK, KIK, EMMI, RNÖ
Határidő	2013. augusztus 31., majd folyamatos
Kiinduló érték	Érettségit adó képzésbe bejutott HHH- diákok száma
Indikátorok rövidtávon	Az iskolai továbbtanulási mutatók 5%-os növekedése; a HHH- továbbtanulási arányok legfeljebb 20%-ban térnek az átlagtól. A HHH- s tanulók részvételi aránya a támogató programban: 35%
Indikátorok középtávon	Az iskolai továbbtanulási mutatók 10%-os növekedése; a HHH- továbbtanulási arányok legfeljebb 10%-ban térnek el az átlagtól. A HHH- s tanulók részvételi aránya a támogató programban: 40%
Indikátorok hosszú távon	Az iskolai továbbtanulási mutatók 15%-os növekedése; a HHH- továbbtanulási arányok legfeljebb 5%-ban térnek el az átlagtól. A HHH- s tanulók részvételi aránya a támogató programban: 60%

Az indikátorok forrása	Intézményi nyilvántartások, aktualizált Esélyegyenlőségi Terv
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érintett diákok, pedagógusok, valamint szülők együttműködési szándékának, az ügy mellett történő elkötelezettségének alacsony szintje A kockázat csökkentésének eszköze: - diákok egyéni felkészítése, szemléletformálása, - pedagógusok módszertani kompetenciáinak fejlesztése, - együttműködés a szülőkkel, rendszeres és részletes tájékoztatás, párbeszéd, Esélyegyenlőségi Fórum működtetése
Erőforrások	Intézményvezetés, iskolák pedagógusközösségei szükséges erőforrás lehet: - a képzések anyagi fedezete, képző szervezetek; működő modellek megismerése
Státusz	előkészítés alatt

4.1.2 A HHH- tanulók iskolai eredményességének javítása

Feltárt probléma	HHH- diákok eredményei elmaradnak az országos kompetenciamérések alkalmával az iskolai átlagoktól.
Elérendő cél	A HHH tanulók eredményei az országos kompetenciamérésekben megfelelnek az iskolai átlagnak; az iskolai átlag az országos és/vagy a régiós átlag közelébe kerül
Beavatkozások	<i>Az oktatás színvonalának emelése</i> • munkaközösségi munka megerősítése • külső szakmai ellenőrzés kiépülése • a pedagógiai módszertan fejlesztése • kompetenciafejlesztési intézkedési terv készítése • EU-s egyéb pályázati lehetőségek kihasználása <i>Komplex felkészítő program a HHH- tanulók iskolai eredményességének javítása érdekében</i> • egyéni fejlesztések, csoportos foglalkozások beindítása az iskolában és a kollégiumban egyaránt • tanulók mentorálása • EU-s és egyéb pályázati lehetőségek kihasználása • HHH- tanulók minél nagyobb arányban történő bevonása napközi-otthonos ellátásba, felzárkóztató és tehetségfejlesztő programokba • támogató programokba történő még intenzívebb bekapcsolódás <i>Tájékoztatás, kommunikáció</i> • Informálódás, és tájékoztatás a HH és HHH- tanulók fejlesztési lehetőségeinek támogatási rendszeréről.

	• Pályázati programok feltárása (megyei, régiós, minisztériumi, közalapítványi, stb.), pályázatok folyamatos nyomon követése (internet). • A HHH- tanulók megismertetése a számukra biztosított fejlesztési lehetőségekkel, támogatásokkal. • Szülői tájékoztató program végrehajtása, a fontosságáról; a kommunikáció és együttműködés hatékonyságának növelése a szülőkkel és segítő szolgáltatásokkal, társadalmi partnerekkel. • A tanulás tanításának hangsúlyosabbá tétele az oktatási programokban. • Önismereti csoport működtetése az iskolapszichológus segítségével.
Felelős	Esélyegyenlőségi Fórum vezetője Intézményvezetők
Partner	Pedagógusközösségek, Diákok, Szülői munkaközösségek, Szakértők, Tanácsadók, OH, MIK, KIK, EMMI, RNÖ
Határidő	2013. augusztus 31., majd folyamatos
Kiinduló érték	Országos kompetenciamérésben HHH tanulók által elért pontok szövegértésből és matematikából
Indikátorok rövidtávon	Az átlagpontszámok 5%-os növekedése; a HHH eredmények legfeljebb 20%-ban térnek az átlagtól. A HHH- s tanulók részvételi aránya a támogató programban: 35%
Indikátorok középtávon	Az átlagpontszámok 10%-os növekedése; a HHH eredmények legfeljebb 10%-ban térnek el az átlagtól. A HHH- s tanulók részvételi aránya a támogató programban: 40%
Indikátorok hosszú távon	Az átlagpontszámok 15%-os növekedése; a HHH eredmények legfeljebb 5%-ban térnek el az átlagtól. A HHH- s tanulók részvételi aránya a támogató programban: 60%
Az indikátorok forrása	Fenntartói, intézményi jelentés az országos kompetenciamérésről
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érintett diákok, pedagógusok, valamint szülők együttműködési szándékának, az úgy mellett történő elkötelezettségének alacsony szintje A kockázat csökkentésének eszköze: - diákok egyéni felkészítése, szemléletformálása, - pedagógusok módszertani kompetenciáinak fejlesztése, - együttműködés a szülőkkel, rendszeres és részletes tájékoztatás, párbeszéd, Esélyegyenlőségi Fórum működtetése
Erőforrások	Intézményvezetés, iskolák pedagógusközösségei

	szükséges erőforrás lehet: - a képzések anyagi fedezete, képző szervezetek; működő modellek megismerése
Státusz	előkészítés alatt

4.1.3 Pedagógiai módszerek, pedagógusi kompetenciák fejlesztése

Feltárt probléma	Hiányok tapasztalhatók a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményességét segítő korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása terén.
Elérendő cél	A pedagógusok ismerik és alkalmazzák a korszerű, inkluzív pedagógiát, differenciáló módszertant és a kulcskompetenciákat fejlesztő programokat a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményes oktatásának megvalósítása érdekében.
Beavatkozások	a) továbbképzési terv készítése b) Pedagógus-továbbképzések igénybevétele, módszertani adaptáció megtervezése és megvalósítása a tantestületek aktív bevonásával, a tanórai gyakorlat fejlesztése (szükség szerint mentori támogatás igénybevétele). c) Vonatkozó pályázati lehetőségekbe történő bekapcsolódás d) A kiegészítő normatív vagy egyéb támogatások (pl. integrációs- és képesség-kibontakoztató felkészítés támogatása, nemzeti/ségi/roma kisebbségi oktatás normatívája) igényjogosultjainak számbavétele, az igényjogosultság megállapításához szükséges adminisztratív feltételek megteremtése e) az Országos Oktatási Integrációs Hálózat által kidolgozott „Útmutató a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelésének kialakításához, az IPR alapú tervezéshez és intézményi önértékeléshez” c. dokumentum útmutatásai alapján az IPR bevezetése f) A kiegészítő források jog-, és szakszerű felhasználására, a hatékony felhasználás monitorozása
Felelős	Esélyegyenlőségi Fórum vezetője, Intézményvezetők,
Partner	Pedagógusközösségek, Szakértők, Tanácsadók, OH, MIK, KIK, EMMI
Határidő	2003. augusztus 31., majd folyamatos
Kiinduló érték	A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását segítő módszertani képzéseken részt vettek száma.
Indikátorok rövidtávon	A módszertani fejlesztő továbbképzésen részt vett pedagógusok száma: intézményenként 2 fő Integrációs és/vagy képesség-kibontakoztató normatíva igénylése min. a HHH- létszám + 10 fő után

Indikátorok középtávon	A módszertani fejlesztő továbbképzésen részt vett pedagógusok száma: intézményenként 4 fő Integrációs és/vagy képesség-kibontakoztató normatíva igénylése min. a HHH- létszám + 10 fő után
Indikátorok hosszú távon	A módszertani fejlesztő továbbképzésen részt vett pedagógusok száma: intézményenként 6 fő Integrációs és/vagy képesség-kibontakoztató normatíva igénylése min. a HHH- létszám + 10 fő után
Az indikátorok forrása	Intézményi nyilvántartások, aktualizált Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a pedagógusok inkább saját szakterületükön szeretnék tovább képezni magukat. A kockázat csökkentésének eszköze: - az Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet a tantestületek minden tagjával megismertetjük, az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv alapján készült intézményi akciótervről a testületek határozatot hoznak - pályázati támogatást igyekszünk elnyerni a képzésen történő részvétel megvalósításához
Erőforrások	Intézmények vezetői, pedagógusközösségek szükséges erőforrás lehet: - a képzések anyagi fedezete, képző szervezetek
Státusz	előkészítés alatt

5. Megvalósítás

Az Állam (Önkormányzat, MIK, KIK) az általa fenntartott közoktatási intézmények vezetői számára feladatul adja, és ellenőrzi, a településen működő nem állami, nem önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények vezetőit pedig felkéri, és a közoktatási szerződés megkötése/meghosszabbítása során figyelembe veszi, hogy

- vizsgálják meg, és a program elfogadását követően 3 hónapon belül biztosítsák, hogy az intézményük működését és pedagógiai munkáját érintő, és az esélyegyenlőségi szempontból fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó **stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba beépüljenek** és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és a program célkitűzései;

A program értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, ill. a programba történő beépítésének garantálására **Esélyegyenlőségi Kerekasztalt (Esélyegyenlőségi Fórumot)** működtetünk (lásd a Konzultáció, visszacsatolás című fejezetet).

Annak érdekében, hogy az állami, önkormányzati döntéshozók, tisztségviselők és köznevelési intézményvezetők felkészültek legyenek a programban végrehajtandó feladatokra, gondoskodni kell **folyamatos továbbképzésükről** az érintett területeken.

Az akciótervben szereplő vállalásokról az egyes intézmények az őket érintő konkrét feladatokról **intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket** készítenek. Ezáltal biztosítható, hogy az akciótervben vállalt feladatok maradéktalanul megvalósuljanak.

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv megvalósításába a településen működő **nem állami, nem önkormányzati fenntartású közoktatási intézményeknek** **tevékenyen részt kell vállalniuk.**

6. Megvalósulást segítő egyéb programok

Az intézkedési terv célkitűzéseinek megvalósulásához jelentősen hozzájárulhatnak a célzott esélyegyenlőségi beavatkozások mellett az olyan fejlesztések, programok is, melyek a közoktatás feltételeinek javítását általában célozzák meg. Mindezek számbavétele azért szükséges, hogy az egyes programok eredményes megvalósulását a szakmai összefüggések feltárásával és előkészítésével ösztönözni lehessen.

A Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv végrehajtását segítő egyéb összefüggések

Helyi (települési) esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódó szabályozások

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

31. § (1) A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban **helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok** - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a **gyermekek** és idősek csoportjára - **oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről**, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A programalkotás során gondoskodni kell a **helyi esélyegyenlőségi program** és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a **közoktatási esélyegyenlőségi terv** és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

(3) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

b) az oktatás és a képzés területén a **jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,**

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról

1. A helyi esélyegyenlőségi program

1. § (2) A helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő **hátrányos helyzetű társadalmi csoportok**, különösen a mélyszegénységben élők, **romák, gyermekek, nők, idősek** és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított **képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit**, az adott település esélyegyenlőtlenségi problémáit.

2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai

4. § (2) A gyermekek esélyegyenlőtlenségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni

a) a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítására, különösen a gyermekjóléti és a védőnői ellátás, valamint az egészségfejlesztési, a szabadidős, szünidős programok tekintetében;

b) a színvonalas gyermekétkeztetés biztosítására;

c) a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek közoktatási esélyegyenlősége tekintetében

ca) az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció mértékére;

cb) az intézmények között az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérésekre;

cc) a tanulók iskolai eredményességében mutatkozó eltérésekre;

cd) a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodai ellátására;

d) a szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek a fentiek tekintetében kiemelt figyelmet élveznek.

Az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

1. § (3) Az intézkedési tervben gondoskodni kell a települési önkormányzatra vonatkozó további fejlesztési tervek, koncepciók, programok és a helyi esélyegyenlőségi program célkitűzéseinek összhangjáról, különös tekintettel a közoktatási esélyegyenlőségi tervre és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseire.

7. Kockázatelemzés

Az intézkedési terv megvalósítása során feltételezhetően nehézséget jelentő és az eredmények elérését gátló kockázatok elemzése és tervezett kezelésük.

- A kockázati tényezők mennyire veszélyeztetik a sikeres megvalósulást (súlyosság: 1 – 3 pont).
- A kockázat bekövetkezésének mekkora a valószínűsége (valószínűség: 1-3 pont).
- Az eredmény szempontjából jelentősebb kockázatok elhárításának módját, amennyiben a súlyosság és valószínűség pontszámának szorzata eléri a 3-at a következmények kezelését tervezni szükséges

Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés eredményes megvalósulásának kockázata	A következményének súlyossága (1-3)	A bekövetkezésének valószínűsége (1-3)	A kockázat elhárításának, kezelésének tervezett módja
HHH gyerekek teljes körű beazonosítása	A védőnői és a gyermekjóléti szolgálat, az ifjúságvédelmi felelősök bevonásával a HHH gyermekek nyilvántartásának teljes körűvé tétele	Nincs	0	0	–

Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés eredményes megvalósulásának kockázata	A következményének súlyossága (1-3)	A bekövetkezésének valószínűsége (1-3)	A kockázat elhárításának, kezelésének tervezett módja
A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodáztatásának biztosítása	A településen lakó, óvodai nevelésben nem részesülő (3 éves) gyermekek és gondviselőik személy szerinti felkeresése családsegítő szolgálat vagy más illetékes szervezet szakembereinek rendszeres családlátogatása útján	Óvodáztatási hajlandóság nem nő	2	1	-
	Felül kell vizsgálni, és ha szükséges, módosítani is az óvodai beíratás eljárásrendszerét. Rendszeres konzultáció	Nincs	0	0	-
A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek iskoláztatásának biztosítása	Rendszeres iskolába járás alóli felmentésre, illetve magántanulóvá nyilvánításra vonatkozó kérelmek felülvizsgálata az illetékes iskola képviselője és külső szakemberek bevonásával. A felmentés, illetve magántanulóvá nyilvánítás indokainak, az iskoláztatást biztosító lehetőségek azonosítása a családdal.	Eltérő szülői akarat	3	1	További meggyőzés, kedvezmények biztosítása
	A 0-2 éves gyermekét nevelő 18 éven aluli (tanköteles) anyák számára szakszerű gyermekmegőrzés biztosítása.	Nincs	1	2	-
Le-morzsolódás csökkentése	A gyermekek, tanulók egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszertanok adaptálásának támogatása a törésmentes továbbhaladás biztosításának céljából.	Aktivitás hiánya	1	1	-
A HHH tanulók tanórán és iskolán kívüli programokon való részvételének növelése	A programok újragondolása, a készségek és képességek minél szélesebb csoportját felölelő kínálat kidolgozása, beavatkozási terv készítése szükséges a HHH tanulók hozzáféréseinek javítása, részvételük biztosítása érdekében.	Aktivitás nem nő	2	2	A programok folyamatos felülvizsgálata, módosítása
Az országos átlagtól elmaradó kompetencia mérések eredményeinek javítása	A kompetenciamérések eredményeit, megvitató tantestületi-, kistérségi, szakmai fórumok támogatása és biztosítása az országos eredményektől való eltérések okainak feltárása és a	Aktivitás hiánya	1	1	-

Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés eredményes megvalósulásának kockázata	A következményének súlyossága (1-3)	A bekövetkezésének valószínűsége (1-3)	A kockázat elhárításának, kezelésének tervezett módja
	beavatkozási lehetőségek meghatározása érdekében. A szükséges fejlesztések szakmai-módszertani és egyéb feltételeire vonatkozó intézkedési terv kidolgozása.				
Továbbtanulási mutatók javítása	A 7-8. osztályos HHH tanulók részére a foglalkoztatás lehetőségét biztosító minőségi szakképzésbe, valamint az érettségit adó képzésbe való továbbtanulást elősegítő mentorált programok megvalósítása.	Forráshiány	3	2	Forráskeresés
A HHH tanulók oktatásának módszer-tani fejlesztése	Pedagógus továbbképzések igénybevétele a hiányterületeken, módszertani adaptáció megtervezése és megvalósítása a tantestület aktív bevonásával, a tanórai gyakorlat megváltoztatása.	Forráshiány	2	2	Saját költségvetésből továbbképzések támogatása.
	A pedagógiai program szükség szerinti aktualizálása (szükség szerint) szakértői támogatás igénybevételével	Forráshiány	1	1	-

8. Monitoring, nyilvánosság és konzultáció

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben rögzíteni szükséges, hogy hogyan történik az intézkedési terv megvalósulásának nyomonkövetése; milyen módon és milyen gyakran tervezett az eredményesség értékelése, ellenőrzése. Szükséges meghatározni azt is, hogy a monitoringért, önellenőrzésért és a nyilvánosság biztosításáért ki/kik, milyen módon felelősek.

8.1 Monitoring

A Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv megvalósulását, végrehajtását az Esélyegyenlőségi Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít az Intézkedési Terv változások alapján szükség szerinti aktualizálására, az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve létrehozott munkacsoportok beszámolóí alapján.

Felelős: Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: minden év augusztus 31.

8.2 Nyilvánosság

Biztosítani kell, hogy a település minden lakója, különösen az önkormányzat és az oktatási intézmények munkatársai, a szülők és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv.

Az érdekeltek körének meghatározásán túl a kommunikációs formákat, konkrét tevékenységeket is tervezni kell. A program eredményes megvalósulását döntően befolyásolja, az érintettek (tanulók, szülők, pedagógusok, pedagógiai munkát segítő, fenntartók stb.) elkötelezettség-e és aktív részvételükkel támogatják-e a program végrehajtását. Éppen ezért szükséges minden elérhető eszközt és helyi médiumot (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) bevonni a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze, amelyre a szülők, a hátrányos helyzetű csoportok képviselői, valamint a nevelőtestületek tagjai is meghívást kapnak.

Felelős: Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: az Esélyegyenlőségi Terv képviselő-testületi elfogadását megelőzően

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv nyilvánosságra hozatala is, valamint az Esélyegyenlőségi Fórum ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézmények, szülők és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

Az Esélyegyenlőségi Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk, természetesen csak anonim adatokat és információkat közölve, a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi újság, televízió és helyi rádió áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és az oktatási intézmények különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Felelős: Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: minden év december 20.

8.3. Konzultáció és visszacsatolás

Az intézkedési terv kidolgozása során, az elfogadását megelőzően biztosítani szükséges a konzultáció és véleményformálás lehetőségét a megvalósításban érintett minden szakmai és társadalmi partnernek. Ennek érdekében minimálisan szükséges egy olyan Fórum működtetése, amiben a fenntartók képviselői, felelősei mellett az érintett közoktatási intézmények képviselői, az oktatási intézmények környezetében működő szociális, gyermekjóléti szolgáltatások felelősei, a civil partnerek és a cigány kisebbségi önkormányzat képviselői vesznek részt.

Az Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében **Esélyegyenlőségi Fórumot** működtetünk.

Az Esélyegyenlőségi Fórum feladata:

- az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, szankcionálása
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- az Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv aktualizálása,
- a változások beépítése a tervbe, a módosított Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

A kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével (lásd. a 2.3. fejezetet) **tematikus munkacsoportokat** alakítunk a problématerület beavatkozásainak részletes kidolgozása, cselekvési terv készítése és a területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

Az Esélyegyenlőségi Fórum tagjai:

- intézményvezetők
- a fenntartók képviselői
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- a tematikus munkacsoportok vezetői
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök
- szülők képviselői
- diákok képviselői
- családsegítő szolgálat
- gyermekjóléti szolgálat
- gyámügy
- iskolapszichológus
- nevelési tanácsadó
- témában érdekelt civil szervezet

Az Esélyegyenlőségi Fórum működése

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálni kell, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint az Intézkedési Terv szükség szerinti módosítására

A Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Észrevételek visszacsatolása

Az Esélyegyenlőségi Fórum felelőst jelöl ki a végrehajtás menetében érintett felek (tanulók, pedagógusok, szülők, egyéb partnerek) észrevételeinek gyűjtésére, aki ezekről tájékoztatja a Fórumot. Az Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervvel kapcsolatban beérkező javaslatokat az Esélyegyenlőségi Fórum megvitatja, és egyetértése esetén javaslatot tesz a képviselő-testületnek az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv kiegészítésére vagy módosítására.

Az Intézkedési Tervvel kapcsolatban beérkező javaslatoknak Fórum elé terjesztése:

Felelős: Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: minden év augusztus 31.

9. Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok, az itt meghatározott körben felelősek.

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv végrehajtásáról feladatkörében az önkormányzat részéről a **jegyző intézkedik**. Feladata és felelőssége:

- Biztosítani kell, hogy a település minden lakója, de főként az oktatási intézmények, szülők és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő közoktatási intézmények dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat.
- Biztosítani kell, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedési terv végrehajtásához.
- Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.
- Emellett az Esélyegyenlőségi Fórum javaslatai alapján is intézkedéseket tesz.

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv megvalósításának irányításáért az önkormányzat részéről a **polgármester felel**, aki egyben az Esélyegyenlőségi Fórumnak is elnöke. Az ő feladata és felelőssége:

- az intézkedési terv megvalósításának koordinálása (esélyegyenlőség területén, az intézkedési tervben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- az intézkedési terv végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása,
- az Esélyegyenlőségi Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a településen működő köznevelési **intézmények vezetői** függetlenül a fenntartó személyétől:

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az

esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt az intézkedési terv kijelölt irányítónak.
- Az intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak közoktatási intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje az intézkedési tervet, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe.

10. Érvényesülés, módosítás

Fontos annak meghatározása az Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben, hogy milyen módon garantálható az abban foglaltak érvényesülése.

Amennyiben az éves felülvizsgálat során kiderül, hogy az Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, az Esélyegyenlőségi Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz a képviselő-testületnek a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az Intézkedési Terv végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelősök beazonosításáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az Intézkedési Terv végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az Intézkedési Tervet mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

11. Elfogadás módja és dátuma

Orosháza város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervét szakmai és társadalmi vitájának érdekében az alábbi fórumok vitatták meg:

Városi Esélyegyenlőségi Fórum 2012. december 05. ülés

Orosháza Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata Elnöke és Orosháza Város Német Nemzetiségi Önkormányzat 1. elnöke 2013. február 19. véleményezés

A fórumokon született észrevételek megvitatást követően az Intézkedési Tervbe beépítésre kerültek.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet megvitatta és 40/2013. (II.22.) Kt. számú határozatával jóváhagyólag elfogadta 2013. március 01. napján történő hatálybalépéssel.

E hatálybalépéssel egyidejűleg hatályát veszti a 303/2007. (XII.21.) Kt. számú határozattal elfogadott Orosháza Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Terve, valamint módosításai, melyek a 34/2009. (II.20.) Kt. számú és a 140/2011. (V.20.) Kt. számú határozatokkal kerültek elfogadásra.

Orosháza, 2013. február 22.

Dr. Dancsó József
polgármester

Jóváhagyta:

Berecz Aranka
esélyegyenlőségi szakértő